A-300-133

.. III
. 1

9th March, 1964
(Monday)
19th Phalgun, 1885 S. E

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

Official Report

CONTENTS

PAGES

Oral Answers to Questions [1--42

Announcement

re : Report of the Regional Committee on appointment of teachers of Zilla Parishad Schools in the Zilla Parishads [43

Business of the House

Calling attention to matters of urgent public importance [44--46

re : Police firing on 27th January, 1964 at Maddipalli village, Tadpatri taluq, Anantapur district

re : Failure of crops due to drought conditions in 1963 and hardships on account of intensive drive for land revenue collection. [47--49

Business of the House [50

Papers laid on the Table

Annual Financial Statement for 1964-65 and Supplementary Financial Statement for 1963-64 of the Andhra Pradesh State Electricity Board. [51

Notifications issued in the G. Os under Sub-section (1) of Section 9 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963. [52

Government Resolutions :

re : Elections to the Zonal Railway Users' Consultative Committees. —Adopted [5

Government Bills.

The Andhra Pradesh State Legislature (Continuance of the English Language) Bill, 1964. [5
—Leave to introduce granted

The Andhra Pradesh (Telangana Area) Absorbed Enclaves (Amendment) Bill, 1964. [58
—Leave to introduce granted

The Andhra Pradesh (Andhra Area) Tenancy (Amendment) Bill, 1964. [58
—Leave to introduce granted

THE

Andhra Pradesh Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

Thirty-ninth day of the Third Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

---

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, the 9th March, 1964

The House met at Half Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

REDUCTION OF ASSESSMENT IN PEDDAPURAM AND PRATHIPADU TALUKS

993—

923-A (1736) Q.— Sri M. Veeraraghava Rao [Put by Sri T. K. R. Sarma Kurnool)]—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

whether the Government propose to take action regarding the demand for enquiry into the unjust action of the Settlement Officers in the fixation of assessment in Peddapuram and Prathipadu taluks in East Godavari District?

The Minister for Revenue (Sri N. Ramachandra Reddy): There is no such general demand from the ryots of Peddapuram and Prathipadu taluks of East Godavari District for enquiry into the so-called unjust action of the Settlement Officers in fixation of assessment. However, representations from some ryots of Siripuram, Veldurthi and Rayavarem villages were received for reduc-

tion of assessments and the question of bringing down the assessments by reclassification of irrigation source viz., Thimmaraju tank at Siripuram village from class II to class III is under consideration of Government.

శ్రీ యం. పిచ్చయ్య (పాయకరావుపేట): సర్వేచేసిన అధికారి మీద పిటిషన్‌లో ఎటువంటి ఆరోపణలు చేయబడ్డాయి?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి: ఆవశ్యకతలున్నట్లు తేలలేదు తేలనప్పుడు వేరే యాక్షన్ అనేది ఉద్భవించదు.

శ్రీ యం. పిచ్చయ్య: పిటిషన్‌లో వీరిమీద ఎటువంటి చార్జెస్ మోపడం పరుపబడ్డాయి?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి: క్లాస్ రెండునుండి క్లాసు మూడుకు చేర్చమని ఇచ్చారు.

శ్రీ జి. సి వెంకన్న: ఇటువంటి తగువులు అన్ని జిల్లాలలో ఉన్నాయి కనుక ప్రత్యేకంగా ఒక కమిటీవేసి వారికి న్యాయం కలుగచేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— అన్ని జిల్లాలనుండి వచ్చాయి. యాక్టు పాస్ అయిన తరువాత అక్కడక్కడి చిన్న చిన్న ఎనామలీస్ వుంటే బోర్డ్ మెంబర్, తదితరులు కూర్చుని సెటిల్ చేయటం జరిగింది. అటువంటివి ప్రభుత్వ దృష్టికి వస్తే ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (పత్తెనపల్లి): ఎడిషనల్ ఎసెస్‌మెంట్ యాక్టు వచ్చిన తరువాత పట్టాదార్లకు వున్న పొలంపైన దాని ప్రపోర్షన్‌నుబట్టి వసూలు చేస్తామన్నారు. అలా వసూలుచేసిన తరువాత ఆది తప్పు ప్రతి రూపాయికి నాలుగు నయాపైసలు చొప్పున చేయాలని పాత రసీదులు రద్దుచేసి ఈ ప్రకారం వసూలు చేస్తున్నారు. కలెక్టరు ఒక ఉత్తరువు ఇస్తే రెవెన్యూబోర్డు ఇంకో ఉత్తరువు ఇస్తుంది. ఈ విధంగా మూడుసార్లు మార్చటం జరిగింది. దానిగురించి మంత్రిగారు ఏమి చెబుతారు?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి: అన్నిచోట్లా అలా జరగలేదు. ఒక్కచోటనే అలా జరిగింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: రాష్ట్రం మొత్తంమీద జరిగింది. పట్టా భూమి మీద అని కలెక్టరునుండి ఉత్తరువు వచ్చే అధికారం, రూపాయిప్రకారం వేయా

ని రెవెన్యూబోర్డునుండి మరో ఉత్తరువు వచ్చింది. దానిప్రకారం ఒక్కొక్కరికి 800 తేడా కూడా వచ్చింది. కనుక దాని విషయం ఆలోచిస్తారా ?

• శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : అలా వున్నట్లు ప్రభుత్వదృష్టికి రాలేదు.

Mr. Speaker : Mr. Gopalakrishnayya, do one thing. When the Revenue demands come up for consideration, you can speak about this then, because it is of a general nature, and it cannot be answered.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : I entirely agree with you, Sir. We will have an opportunity to discuss. But my request is when a specific question about an irregularity in the Revenue Department has been brought to his notice, he has to give a reply.

Mr. Speaker : What the hon. Minister is saying is that no instances have come to his notice.

Assignment of Land to Displaced Persons in Keelapudi Village

994—

* *1290 Q Sri T. Balakrishnaiah (Satyavedu)* : Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(*a*) whether any land has been assigned to the displaced persons of Keelapudi village; and

(*b*) if so, what is the survey number and the extent of the land assigned to them on patta ?

Sri N. Ramachandra Reddy :

(a) Yes, sir.

(b) An extent of Ac. 445-13 cents in S.Nos. 138, 143 144 etc. of Keelapudi village, has been assigned to the displaced persons so far.

Sri T. Balakrishnayya : Is it a fact that these lands were already in the occupation of the Harijans of Nindra village ? If so, why were those Harijans driven out and the lands given to Keelapudi Harijans ?

Sri N.Ramachandra Reddy: I have no information to the effect that any one has been evicted. A portion of the land was assigned only to the displaced persons.

(శ్రీ జి. బాపనయ్య (నిడుమోలు) : ఈ displaced persons ఎవరెవరు ? అక్కడి హరిజనులకు సివాయిజమా హక్కు వున్నదా ?

(శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : అరిణియార్ ప్రాజెక్టు కట్టినప్పుడు వారి భూములు మునిగిపోయాయి. వారికి ఇక్కడ కాంపెన్సేషన్ ఇచ్చారు.

(శ్రీ టి. బాలకృష్ణయ్య : 450 ఎకరాలను షుమారు 50, 60 సంవత్సరాల నుండి హరిజనులు సాగుచేసుకొంటున్నారు. ఆ భూమి వారి స్వాధీనంలో వుంది, వారు టు (బి) క్రింద పెనాల్టి కట్టివున్నారు. ప్రభుత్వం వారు వారి పెంపొరరి పట్టాలను రివైజ్ చేయటానికి ప్రయత్నిస్తారా ?

(శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : 445 ఎకరాలను displaced persons కు ఇవ్వటం జరిగింది. 306 ఎకరాలలో హరిజనులు వున్నారా, 445 ఎకరాలలో హరిజనులు వున్నారా అన్న విషయం స్పష్టంగా లేదు. Anyway, the matter will be looked into.

(శ్రీ టి. బాలకృష్ణయ్య : వున్న భూమినే వారికి ఇస్తే బాగుంటుందేమో ఆలోచిస్తారా ?

Sri N. Ramachandra Reddy: That is what I said. The matter will be looked into.

FIRE ACCIDENTS IN NELLORE DISTRICT

995—

**2070 Q. Sri K. Guruswamy Reddy (Kanigiri):* Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) the number of villages which were affected on account of fire accidents in Kanigiri, Kandukur, Podili and Darsi taluks of Nellore District from January 1962 to the end of August, 1963;

(b) the number of deaths of human beings and cattle on account of the said fire accidents;

(c) the toal amount of loss that resulted thereby ; and

(d) the aid rendered by the Government to the victims ?

Sri N. Ramachandra Reddy :

(a) 114.

(b) Human beings ... 9
Cattle ... 20

(c) Rs. 8,65,367/-

(d) Rs. 55,895/-

(శ్రీ కె గురుస్వామిరెడ్డి : మెట్ట ప్రాంతాలలో ఇండ్లు ఎక్కువగా కాలుతున్నాయి. 2,3 సంవత్సరాలనుండి ఆందోళన చేయటం జరుగుతున్నది కనుక అక్కడ వెంటనే ఫయిర్ స్టేషన్ పెట్టటానికి ఆలోచిస్తారా ?

(శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : ఆ ప్రపోజల్స్ వున్నాయి. ఎక్కడెక్కడ పెడతారో

I will pass this on to the concerned Department to look into the matter.

Mr. Speaker : There is another question regarding the same matter. ...That question is coming up shortly. The Home Minister will reply. That is, with regard to the opening of fire stations in villages.

(శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ) : బీదవారి ఇండ్లు, తిండి, గుడ్డ లేనివారి ఇండ్లు కాలిపోతున్నాయి. ప్రభుత్వ జి, ఓ లో. ప్రభుత్వ విధినుండి అవి ఏర్పాటు చేయాలని వుంది. కాని ఉద్యోగులు అవి సప్లయి చేయటంలేదు. పబ్లిక్ నుండి వసూలు చేసి ఇస్తున్నారు కాని ప్రభుత్వ డబ్బు ఇవ్వటానికి వీలులేదని అంటున్నారు ప్రభుత్వ డబ్బు ఇవ్వటానికి ఆలోచిస్తారా ?

(శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : కలెక్టర్లు తాత్కాలికంగా రెండు మూడు రోజులు ఫీడింగ్ ఏర్పాటు చేస్తున్నారు అదిగాక కాంపెన్సేషన్ వేరే ఇస్తారు.

(శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు (తవనంపల్లె) : అగ్ని బాధితులకు ఎంత ఇస్తారు ? ఇప్పుడు ఇచ్చేదానిని పెంచించటానికి ఆలోచిస్తారా ?

(శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : ఈమధ్య పెంచటం జరిగింది. 50 రూపాయలవరకు ఇస్తున్నారు.

(శ్రీ కె గురుస్వామిరెడ్డి : 50 రూపాయలు ఏ గ్రామంలోనూ ఇవ్వటం లేదు. పూరంతా కాలిన గ్రామాలలో ఇస్తున్నారు. నాలుగైదు ఇండ్లు కాలితే 30 రూపాయలు ఇస్తున్నారు. దానిని సవరించటానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తుందా ?

(శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : 50 రూపాయలవరకూ ఇవ్వాలని వుంది కాని 50 రూపాయలు ఇవ్వాలనిలేదు. పూరి గుడిసెలో చిన్న పోర్షన్ పోయినప్పుడు 50 రూపాయలు ఇవ్వటం న్యాయంకాదు. మెజారిటి లాస్ అయినప్పుడే మాగ్జిమమ్ 50 రూపాయలు ఇస్తారు. లాస్ ఎక్కువగా కన్పించనప్పుడు 30 రూపాయలవరకు ఇస్తున్నారు

(శ్రీ కె. నాగయ్య (గుంటూరు-1) : 50 రూపాయలు ఆదాయం వుండే వారికి 100 రూపాయలు ఇవ్వటానికి ఆలోచిస్తున్నారా ?

(శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : 30 రూపాయలు ఇచ్చేది 50 వరకూ ఇస్తున్నారు.

(శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు (ఏలూరు) : పూర్తిగా దగ్ధమైపోతే 50 ఇస్తున్నారు. ఒక ప్రక్క కాలితే 30 రూపాయలు ఇస్తున్నారని మంత్రిగారు చెప్పారు. కాని ఆచరణలో అలా జరగటం లేదు, పూర్తిగా కాలితే 30 రూపాయలే ఇస్తున్నారు. 50 రూపాయల ప్రశ్న అసలులేదు. ఆదీగాక దానికి చాలా కండిషన్స్ వున్నాయి. అవన్నీ వ్రాయాలి. చాలా డిలే అవుతుంది. అందువల్ల ఎక్కడా ఇవ్వటంలేదు. It is only an exception. Will the hon. Minister kindly go into it and see that necessary things are done ?

Sri N. Ramachandra Reddy : I have no objection to go into the matter again if specific instances are brought to my notice. The discretion lies with the Collector, and the Collector uses his discretion after making spot-inspection.

(శ్రీ పి. కోదేశ్వరరావు (పెదకాకాని) : అధ్యక్ష, ఇండ్లు తగులబడిన తరువాత తహశీల్దారుగారికి పెటిషన్ పెట్టుకున్న 6 నెలలు గడచినప్పటికి ఆఫీసరు వెళ్ళడం గాని enquiry చేయించడం కాని అక్కడనుండి వచ్చిన అనుభవంతో వాళ్ళకు డబ్బు కేటాయించడం గాని జరగడంలేదు. అసలు పెటిషన్ ఎవరికి పెట్టాలి, ఎవరు వచ్చి enquiry చేస్తారు. తహశీల్దారు వస్తాడా, లేకపోతే రెవెన్యూ ఇన్

ప్పెక్టర్ వస్తాడా లేకపోతే గ్రామంలో ఉన్నటువంటి మునసబు కరణాలు రిపోర్టు పంపించాలనా, దానికి పద్ధతి ఏమిటి? చేమళ్ళబాడి గ్రామంలో ఇళ్లు తగలబడి పోయి 6 నెలలు జరిగినప్పటికి కూడ వాళ్ళ కేమీ మంజూరు చేయలేదు దానికి విధానం ఏమిటి?

Sri N. Ramachandra Reddy: If the hon Member writes to me where this incident has taken place, certainly I will take necessary action to see where the delay is.

(శ్రీ జి. బాపనయ్య: ఈ ఇచ్చే డబ్బేకాక తాడిచెట్లు, గడలు, తాటాకు మొదలైనవి కొన్నిచోట్ల ఇస్తున్నారు. ఈ landless poor కు ఈ రు 50 లతో బాటు ఈ రు 30 లతోబాటు తాడిచెట్లు, గడలు, తాటాకు ఇప్పించే దానికి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుందా?

(శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి: ఆ విధంగానే G.O. ఉన్నది. 30 రూపాయలు ఇవ్వవలసినది. మిగతాది material చుట్టుపట్ల లభ్యం అయితే material ఇవ్వవలసినదని G.O. ఉన్నది. ఎక్కడైతే చుట్టుపట్ల material లభ్యం కావడానికి అవకాశం లేదో అక్కడ cash compensation ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

(శ్రీ పి. వి. కృష్ణారెడ్డి (నందికొట్కూర్): అధ్యక్ష, ఈ కాలిపోయినటువంటి పశువుల కొట్టాలకు మాత్రం పరిహారముగా ఏమీ ఇవ్వడంలేదు, దానిని ఇచ్చే దానికి ఆలోచిస్తారా? మరి ఈ material ఇచ్చే విషయంలో ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు చాల అభ్యంతరాలు పెడుతూ వాళ్ళకు సకాలంలో అందజేయడంలేదు. దానికి తగిన చర్య తీసుకుంటారా?

(శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి: పశువుల కొట్టాలు ఇప్పుడు ఒక ఇల్లు ఒక పశువుల కొట్టము ఒకే వ్యక్తికి ఉన్నపుడు ఆ విధంగా రెండు కాలిపోతే ఒక మనిషివే, ఒకే ఆస్తి కాలిపోయినట్లు లెక్కకు వస్తుంది. కాని ఒక మనిషివి 2 ఇండ్లు కాలిపోయినట్లు లేకుంటే ఇద్దరు వ్యక్తులవి కాలిపోయినట్లు ఆవిధముగా లెక్కకు రాదు. కనుక ఆ వ్యక్తికి రు 50 లు ఇవ్వాలని జి. ఓ. లో ఉన్నది. కనుక ఆ విధముగా అనులు జరుగుతున్నది.

(శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ (పెక్కలి): ఈ రు. 30ల నుంచి రు. 50లకు G.O. లో పెంచారు. కాని ప్రతిఒక్కరికిని ఇండ్లు కాలిపోయినప్పుడు కనీసం రు 50 లు అని G.O. ప్రకారంగానే ఇచ్చేటట్లు ఏర్పాటు చేస్తారా?

Sri N. Ramachandra Reddy: I will collect the statistics of the various Districts. If it is found that Collectors

are paying only Rs. 30, I have no objection to look into the matter and review the position.

Supply of Electricity to Gopepalli and Nallamada Villages

996—

*137 (2322) Q.—*Sri Y. Papi Reddi (Nallamada)*—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) when the work of constructing the electricity lines (i) from Kadiri to Nallamada ; (ii) from Kadiri to charupalli in Anantapur District will be taken up ;

(b) the estimated amount of expenditure for each of them ; and

(c) the names of the villages included in each of the schemes ?

The Minister for Public Works (Sri A. C. Subba Reddy) :

a) The matter relates to the Andhra Pradesh State Electricity Board. The works have been sanctioned by the Board and will be taken up for execution when funds are available.

b) The works are estimated to cost as follows :

	Rs.
i) Extension of supply to Gopepalli and Nallamada villages ; and	4,27,500
ii) Extension of supply to Vellamaddi; Charupalle and certain other villages	4,88,507

c) The names of villages included in the schemes referred to, are :

Scheme :	Villages included.
i) Extension of supply to Gopepalli and Nallamada Villages	— Gopepalli and — Nallamada
ii) Extension of Supply to Vellamaddi, Charupalle and certain other villages.	— Vellamaddi, — Erraduddi, — Chippalamadugu — Charupalli — and Nagareddipalli

SRISAILAM AND POCHAMPADU PROJECTS

997—

2645 Q. — *Sri N. Venkataswamy (Put by Sri M. Pitchayya)* : Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) whether the technical clearance has been given by the Central Water and Power Commission for the construction of Srisailam and Pochampad Projects ; and

(b) if so, the conditions that are imposed, if any ?

Sri A. C. Subba Reddy :

(a) and (b) : An official communication is expected shortly.

(శ్రీ ఎమ్మె పిచ్చయ్య : అధ్యక్ష మహాశయా, ఈ రెండు ప్రాజెక్టులలోను ఏదైనా ఒక ప్రాజెక్టుకు రష్యన్ ప్రభుత్వం సహాయం చేస్తున్నట్లు పత్రికలలో ఇటువంటి వార్తలు వచ్చినాయి. అవి ఎంతవరకు నిజమండి. ఈ శ్రీశైలం, పోచంపాడు ప్రాజెక్టులకు కావలసిన సాంకేతిక వ్యవహారాలలో సోవియట్ ప్రభుత్వం కొంత సహాయం చేయడానికి ముందుకు వచ్చినట్లు పత్రికలలో కొన్ని వార్తలొచ్చాయి. అది ఎంతవరకు నిజమని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

(శ్రీ ఎ. సి సుబ్బారెడ్డి : నాకు తెలిసి ఏమి లేదండి.

(శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : Sanction రాకపోవడానికి కారణం ఏమిటండి ?

(శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : Sanction రావడానికి పోచంపాడు విషయంలో మైన్ కెనాల్ వెడల్పు తక్కువ చేయిస్తే బాగుంటుంది ఖర్చు జాస్తీ కాదు అన్నారు. ముఖ్యంగా మన ఇంజనీర్లు వెడల్పు ఉండాలి, crop, crop pattern ద్వారా ఒకే month లో మనం both wet and dry cultivation చేయాల్సి వస్తుంది. అప్పుడు నీళ్ళు జాస్తీ కావాలి, అందువల్ల వెడల్పు కావాలి అనే dispute లో అది రాకుండా ఉన్నది. ఇక శ్రీశైలం గురించి అంతా అయినది, ప్రస్తుతానికి 180 T.Mc. of water కే చేయండి అనేటటువంటి దానిని గురించి కొంత తర్జనభర్జన ఈ ప్రభుత్వానికి C.W.P.C, కి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఇప్పుడు పోవంపాడు విషయంలో కెనాల్ వెడల్పు ఎంత అనే సమస్యమీద వచ్చినదన్నారు. అసలు మేజర్ డామ్‌కోసం ఇచ్చింది ఏమిఉన్నది అట్లాగే నాగార్జునసాగర్‌లో కెనాల్సు ఇంకా కొన్ని తగదాలో ఉన్నప్పటికీని major dam construction కు technical sanction ఇచ్చారు. అట్లాగే దీనికి ఇవ్వడానికి అభ్యంతరం ఏమిటి ? ఆ విషయంలో ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను.

Sri A. C. Subba Reddy : This is all one scheme. That is why they expect to give it (sanction) (all, at one time). That is why I said..

మన Agricultural Officer ఒకరు ఇప్పుడు అక్కడకు వెళ్ళారు. ఈ canal crop pattern ఏమైనా చేయడానికి, డబ్బు జాస్తీ ఖర్చు కాకుండా తక్కువగా చేయడానికి వీలుగా ఉండేటటువంటివి అన్నీ చేస్తున్నారు. వెడల్పు తగ్గించడానికి వీలులేదని మన అభిప్రాయం. అది చెప్పి పంపించాము. త్వరగా వస్తుంది అని దానివలన అంటున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : వారు చెప్పినది నేను అంగీకరిస్తున్నాను. అసలు main points ఏమిటంటే ఇక్కడ two points ఉన్నాయి. (1) canal (2) dam. Dam major issue. Major దానికి sanction ఇచ్చిన తరువాత కాలువ సంగతి తరువాత చూసుకోవచ్చు. Major dam కు ఎందువల్ల delay అవుతున్నది ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :- రెండు ఒకటే, combined గా ఒకటేనండి. రెండూ ఒకటిగా వస్తాయి. Dam ను గురించి objection లేదు. Portion of the dam కెనాల్ గురించి objection ఉన్నది కాబట్టి రెండూ ఒకే దఫా వస్తాయి. మనం దానివల్ల పని నిలుపలేదని మట్టుకు మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్ ప్రసాదరావు (ఖమ్మం) :- Clearance త్వరలో వస్తుందని చెప్పి మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. త్వరలో వస్తుందనుకోవడానికి కారణాలు ఏమిటి? ఎప్పుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వ్రాసినది ఈ కాలవ వెడల్పుగా ఉండాలని చెప్పేది, కేంద్రప్రభుత్వంగాని CWPC గాని అంగీకరించి ఏమైనా మనకు తెలియజేశారా ? ఆ తెలియజేసిన ప్రకారం మీద ఆధారపడి వస్తుందని అనుకుంటున్నారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : తెలియజేయ బడినదండి సాధారణంగా ఇవి జరుగుతూనే ఉంటాయండి, ప్రతి రాష్ట్రి లోగాని మన రాష్ట్రంలోగాని ఈ తర్జన భర్జనలు జరుగుతూనే ఉంటాయి. అందువల్ల ఎప్పుడో ఒకప్పుడు తప్పకుండా ఇది

వస్తుంది. ఎందువల్లనంటే minor points మీదనే ఇక్కడ dispute ఉన్నది. Not on major points. Dam మీద ఉంటే ఇన్ని T. M. C. of water కంటె జాస్తి కట్టకూడదు, అంత లెవెల్ కట్టకూడదు అంటే ఏదైనా trouble వస్తే రావచ్చుగాని ఇక్కడ minor points మీద ఉన్నది మన ఆఫీసర్లు పోయి ఉన్నారు. అందువల్ల వెంటనే వస్తుందని నాకు నమ్మకం ఉన్నది.

(శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ : అధ్యక్ష, ఈ ఆఖరి ఉప ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతూ ఇన్ని T. M. C. పెట్టుకొనేటటువంటిది major issue కాదని పోచం పాడు గురించి చెప్పారు. కాని శ్రీశైలంగూర్చి చెబుతూ 180 T. M. C. ల కంటె మించి పోకూడదనేటటువంటి ఒక వాదన కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి CWPC నుంచి వచ్చినదని అదే main కారణంగా చూపించారు. అటువంటి పరిస్థితుల్లో శ్రీశైలం ప్రాజక్టు ఎత్తు తగ్గించడానికి ఏమైనా వారు ఆదేశించారా; లేకపోతే దాని విషయంలో ఈ ప్రాజక్టు ఎత్తు నిర్మాణంలో ఏమైనా మార్పు వచ్చేదానికి అవకాశం ఉన్నదాండి ?

(శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ప్రాజక్టు నిర్మాణంలో ఏమీ మార్పు లేదండి. ప్రస్తుతం ఆ టర్బ్‌న్స్ కట్టడంలో 4, 5, 6 అనే విషయంలో 4 కు మనం ఒప్పుకున్నాము. ఆ 4 వస్తాయి.

(శ్రీ కె. రాఘవులు : అధ్యక్ష, పోచంపాడు ప్రాజక్టుగురించి ఈ సంవత్సరం మొత్తం ఒక కోటిరూపాయలు sanction చేసినారు. అయితే దానికి estimate 40 కోట్లు. ప్రతి సంవత్సరం ఒక్కొక్క కోటి ఇస్తే ఎన్ని ఏండ్లు పడుతుంది; ఆ విధంగా చాలకాలం పట్టేటట్లు చేస్తారా లేక ఏమైనా పెద్దమొత్తం కేటాయించి ఎన్ని సంవత్సరాలలో పూర్తి చేస్తారో తెలియజేస్తారా ?

(శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి ; ఎంత త్వరగా చేయగలమో అంత త్వరగా చేస్తామండి.

(శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు : అధ్యక్ష, మంత్రిగారు తమకు ఉన్నటువంటి నమ్మకాన్ని గురించి చెబుతున్నారు. వారి నమ్మకంలో నాకేమీ అభ్యంతరం లేదండి, ఇప్పుడు వారికి నమ్మకం ఉన్నదా లేదా అనేది ఇక్కడ మనముందు ఉన్న ప్రశ్న కాదు. అసలు కేంద్రప్రభుత్వం ఈ కావల వెడల్పు ఉండడానికి వీలులేదని చెప్పిన దానిలో ఉత్తరోత్తరా ఈ ప్రాజక్టును ఇంకా అభివృద్ధి చేసేదానిని extend చేస్తారనే అవకాశంతో, అటువంటి అవకాశం మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఉండకుండా చేసేదానికోసం ఈ వెడల్పుకేమైనా అభ్యంతరం చెప్పారా ; ఆ అభ్యంతరాన్ని ఇప్పుడు, వానికి, వదలుకున్నారా వారు,

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : Estimate capacity 100 T.M.C. అని కూడ ఒప్పుకున్నారు. దానిలో ప్రస్తుతం 66 కట్టండి, తరువాత with a scope to enlarge it to 100 T.M.C. అనికూడ ఒప్పుకున్నారు, అందువల్ల దానిని గురించి ఏమీలేదు.

శ్రీ జె మల్లారెడ్డి (సుల్తానాబాదు) : అధ్యక్ష, ఈపని ప్రారంభ మవ డంలో ఆలస్యం జరుగుతున్నదని శాసనసభ్యులు అనుకొంటున్నారు. కాబట్టి ఈ అను మతికొరకు ప్రత్యేంగా ఢిల్లీకి పోయి రాకూడదా ?

శ్రీ ఎ సి. సుబ్బారెడ్డి : వెళ్ళివచ్చాను. discussion అంతే అయింది. Technical గా engineers పోయిఉన్నారు.

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు : అధ్యక్ష, 100 T. M. C. capacity కోసం, ultimate గా కేంద్రప్రభుత్వము అంగీకరించిందని చెప్పినారు. వారు suggest చేసినటువంటి ఆ canal ఏదైతే ఉన్నదో అది 100 T. M. C. కి సరిపోయేదేనా?

శ్రీ ఎ సి సుబ్బారెడ్డి : ఇప్పుడు మనం తయారుచేసేది 100 T. M. C. వచ్చినప్పటికి, కూడా ప్రస్తుతము సరిపోతుంది. ఇప్పుడు అంత డబ్బు ఎందుకు, డబ్బు కొంత తగ్గిస్తే తరువాత పెద్దది వచ్చినపుడు చేసుకోవచ్చునని ఉద్దేశము.

PAYMENT OF GRATUITY TO THE RETIRED EMPLOYEES OF HIGHWAYS DEPT., ONGOLE

998—

**1957 Q—. Sri P. Satyanarayana. [Put by Sri V. Sri Krishna (Mangalagiri)]* Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state

(a) whether it is a fact that there are still some cases of workers in the Highways Department, Ongole Division, who have not yet been paid their gratuity amount even though they retired during 1955-56;

(b) whether it is a fact that those workers who were made permanent in the year 1956 in the above division are not yet brought under provident fund scheme ; and

(c) if so, the reasons therefor ?

Sri A. C. Subba Reddy :

(a):- No, Sir. No gratuity case relating to work-charged establishment in Ongole Division is pending payment.

(b) & (c) :- With reference to the order issued in G.O. Ms. No. 1968, P.W.D., dated 11-8-1960, the provincialised maistries of Highways Department are eligible to the C.P.F. Scheme. No provincialised maistry has, however, been till now admitted to the C.P.F. Scheme, pending certain clarifications sought for by the Accountant General in regard to the maintenance of the C.P.F. accounts pertaining to them. The Government have since issued orders in G.O.Ms.No.2523, P.W.D., dt 27-12-1963 in regard to the maintenance of the C.P.F. accounts of the work-charged establishment of the Highways Department by the Divisional Officers on the analogy of the orders issued in the case of the work-charged estalishment of the P.W.D.

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ : ఇప్పుడు ఈ work shop విషయంలో "under consideration" అని చెప్పారు. ముందేమో "No" అని సమాధానము చెప్పారు అది ఎందుకు వచ్చిందండి.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : (ఎ) లో ప్రశ్న వేశేనండి (బి) లో G.P.F. Scheme క్రింద అది రాలేదండి.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : (ఎ) లోనె "No" అని సమాధానం చెప్పిన వెంటనే ఈ workshop employment లో ఉన్నవారికి అది consideration లో ఉన్నదని చెప్పుతున్నారు (ఎ) కి సమాధానము చెప్పుతూనె.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : "No" అంటె లేదని, దాన్నిగురించి clear గా అక్కడ ఎటువంటి case లేదు అని. work-charged establishment గురించి, general గా ఉన్నవి. దానికి latest G. O. ఇచ్చారు. అది వెంటనే ఇస్తారు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : ఇప్పుడు Provident Fund విషయం (b) లో answer చేస్తూ చెప్పారు. Gratuity కి "No" అని (a) లో సమాధానం చెప్పి మళ్ళీ క్రిందేమో "under consideration" for the workshop

employees,అని చెప్పారు. నేను "No" దేనికి,"under consideration దేనికి అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : అందులో retire అయిన వాళ్ళకు "No" అని, service లో ఉన్నవాళ్ళకు there is still అని.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : Retire అయిన వాళ్ళకు gratuity ఇచ్చేనన్నారు, మళ్ళీ పరిశీలించడం మంచిది.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : Clear గా పరిశీలించి చెప్పుతున్నాను. ఇక్కడ question ఏమిటంటే ?

"whether it is a fact that there are still some cases of work-charged establishment in the Highways Department in Ongole division who have not yet been paid gratuity amount even though they are retired during 1955-56; for that the answer is "No". For the others who are in service I said that the latest orders are there and they will be paid.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : 1955-56 నుంచి ఇస్తామని చెప్పుతాము అని అనుకోవడం, ఆ తరువాత retire అయినవాళ్ళకు gratuity ఎందుకు లేదంటె. ఇప్పుడు ఈ G.O. వచ్చేటట్లయితే ఒక certain date మీరు తీసుకొంటున్నారు. దానికి I.G. కి వ్రాశారు, I.G. దగ్గరనుంచి కాగితాలు రాలేదు, ఆ తరువాత కొందరు retire అయినవాళ్ళకు entitlement ఉంటుంది కదా Government order ప్రకారంగా, కాని ఆ procedure finalise కాలేదు, అందుచేత మీరు ఇవ్వలేదు గనుక వాళ్లకు కూడా "No" అని చెప్పడానికి ఎట్లా వీలుంటుంది?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : "No" అంటె ఇవ్వలేదని కాదు. ఇవ్వలేనిది కాదు అని అటువంటి వాళ్ల లేరు అని. అంటే ఇవ్వకుండా ఉండేవాళ్ళు లేరని.

FLOOD CONTROL

999—

* 2294 Q—*Sri V. Visweswara Rao (Put by Sri Vavilala Gopalakrishnayya)*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) whether any additional grants are being sanctioned by the Government to the Panchayat Samithis and Zilla Parishads for the purpose of flood control for the year 1962-63 and 1963-64 ; and

(b) if so, the amount allotted for Zilla Parishad of Krishna District ?

Sri A. C. Subba Reddy :

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : ఈ వరద నిరోధకానికి సంబంధించినంతవరకు కొంత funds centre కూడా allot చేస్తున్నది. వీటిని assess చేసేటప్పుడు ఈ వరద నిరోధక చర్యలు తీసుకొన్నట్లయితే ఈ ప్రాంతాలలో ఇంత ఆహారాన్ని మనము save చేయగలుగుతాము, దేశానికి ఇంక అర్పించగలుగుతాము అనే basis మీద జిల్లావారిగా data తయారు చేశారు, ఆ statistics ఏమైనా centreకు అప్పజెప్పారా ?

(శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : There is a committee to decide this question. అందువల్ల, priority of the cases వచ్చినప్పుడు అది ఆ కమిటీలో పెట్టవలసి యుంటుంది. If they are more than certain amount i.e. 5-10 lakhs పైన అయితే centre కు పంపించి తీరాలి.

(శ్రీ పి. కోటేశ్వరరావు : ఏటేటా వరదలు విపరీతంగా వస్తున్నాయి, కాలువలు తెగిపోతున్నాయి, పొలాలు కోయ్యలు పడిపోతున్నాయి. అటువంటి వాటికి గాను జిల్లాపరిషత్తుకు grants ఇవ్వలేదు అన్నారు. అసలు అవి బాగు చేయించడానికి committee ని వేశారు, ఆ కమిటీ అవన్నీ పరిశీలించి report తయారు చేసిందా ? ఈ చెడిపోయిన కయ్యలు బాగు చేయడానికి గాని తూములు పూడిపోయి నటువంటి వాటిలో ఆ పూడిక తీసి సక్రమంగా చేసేదానికి గాని ఏమైనా చర్యలు తీసుకొన్నారా ? అవి ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారో తెలియచేస్తారా ?

Sri A. C. Subba Reddy : The question is vague, Sir. I want the definite place about which he wants that information.

(శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : Flood control అన్నప్పుడు, ఆసలు అది ఏయే పద్ధతులలో తీసుకొంటారు. దానికి criteria ఏమైనా ఉన్నదా ? అది జిల్లాపరిషత్తువరకు పోతుందా. లేకపోతే గవర్నమెంటు level లోనే ఈ flood control major గా తీసుకొంటారా ?

(శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : అసలు ప్రశ్న, జిల్లాపరిషత్తులకేమైనా ఇచ్చారా అంటె, ఇవ్వలేదని చెప్పాము. ప్రభుత్వము దగ్గరనే ఉన్నాయి schemes అన్నీ. ఒక Flood Control Committee అని ఉన్నది. Officers అందరు కలిసి. ఆ కమిటీలో ఇటువంటివి చేయబడతాయి.

TANK AT THATIMAKULAPALLE

1000—

**2326* Q.— *Sri C. D. Naidu (Put by Sri P. Narayana Reddy)* : Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

whether there is any proposal to construct a tank at Thatimakulapalle, Chittoor Taluk and District ?

Sri A.C. Subba Reddy : No, Sir.

CAUSEWAY ON RIVER PENNAR AT PEDDAMANTHUR VILLAGE

1001—

**2528 Q.— Sri G. Narsi Reddy (Put by Sri G. C. Venkanna)* : Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) whether any estimate has been prepared to construct a causeway on River Pennar at Peddamanthur village of Penukonda Taluk, Anantapur District; and

(b) if so, the estimated amount and when the work will be started ?

Sri A. C. Subba Reddy :

(a) No, Sir.

(b) Does not arise. Owing to paucity of funds, there is no scope of taking up this work in the near future.

YARRAVANKA KALVA SCHEME

1002--

**2333 Q.— Sri P. Narayana Reddy:* Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) what is the amount so far spent under famine relief work for Yarravanaka Kalva Scheme (L.S.P. right side channel) Badvel Taluk, Cuddaph District;

(b) what is the ayacut under the said Scheme ;

(c) what are the reasons for the delay in implementation of the scheme ; and

(d) will the Government take immediate steps and complete the work ?

Sri. A. C. Subba Reddy :

(a) An amount of Rs. 19,820/- was spent against the estimated amount of Rs. 21,950/-

(b) 450 acres.

(c) The scheme has to be investigated in detail.

(d) The work will have to be taken up after all the formalities are completed.

(శ్రీ పి. నారాయణ రెడ్డి : అధ్యక్ష, నా L. S. P. లో water surplus గా ఉంటె నా schemes తీసుకొంటామని చెప్పినారు. కాని. L.S.P. ఇప్పటికి 4, 5 సంవత్సరాలు అయింది తయారై. Water surplusగా ఉన్నదని engineers కూడా record చేసినారు. కాబట్టి ఈ పథకానికి ఇంకా ఏమి ఆటంకాలు ఉన్నాయో తెలియజేస్తారా ?

(శ్రీ ఎ. సి సుబ్బారెడ్డి : లేదండి దానికి detailed estimates చేయమని అన్నారు, చేసిన తరువాత ఆలోచిస్తాము.

MINOR PORT DEVELOPMENT BOARD

1003—

**2462 Q.— Sri P. Bapaiah [Put by Sri P. Gunnayya (Kothuru)]*: Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(*a*) whether the Minor Port Developmet Board established by the State Government is functioning at present ;

(*b*) if so, the number and names of the members of the said Board ;

(*c*) whether any suggestions have been made by the Committee regarding the development of Minor Ports ; and

(*d*) if so, whether the said suggestions will be placed on the Table of the House ?

Sri A. C. Subba Reddy :

(a) Yes, Sir.

(b) (c) & (d) A paper is placed on the Table of the House.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

(b) 27 in number including Chairman and the Secretary and Official and the non-official members. The following are the names of the members :

Chairman :

1. Minister incharge of Communications, A. P. (ie. M (PWD).
2. State Port Officer, A. P., Kakinada.

Official Members :

1. Secretary to Government of Andhra Pradesh Public Works Department or his Deputy.

2. Director of Lighthouses and Lightships, Calcutta (Representing Director-General of Lighthouses and Lightships, New Delhi).

3. Principal Officer, Mercantile Marine Department, Madras (Representing the Director General of Shipping, Government of India, Bombay.

4. Director (Development) Government of India, Ministry of Transport and Communications, Department of Transport (Transport Wing) New Delhi.

5. Divisional Superintendent, Southern Railway, Vijayawada (Representing Railway Transport).

6 Transport Commissioner, Andhra Pradesh (Representing Road Transport).

7. Chief Engineer (Irrigation) Andhra Pradesh (Representing Inland Water Transport).

8. Chief Engineer (Irrigation) Andhra Pradesh (Representing Inland Water Transport).

9. Director of Industries and Commerce, Andhra Pradesh (Representing Development of Trade).

10. Managing Director, Andhra Pradesh, Mining Corporation, Hyderabad.

11. Director Fisheries, Andhra Pradesh.

Non - Official Members :

12. Sri Lachmichand Challani,
Representing Federation of the Andhra Pradesh Chamber of Commerce and Industries, Hyd.

13. Sri Y. Venkanna Chowdary,
(Representing the Federation of Andhra Chamber of Commerce,
52, Gopathy Narayanaswamy Road, Madras-17.

14. Sri D. Gopalarao,
Member Representing Godavary Chamber of Commerce, Kakinada.

15. Sri Appanna Subbaiah, B.A.,
Member, Representing Godavary Chamber of Commerce, Kakinada.

16. Sri M. Jagannadha Rao,
Representing Krishna Chamber of Commerce, Masulipatnam.

17. Sri K. Prabhakara Rao,
Assistant Regional Manager (Shipping),
Representing State Trade Corporation of India Ltd., Madras.

18. Sri P. V. Raghavaiah,
Member (Representing Andhra Navika Sangh, Vijayawada (Inland Water Transport).

19. Sri G. V. Subbarao,
(Representing interests of Development of ports Konaseema Development Committee, Amalapuram.)

20. Sri U. Upendragupta,
Representing Vadarevu Port Development Committee, Chirala.

21. Sri V. Kodandarama Reddy,
Thotapalligudur, Nellore District
(Representing Interests of Development of Ports.)

22. Sri N. Bhaktavatsalam M.A., LL.B.,
Member, National Harbour Board, Masulipatnam
(Representing Interests of Development of Ports)

23 Sri Kancherla Sreeramamurty, M.L.A.,
Seetharamaswamy Temple Street, Visakhapatnam.

24. Sri Dantu Bhasker Rao, M.L.A ,
Dantuvari Street, Kakinada

25. Sri M. M. Hashim, M.L.A.,
House No. 11-3-835,
Mallepally, Hyderabad.

(C) & (D) :- The A. P. Minor Ports Development (Reconstituted) met at its first meeting on 29-4-63 at the Port of Vaderu in Guntur Dist. under the Chairmanship of the then M (Bldgs. & Commns.,) and discussed and reviewed issues relating to the several minor ports in A. P. Among the more important suggestions made by the Board were (1) expediting action in consultation with the Govt. of India for the construction of Pier Project at the Port of Vadarevu at an estimated cost of Rs. 37 lakhs.

(2) that the construction of Bridge across the Buckingham Canal at the port of Krishnapatnam be expedited.

(3) that subject to concurrence of the Director General of Lighthouse, New Delhi. Construction works regarding Lighthouse in the ports be taken up the Port Department, Engineering staff with a view to avoid delay.

T. N. CAPOOR,
Deputy Secretary to Govt.

(శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : ఆ కమిటీవారు చాలా ఉపయోగమైన సూచనలు చేశారు. దానిలో"

"That the construction of bridge across the Buckingham canal at the Port of Krishnapuram be expedited and that subject to the concurrence of the Director General of

Light Houses, New Delhi, construction works regarding light houses in the ports be taken up by the Ports Engineering staff with a view to avoid delay.

అది తొందరగా కావలసి రెండు, మూడు సూచనలు చేశారు. దానిననుసరించి, delay లేకుండ ఇంతవరకు జరిగిన కార్యక్రమం ఏమిటి ?

శ్రీ ఎ. సి సుబ్బారెడ్డి : Delay లేకుండా అంటే—త్వరగా చేయమని బ్రిడ్జ్ కన్‌స్ట్రక్షనుకు plans, estimates, తయారవుతున్నవి. కాగానే దానిని తీసుకొనుటకు ప్రయత్నం చేస్తాము. ఇంకా కొంత foreign exchange కావలసి వచ్చింది. దానిని సెంట్రల్ గవర్నమెంటు డ్రెడ్జర్స్‌కోసం allow చేసింది, ఈ మాదిరిగా జరుగుతోంది.

శ్రీ పి. గున్నయ్య : ఈ టేబుల్ మీద ఉంచిన లిస్టులో 20 మంది మెంబర్సు ఉన్నారు, అందులో 3 శాసనసభ్యులు ఉన్నారు. వెనుకబడిన శ్రీకాకుళం జిల్లాకూడ సముద్ర ప్రాంతమే. కళింగపట్టణం, బారువు వంటి చిన్నరేవులు ఉన్నవి శ్రీకాకుళంనుంచి ఒక మెంబరును తీసుకొనడం, అక్కడ రేవుల అభివృద్ధికి కొంత దబ్బు ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేస్తుందా ?

శ్రీ ఎ సి. సుబ్బారెడ్డి : ఇది మైనర్ పోర్ట్సుగురించి. అక్కడ ఉంటే, improve చేయడానికి ఆక్షేపణలేదు

శ్రీ పి. గున్నయ్య : అక్కడ కళింగపట్టణం ముఖ్యమైన రేవు. ఇది వరకు హైవేస్ మంత్రిగారు వచ్చి చూశారు. ఆరేవు అభివృద్ధికి దబ్బు ఇస్తామన్నారు. ఇండియా గవర్నమెంటుకు వ్రాస్తామన్నారు, ఆ రేవును అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : అది ప్రత్యేక ప్రశ్న కావాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఆ రికమెండేషన్సులో—
"expediting action in consultation with the Government of India for the construction of port of Wadarevu" అని వుంది. వాడ్రేవు ఏస్టేజిలో ఉన్నది.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ఇంకా అక్కడనుంచి రిప్లై రాలేదు.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : ఈ మూడు సూచనలు చాల బలీయంగా ఉన్నవి. సంవత్సరంనుంచి చూస్తున్నాము—వ్రాస్తున్నామని మాత్రం సమాధానం వస్తోంది.

ఈ సంవత్సరంలో సంతృప్తికరంగా జరిగిన ప్రోగ్రెస్ ఏమిటి ? Exactly what progress is made during this year ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ఎస్టిమేట్సు తయారుచేయడం ప్రోగ్రెసేకదా ; ఎస్టిమేట్స్ తయారుచేయాలి, శాంక్షన్ చేయాలి, డబ్బు సమకూర్చాలి. డ్రెడ్జర్స్‌కోసం foreign exchange సంపాదించాము. ఆర్డర్ ఇచ్చియున్నాము. ఇవన్నీ సమకూరిన తరువాత పని చాలదినాలు పట్టుతుంది.

Fire Service Stations

1004—

* *3119 Q.—Sarvasri K. Appala Naidu and K. Mara Reddy (Put by Sri P. Narayana Reddy)* :— Will the hon. Minister for Home be pleased to state ;

(a) the total number of Fire Service Stations in the State ;

(b) whether steps will be taken by the Government to establish one fire service station in the headquarters of every Panchayat Samithi or taluka ?

[The Minister for Law and Information deputised the Minister for Home and answered the questions]

The Minister for Law and Information (Sri P. V. Narasimha Rao) :

(a) Fifty seven, Sir.

(b) As had been mentioned by the Finance Minister of the State, in his speech winding up the budget discussions before this House, in March 1962, it is the intention of Government to establish a fire station at the headquarters of each taluka in the State. At present only 44, out of a total of 172 taluka headquarters in the State, are served by fire stations. Having regard to the present state of the State Government's finances and the huge expenditure involved in establishing each fire station—(about a lakh out of which Rs. 76,950/- will be non-recurring and Rs. 21,500/- will be

recurring)—it will take a number of years before even this ideal could be realised. The establishment of a fire station at the headquarters of each Panchayat Samithi, howsoever desirable it may be, must, therefore, necessarily remain a distant ideal at present.

శ్రీ కె. గురుస్వామిరెడ్డి : ఈ fire-stations వెనుకబడిన కనిగిరి ఆ ప్రాంతాలలో పొదిలిలోగాని, దర్శిలోగాని ఏర్పాటు చేయడానికి లిస్టులో ఉన్నదా ?

శ్రీ పి. వి నరసింహారావు : అధ్యక్ష, గత సంవత్సరం పార్టు 2 స్కీములో 10 fire-stations ప్రారంభించాలని అనుకొన్నాము.—కాళహస్తి, సోంపేట, కావలి, తుని, నూజివీడు, జగత్యాల, గద్వాల్, మెదక్, మంచిర్యాల్, తాండూరు కాని ఎమర్జెన్సీ వచ్చి డబ్బు లేకపోవడంవల్ల పనిచేయుటకు వీలుకాలేదు. ఈ సంవత్సరం మళ్ళీ అధికారులనుంచి సూచనలు—రూల్సు ప్రకారం లిస్టు వస్తుంది. వచ్చినప్పుడు గౌ. సభ్యులు చెప్పిన విషయాలు దృష్టిలో ఉంచుకొనుట జరుగుతుంది.

శ్రీ యమ్. పిచ్చయ్య : మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధాన్ని బట్టి ప్రతి తాలూకాకు ఒక fire-station చొప్పున పెట్టాలని ఆలోచన ఉన్నది. విపరీతంగా ఇప్పుడు అగ్ని ప్రమాదాలవల్ల జనం నష్టపోతున్నారు. వారికి ఇచ్చే కాంపెన్సేషన్ వల్ల కొంతడబ్బు అవుతోంది. అసలు ప్రజల ఆర్థిక పరిస్థితులే సరిగా లేక వెనుకబడిన ప్రాంతాలైన శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం జిల్లాలలో ఎక్కువ fire-accidents జరుగుతున్నవి. ఎమర్జెన్సీ అనే పేరుతో ఈ సమస్యను దాటవేయకుండ తాలూకాకు ఒక స్టేషన్ నెలకొల్పుతారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : సమస్యను దాటవేయాలనిలేదు. సోంపేటలో fire-accidents ఎక్కువ జరుగుతున్నవని ఇదివరకే అక్కడ స్టేషన్ నెలకొల్పబడింది. తక్కినవి కూడ తప్పక స్టార్ట్ చేయాలని ఉన్నది. కాని emergency వల్ల డబ్బులేక చేయలేకపోయాము. చేయాలనే ఉద్దేశంతోనే ఉన్నాము.

శ్రీ పి. నారాయణరెడ్డి : 1962 లో చెప్పిన విషయం 1964 లో కూడ పూర్తి చేయలేకపోతున్నారు. ఇది ఏ సంవత్సరంలో పూర్తి చేస్తారో హామీఇస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : హామీలు ఏమీ లేవు. రు. 5 లక్షలు ఈసారి కేటాయింపుమని మనవి చేశాను. అయిదారు కొత్త స్టేషన్లు ఈ సంవత్సరం తప్పక ప్రారంభం అవుతాయి.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : డిస్ట్రిక్ట్ హెడ్ క్వార్టర్సు టౌను, తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సు టౌను, ఒకచో అయితే, డిస్ట్రిక్ట్ హెడ్ క్వార్టర్సుకు వేరే ఒకటి కేటాయిస్తారా ? లేక ఒకచో ఉంటుందా ? 2) గత సంవత్సరం జరగాల్సినవి ఎమర్జెన్సీవల్ల డబ్బులేక జరగలేదని చెప్పారు. అందులోవి కనీసం అయిదారు ఈ సంవత్సరం brought over చేసి జరుపుతారా ? లేక కొత్తవి ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : ప్రపోజల్సు వచ్చిన తరువాత నిర్ణయం జరుగుతుంది. ఇప్పుడు చెప్పలేను. ఈ పదిలో అయిదు తీసుకుంటారో లేక ఇంకా కంచే more urgent వి ఉంచే వాటిని కూడ తీసుకొనుటకు అభ్యంతరం ఉండదని అనుకొంటాను. 2) డిస్ట్రిక్ట్ హెడ్ క్వార్టర్సు టౌనుకు సంబంధించిన సర్వీసు ఉంచే అక్కడే తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సు కూడా ఉంచే ఇంకొక సర్వీసు ఉండదు. ఒకేచోట రెండు సర్వీసెస్ అనేది సమంజసంగా ఉండదేమో ?

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న : తాలూకాకు ఒక fire-station అని చెబుతున్నారు. రాష్ట్రం మొత్తానికి priority list ఏమైనా ఉన్నదా ? ఏ బేసిస్‌పైన priority ఇస్తున్నారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : Priority తయారు చేసేటప్పుడు అక్కడ జరిగే fire-accidents incidence చూస్తారు ; అది ఎంతపెద్ద ఊరు, జనాభా ఎంత, కంజెషన్ ఎట్లా ఉన్నది, చుట్టుప్రక్కల పరిస్థితి ఏమిటి, ఇవన్నీ చూచి తయారు చేస్తారు ఈ 172 తాలూకాలలో ఒకేసారి priority list తయారు చేయడంలేదు. అది అవసరం లేదనుకుంటాను. ప్రతి సంవత్సరం ఎన్ని తీసుకోవాలనుకుంటామో, ఆ మేరకు పరిస్థితులు పరిశీలన చేసి priority list తయారు చేయడం జరుగుతోంది ఇప్పుడు 10 స్టేషన్సు మనవి చేశాను. ఈ పది తర్వాత ఇంకా తీసుకోవాలనుకొన్నప్పుడు మళ్లీ list తెప్పించడానికి అభ్యంతరం ఉండదు.

శ్రీ పి. గున్నయ్య : మ్యునిసిపాలిటీ ఉన్నచోట తప్పనిసరిగా ఒక అగ్నిమాపక కేంద్రం ఏర్పాటు చేస్తామని ఇదివరకు చెప్పారు. అదే విధంగా ఇప్పుడు ప్రతి మ్యునిసిపాలిటీకి ఒక కేంద్రం ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : ప్రతి మ్యునిసిపాలిటీ అంచే సంఖ్య పెరుగుతుంది. తాలూకా కేంద్రానికి ఒకటి అని అనుకున్నాము. అది ఎప్పుడు సిద్ధిస్తుందో చెప్పలేను. వీలైనంత త్వరలో చేయాలనే ఉద్దేశం ఉన్నది.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ : ఎమర్జెన్సీ దృష్టిలో ముఖ్యమైన పనులు వాయిదా వేయుట బాగుండలేదు, అగ్నిమాపక దళాల గురించి ఎక్కువగా డబ్బు

కేటాయించి ప్రతి తాలూకా సెంటరులో స్థాపించుట అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను. అగ్ని ప్రమాదాలవల్ల ప్రజలు చాల నష్టపడుతున్నారు.

Sri P. V. Narasimha Rao : What is the answer, Sir, that I can give for that? I have already submitted.

శ్రీ కె. గురుస్వామిరెడ్డి : నెల్లూరులో ఒక అగ్నిమాపక కేంద్రం ఉన్నది. మళ్లీ దగ్గర 30 మైళ్ళలోకావలిలో ఒక కేంద్రం ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. కావలిలో జరిగే ప్రమాదాలకు నెల్లూరునుంచి దళాలను తెప్పించడం సులభం. కాని అంతరంతె ఎక్కువదూరం 100 మైళ్ళకుపైన ఉన్న పొదిలి, దర్శి, కనిగిరి కేంద్రాలలో ఏర్పాటు చేయడం అవసరం. పోయిన సంవత్సరం అక్కడ అగ్ని ప్రమాదాలలో మనుషులు కూడ బలిఅయినారు. అయిదారు గ్రామాలు కాలిపోవడం జరిగింది. కనుక కావలిలో కాకుండ కనిగిరి పాంతానికి పరిధాన్యత ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఆ విధంగా ఆలోచిస్తుందా ?

Sri P. V. Narasimha Rao : I shall make a note of it and send it on.

Fire Station at Dabalu Kothavalasa village

1005—

* 3120 Q.—*Sri K. Appala Naidu (Put by Sri P. Narayana Reddy) :* Will the hon. Minister for Home be pleased to state :

(a) whether the Government are in receipt of any representation from the residents of Dabalu Kothavalasa village, Visakhapatnam district during 1962-63 for the establishment of a fire station ; and

(b) if so, the action taken by the Government thereon ?

Sri P. V. Narasimha Rao :

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

COMPLAINTS AGAINST THE MUNSIFF MAGISTRATE AT KHAMMAM

1006—

* 2915 Q.—*Sri N. Prasada Rao :* Will the hon. Minister for Law be pleased to state :

(a) whether any complaints have been received against one Sri Sira Hind Kishore, Munsiff Magistrate during his service at Khammam ?

(b) the names of the complainants ;

(c) the nature of the complaints ;

(d) whether enquiry has been made on the said complaints ;

(e) if so, the name of the person who conducted investigation and his designation ;

(f) the findings of the enquiry ; and

(g) the action taken thereon ?

Sri P. V. Narasimha Rao : The enquiry is now at a crucial stage and it would not be desirable to divulge all the details of the enquiry. I may submit to the House that the officer is being suitably dealt with at the departmental level

శ్రీ యన్. ప్రసాదరావు : ఈ Complaints ఏ సంవత్సరంలో చేశారు. ఇప్పుడు కనీసం సస్పెండ్ అయినా చేశారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : ఈ పరిస్థితులలో దానికి సంబంధించిన వివరాలు చెప్పడంవల్ల inquiry prejudice అవుతుందని భయపడుతున్నాను. I have got all the information. I would promise to the hon. Member that after the enquiry is complete, I will see that the information is sent to him personally.

శ్రీ యన్. ప్రసాదరావు : అటువంటి రహస్య విషయాలు తెలుసుకోవాలని లేదు; prejudice చేయాలని లేదు. ఇది నాలుగయిదు సంవత్సరాలనుంచి సాగుతోంది. ఈ Crucial stage ఎక్కువ సంవత్సరాలు గడవకుండ చేస్తారా ?

Sri P.V. Narasimha Rao : Yes, Sir. That is not going to take a long time.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న : ఉద్యోగులను అట్లాగే ఉంచి విచారణ చేయుటలో న్యాయం జరగదు. తప్పుచేశారని తెలియగానే temporary గా suspend చేసి ఎంక్వైరీచేస్తే న్యాయం జరుగుతుంది. అది ఆలోచిస్తారా ?

(No Answer)

REST HOUSE ON UDAYAGIRI HILL.

1007—

*738 (3872)Q.—*Sri K. Ramaiah Chowdary (Nandipad):* Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(*a*) whether the rest house on Udayagiri hill has been demolished ; and

(*b*) if so, whether any proposal is under consideration of the Government to reconstruct the same ?

The Minister for Agriculture (Sri A. Balarami Reddy):

(a) Yes, Sir.

(b) The answer is in the negative.

BOTANICAL GARDEN IN ARAKUVALLEY

1008—

*2441 Q.—*Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—* Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(*a*) whether the Government of India have suggested to the State Government to organise a botanical garden in Araku Valley ; and

(*b*) if so, the details thereof ?

Sri A. Balarami Reddy : (a) Yes, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అరకువాలీలో బొటానికల్ గార్డెన్ డెవలప్ చేయాలని సెంట్రల్ గవర్నమెంటు అడిగిందా ? అంటే 'yes' అన్నారు. ఆ details ఏమిటని అడిగితే 'no' అన్నారు. ఆ details లేకుండా ఏమన్నారు ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ఈమాదిరి బొటానికల్ గార్డెన్ పెట్టాలని వారు అడగలేదు. అక్టోబర్ మాసంలో ఒక న్యూస్ ఐటమ్ "ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్"లో కవిపించింది. అందులో కేంద్రప్రభుత్వంవారు దేశం అంతటా బొటానికల్ గార్డెన్స్ నెలకొల్పాలని ఆలోచన ఉన్నదని ఉన్నది. దానికి పురస్కరించుకొని మేము వారికి వ్రాసినాము. హైదరాబాదులో స్థలం ఇస్తే పెడతారా అని అడిగాము. స్థలం సేకరించండి చూస్తాము, అని చెప్పినారు. అది పరిశీలనలో ఉన్నది. ఇంకా స్థల సేకరణ ఆరంభించలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అరకువాలీలో బొటానికల్ గార్డెన్ పెట్టితే చాల అభివృద్ధి అవుతుంది. అక్కడ ఉన్న వాతావరణ పరిస్థితులకు హైదరాబాదు సిటీ ప్రాంతములోని క్లైమాటిక్ కండిషన్సుకు చాల తేడా ఉన్నది. అందువల్ల హైదరాబాదులో పెట్టుతామంటే వారు జవాబు వ్రాయకుండ ఉన్నారు. అరకువాలీలో ఆ గార్డెన్సు పెంచడానికి మన ప్రభుత్వం అడుగుతున్నదా ?

శ్రీ ఎ బలరామిరెడ్డి : ఆ news item లో అరకువాలీ అని లేదు. Araku or round about anywhere in Andhra Pradesh అని ఉన్నది. అదిచూసి Scientific and Cultural Research Ministry వారికి వ్రాస్తే — స్థలం చూడండి మా experts వచ్చి చూస్తారు. తరువాత నిర్ణయం తీసుకోవచ్చునని వ్రాశారు.

శ్రీ యన్. ప్రసాదరావు : అరకులోయ వేసవికాలంలో విశ్రాంతి తీసుకొనుటకు అనువైనదనే అభిప్రాయం ఉన్నది. దీనిని వేసవికాలపు విశ్రాంతికేంద్రంగా రూపొందించడానికి ప్రభుత్వానికి ఆలోచన ఉన్నదా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : విశ్రాంతి కేంద్రానికి, బొటానికల్ గార్డెన్ కు సంబంధం లేదు.

శ్రీ టి. కె ఆర్. శర్మ : అరకువాలీలో బొటానికల్ గార్డెన్స్ పెట్టే సదుపాయాలను గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించి, అక్కడ పెట్టడానికి వీలుంటే కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సంప్రదిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : అరకువాలీకంటె, హైదరాబాదు దగ్గరలో ఏ రెండు మూడు ఎందల ఎకరాలలోనో స్థలం ఉంటే పెట్టితే బాగుంటుందని అభిప్రాయానికి

వచ్చినాము. అరకువాలీలో పెట్టకూడదనేది లేదు. అక్కడ కూడ పరిశీలన చేస్తాము. కేంద్రప్రభుత్వంవారు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పెట్టడానికి నిశ్చయించుకొని వచ్చినప్పుడు అరకు వాలీ చూపెడతాము, ఇక్కడా చూపెడతాము, వారు ఎక్కడ ఇష్టంవస్తే అక్కడ నెలకొల్పుతారు.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : మంత్రిగారు వ్రాయుటలో హైదరాబాదు గురించి వ్రాసినట్లు కనబడుతోంది. అసలు అటువంటి వైఖరి తీసుకొనడమే తప్పుగా కనబడుతోంది. దానితోబాటు నాలుగయిదు ప్రదేశాలు మనమే వ్రాసి Case make up చేసి ఉంచినట్లయితే ఏదో ఒకటి జరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది. మన కేసును మనమే weaken చేసుకుంటే ఆస్కారం ఏమీ ఉండదు. ఇక ముందైనా ఈ సూచనలు ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : కేసు weaken చేయటం అనేది లేదు. News item చూసి మేమే వ్రాశాము. హైదరాబాదు సమీపంలో ఎక్కడైనా పెట్టితే బాగుంటుందని అభిప్రాయానికి వచ్చి నేనే వ్రాశాను. డైరెక్టర్ ఆఫ్ అగ్రికల్చర్‌లో, చీఫ్ కన్సర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్ట్సుతో మాట్లాడితే వారూ అదే అభిప్రాయం ఇచ్చారు అరకు వాలీలో పెట్టితే దూరం, పోషించడం కష్టం, అసలు భూమి దొరకదు, చిక్కుడున్నవి ఇక్కడ ఎక్కడైనా రెండుమూడు వందల ఎకరాలు హైదరాబాదు సమీపములో దొరికితే పెట్టితే బాగుంటుంది అని వ్రాశాను. ఉచితంగా భూమి ఇస్తే ఆక్షేపణలేదు, వచ్చి చూస్తామన్నారు. నాకు హైదరాబాదులోనే పెట్టాలనిలేదు, ఎక్కడ అనువైన స్థలం దొరికితే అక్కడ పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ పి. గున్నయ్య : ఈ గార్డెన్సు పెట్టుటకు శ్రీశైలం దేవస్థానం దగ్గర మంచి వాతావరణం ఉన్నది. సంజీవి మొదలైన వనమూలికలు తయారుచేయటానికి ఇదివరకు పూజ్యులు ఆరోగ్య మంత్రిగారు ప్రకటన చేశారు. ఈ గార్డెన్సు శ్రీశైలంలో పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ఇంతవరకు ప్రభుత్వం చేసిన కార్యక్రమం చెప్పాను. శ్రీశైలంవద్ద పరిశీలించాలని సభ్యులు అభిప్రాయం ఉంటే ఆ కమిటీవారు వచ్చినప్పుడు చెబుతాము. కాని ఈ రాష్ట్రం అంతటా అన్ని స్థలాలు ప్రతి జిల్లా చూసి పరిశీలన చేయాలంటే, అసలు ఇది రాదేమో అనే సందేహంగా ఉన్నది.

శ్రీ యన్. ప్రసాదరావు : అరకువాలీ టూరిస్టు సెంటరుగా డెవలప్‌చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచించినట్లు తెలుస్తోంది. అందులో బొటానికల్ గార్డెన్‌కూడ పెంచితే ఇంకా దాని importance పెరగడానికి వీలుంటుంది. అందువల్ల అరకు

వాలీయొక్క మొత్తం డెవలప్‌మెంట్‌లో ఈ బొటానికల్ గార్డెన్‌కూడ ఒక భాగంగా చేసి అది ఒక పెద్ద టూరిస్ట్ సెంటరుగా డెవలప్ చేసే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నదా?

(శ్రీ ఎ బలరామిరెడ్డి: బొటానికల్ గార్డెన్ అంటే అనేక రకాలైన చెట్లను పెంచుచోటు, దానివల్ల టూరిస్టు సెంటరు పెరుగుతుందని ఆశించను.

JAPANESE METHOD OF CULTIVATION

1009—

* *2850 Q.— Sri N. Prasada Rao*: Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(*a*) the extent of area in State brought under Japanese method of cultivation during 1961-62 and 1962-63:

(*b*) the results obtained by this method; and

(*c*) whether any other country's method has also been studied by the Government to obtain maximum per acre yield?

Sri A. Balarami Reddy:

(a) 13.59 lakh acres during 1961-62 and 14.42 lakh acres during 1962-63.

(b) On an average it gave an yield of 25 mds.per acre whereas normal yield under local method is 20 mds. per acre.

(c) Chinese method of Paddy cultivation was tried at some Research Stations, and it was observed that this method requires huge investment and the yield is not commensurate with the expenditure.

(శ్రీ యన్. ప్రసాదరావు: జపానీస్ మెథడ్, చైనీస్‌మెథడ్, కాకుండ ఇంకా ప్రపంచంలో ఏఏ ప్రదేశాలలో ఎటువంటి మెథడ్స్ per acre yield పెంచుటకు use చేస్తున్నారో ప్రభుత్వానికి తెలుసా?

(శ్రీ ఎ. బాలరామిరెడ్డి: I.C.A.R. క్రింద అనేక దేశాల్లో ఉన్న methods, research చేయమంటున్నారు. జపానీస్ మెథడ్ చేస్తున్నాము, చైనీస్

మెథడ్ లాభంలేదని అనుకొంటున్నాము. ఇంకా ఇతర దేశాల methods కూడ వచ్చినప్పుడు మన భూములలో ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ ఎ. రంగారెడ్డి (నాగారం): Japanese method ద్వారా ఎంత ఎక్కువ పంట పండించగలిగినారో చెప్పగలరా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి: Answer లో యిదివరకే చెప్పాను ఫుమారు 4.5 మణుగులు, 2.3 బస్తాల ధాన్యం, జపాన్ పద్ధతి ప్రకారం చేస్తే హెచ్చు అవుతుందనే అభిప్రాయానికి డిపార్టుమెంటువారు వచ్చారు.

శ్రీ జె. మల్లారెడ్డి: మన రాష్ట్రంలో పండించే అన్ని పద్ధతులకన్నా జపాన్ పద్ధతి మంచిది అనుకున్నారా? మంచిది అనుకుంటే రాష్ట్రవ్యాప్తంగా పెద్ద ఎత్తున దీని సాగు ఎందుకు చేయబడలేదు. ఇందులో ఉండే యిబ్బందులు ఏమిటి?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి: అన్ని పద్ధతులలో కూడ జపానీస్ పద్ధతి మంచిదే ననే అభిప్రాయం Agriculture Department వారికి ఉన్నది. రాష్ట్రవ్యాపితంగా అన్నిభూములలో పెట్టమంటే అదనంగా కొంత డబ్బు కావాలి. Transplantation అన్నప్పుడు వరుసలు వరుసలుగా line లో నాటేదానికి హెచ్చుగా labour కావాలి. Transplantation లో సమయంలో labour దొరకదు. అందువల్ల రైతులు అంత ఉత్సాహంగా ముందుకు రారు. అది ఒకటే కాదు ఎరువు వేయాలి. పచ్చిఆకు వేయాలి. అందుచేత యితర విధానాలను అవలంబిస్తున్నారు. ఒకే period లో line sowing, transplantation చేయాల్సిన అవసరం ఉన్నది. కాబట్టి రైతులు అంత ఉత్సాహకరంగా ముందుకు రాలేదు. అందువల్ల రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ప్రతి భూమిలోకూడ చేసేదానికి వీలు కలుగలేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. నారాయణస్వామి (పొదిలి): మన రాష్ట్రంలో పోయిన సంవత్సరం ఎన్ని ఎకరాలు జపాన్ పద్ధతిలో సాగు అయినదో తెలియజేస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి: 14 లక్షలకు పైగా సాగుచేశాము అని చెప్పాను.

శ్రీ పి. నారాయణరెడ్డి: మంత్రిగారు చెపుతూ రైతులు ఈ పద్ధతికి ముందుకు రాలేదు అని అంటున్నారు. ఈ పద్ధతిని వరినాటు వేసేదానికి రైతులను ప్రోత్సహించేందుకు ఎరువులు free గా supply చేసేదానికి పూనుకుంటారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి: ఎరువులు దీనికని free గా supply చేయడం లేదు. Demonstration plots అని, interim manuring scheme అని ఆ నేక స్కీములు క్రింద యిస్తున్నాము. జపాన్ పద్ధతి నాటిన వారికని ఏమీ

లేదు. మనం చేసేటటువంటి కార్యక్రమం ఉన్నది. రైతులకు యిది ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటుంది. ఆదనంగా పంట పండుతుంది. కాబట్టి department వారు పోయి పదేపదే చెప్పడం, వారిని ఒప్పించడం ఎక్కువగా చేయించడం జరుగుతోంది.

EMPLOYMENT TO THE CRIPPLED PERSONS THROUGH EMPLOYMENT EXCHANGES

1010—

*2482 Q.— *Sarvasri K. Guruswamy Reddy and N. Venkatswamy (Paruchuru)* : Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(a) whether any crippled persons have been provided employment through Employment Exchanges in the State during 1963 ; and

(b) if so, the districtwise number of persons provided with employment ?

The Minister For Labour and Transport (Sri B. V. Gurumurthy) : (a) Yes, Sir.

(b)

Name of Exchange	No. of persons placed
Hyderabad	83
Warangal	2
Nalgonda	1
Khammam	1
Nellore	4
Cuddapah	4
Chittoor	1
Srikakulam	1
Guntur	2
Nagarjunasagar	1
Total	100

(శ్రీ కె. గురుస్వామిరెడ్డి : ఎలాంటి ఉద్యోగాలు యిచ్చారో చెప్పగలరా ?

(శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి: వారు చేయగలిగేటటువంటి ఉద్యోగాలు యివ్వడం జరిగింది. 407 applications register చేయబడ్డాయి. Private Sector లో public sector లో యిద్దరిని కూడ pursuade చేసి వికలాంగులు అయినప్పటికి, కొంత అస్వస్థత వాళ్ళకు ఉన్నప్పటికి చేర్చుకోవాలని వారితో విజ్ఞప్తి చేయడంచేత యిది జరిగింది. ఏయే categories అనేది నా దగ్గరలేదు. Separate question వేసినట్లయితే ఆ వివరాలు తెప్పించి యిస్తాను.

(శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఈ staff కు ఎన్నిలక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టినారు ? crippled people, అతను ఒక్కడు యిక్కడికి వస్తే కొన్నాళ్ళు ఉంచే ప్రయత్నంచేసిన తరువాత ఉద్యోగం యిస్తాము అంటున్నారు. crippled people కు family ఉన్నది. ఆ family యితనిమీద ఆధారపడి ఉన్నది అతను వచ్చేటట్లయితే వాళ్ళు ఏమి అవుతారు ? నాకు తెలుసు. ఒక instance ఉన్నది. దానిమీద నేను వ్రాశాను family ని వదిలిపెట్టి హైదరాబాదు రమ్మనండి. Care home లో భోజనం పెట్టిస్తాము అనిఅంటే నా పిల్లలు ఉన్నారు. వాళ్ళ సంగతి తేల్చండి అంటున్నాడు. అందువల్ల వాళ్ళు యిక్కడకు రానక్కరలేదు గాని ఉద్యోగంమాత్రం యిక్కడినుంచి యిచ్చే order వాళ్ళకు వెళ్ళేటట్లు, వాళ్ళు వెళ్ళగానే చేరేటట్లు చేస్తే ఉపయోగం ఉంటుంది. ఇప్పుడు వారుచెప్పిన నంబరు, ఉద్దేశించిన ఖర్చు చాల అన్యాయం. తేడా అవుపడు తున్నది. Effective గా ఏమైనా పనిచేస్తారా ? దానికి ఏమి ఆలోచిస్తున్నారు ?

(శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి: ఒక Special Exchange handicapped వారినిగురించి తెరవబడ్డదని చెప్పినాను. వారికి కొన్ని Concessions కూడ యివ్వబడినాయి. Age విషయంలో 10 సంవత్సరములు ఎక్కువ యివ్వడం జరిగింది. Road Transport వారుకూడ Exchange కి పోవడానికి, ఉద్యోగానికి పోవడానికి వారికి వసతులు ఏర్పాటు చేసినారు. Medical examination కూడ ఉచితంగా చేయాలనే ఏర్పాటు ఉన్నది. అన్నివిధాల వారికి సౌకర్యాలు యిస్తున్నారు. అయితే యిప్పుడు ప్రత్యేకంగా వ్యవహరించేటటువంటి Exchange District level లో లేదు. అక్కడకూడ ఒక్కొక్క cell మోస్తరుగాపెట్టి వారినిగురించి ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించాలని ప్రభుత్వం ఆశిస్తున్నది.

(శ్రీ పి. గున్నయ్య : ఈ అంగహీనులు, యిచ్చిన ఉద్యోగాలలో చేస్తున్న కార్యక్రమం ఏమిటి ? వారికి యిప్పుడు అయినటువంటి ఖర్చు ఎంత ? జిల్లాల వారీగా అంగహీనులకు ఉద్యోగం కల్పించడానికి ఏదైనా సంస్థను నెలకొల్పడానికి ప్రభుత్వం ఏర్పాట్లు చేస్తున్నదా ?

శ్రీ బి. వి గురుమూర్తి: జిల్లా వారీగా లెక్కలు యిచ్చినాను. ఏ విధమైన పనులలో వారిని absorb చేశారనే విషయం ప్రత్యేకంగా అడిగితే చెపుతాను అన్నాను. ఇంకొకరుకూడ అడిగినారు. ఆ information వచ్చిన తరువాత సభ ఎదుట పెడతాను.

EMPLOYMENT EXCHANGE AT SRISAILAM

1011—

**2568 Q.— Sri P. Subbaiah (Put by Sri P. V. Krishna Reddy)*: Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state;

(*a*) whether the Government propose to start an Employment Exchage at Srisailam; and

(*b*) if so, when ?

Sri B. V. Gurumurthy:

(a) and (b) :– A proposal to open an Employment Exchange at the Srisailam project is under consideration of Government and it will take some time to take a final decison in the matter.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎ ర్ర గొం డి పా లెం): ఎంత time పడుతుంది? కర్నూలు Employment Exchange కి అనుగుణ్యంగా branch పెడతారా లేక independent గా Employment Exchange పెడతారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి: నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు దగ్గర ఏ విధంగా ఒక ప్రత్యేకమైన Exchange ఉన్నదో అదే విధంగా శ్రీశైలం ప్రాజెక్టుకు కూడ ఏర్పాటు చేయాలని ఉన్నది. అక్కడనుంచి proposals వచ్చిన తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాసి, 60 శాతము భరించే బాధ్యత వారిపైన ఉన్నది. కనుక యిక్కడ Finance department concurrence, కేంద్రప్రభుత్వం concurrence వచ్చిన తరువాత తెరవాలని ఉన్నది. అయినంత శీఘ్రంలో అక్కడ ఒకటి స్థాపిస్తాము.

EMPLOYEES' STATE INSURANCE SCHEME IN WARANGAL TOWN

1012—

**2753 Q.— Sri Bh. Nagabhushan Rao (Put by Sri J. Malla Reddy)*: Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

(*a*) the number of workers coming under Employees' State Insurance Scheme in Warangal town :

(*b*) whether there is any special hospital for them ;

(*c*) if not, whether there is any proposal to provide the same ;

(*d*) if so, the bed strength of the said hospital : and

(*e*) the location of the said hospital or the place where it is proposed to be constructed ?

Sri B. V. Gurumurthy :—

a) 6,783, Sir.

b) At present there is no separate hospital for insured workers at Warangal. For in-patient treatment cases are referred for admission to the Mahatma Gandhi Memorial Hospital, Warangal where beds have been reserved for insured workers ;

c) There is a proposal to construct a hospital for the exclusive use of insured workers ;

d) 50 beds :

e) The hospital is proposed to be constructed near the Industrial area, Warangal.

SCHEDULED CASTE MEMBER IN EMPLOYMENT COMMITTEE

1013—

**2806 Q.—Sri P.Mahendranath (Nagarkurnool)*: Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(*a*) whether there is any proposal under consideration of the Government to nominate a Scheduled Caste member

for each district "Employment Committee" or "Selection Committee" to safeguard the interests of Scheduled Castes; and

(*b*) if not, the reasons therefor?

Sri B. V. Gurumurthy :—

(a) No, Sir

(b) The Government of India, Director General of Employment and Training are concerned with the formulation of the set up of these Committees.

FATAL ACCIDENT IN SINGARENI COLLIERIES

1014—

**2107 Q.— Sri P. Satyanarayana (Put by Sri Vavilala Gopala Krishnayya)*: Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

(a) the number of fatal accidents that occurred in the Yellandu group of mines of Singareni Collieries Company between 1-1-1963 to 30-9-1963;

(b) what are the main reasons for the same; and

(c) the steps that have been taken to provide safety measures in those mines to avoid such accidents in future?

Sri B. V. Gurumurthy :

(a) 6 (six), Sir.

(b) Due to fall of roof - 5

Due to explosives - 1

(c) (a) Separate Sirdars have been appointed in the districts in terms of regulation 113 (2) of Coal Mines Regulations, 1957.

(b) Supervision is being done as frequently as possible by Senior officials.

(c) The Manager has been assisted by at least one First Class and five Second Class Assistant Managers.

(d) Safety Officer has been appointed as required by Chief Inspector of Mines.

(e) Workers are being educated in 'Safety methods'.

(f) Safety workers are being celebrated from time to time in order to make the workers alive to safety measures.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : మొత్తం belt చాల distance ఉంటుంది. 10, 15 miles వరకు ఉంటుంది. Accident జరిగితే దగ్గరలో ఉన్న hospital కు తీసుకువెళ్ళడానికి ambulance ఏర్పాటు చేశారా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : Ambulance కు సంబంధించిన భోగట్టా నా దగ్గరలేదు. మిగతా వివరాలన్నీ నేను చదివాను.Ambulance గురించి ప్రత్యేకంగా ఎక్కడా కూడ వ్రాసినట్లులేదు. కావాలంటే కనుక్కొని చెపుతాను.

HAMALS IN MARKET AREAS

1015—

**2537 Q.— Sri P. Satyanarayana (Put by Sri Vavilala Gopala Krishnayya)* : Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(a) whether the Committee appointed to enquire into the service conditions of Hamals in market areas has completed its work ;

(b) whether Government have received the report of the committee ; and

(c) if so, whether Government have accepted the recommendations of the said Committee ?

Sri B. V. Gurumurthy :

(a) Not yet, sir.

(b) No, sir.

(c) Does not arise now.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఎందువల్ల service conditions యింకా ఏర్పాటు చేయలేదు ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : ఆ కమిటీ యింతవరకు అన్ని జిల్లాలలో tour చేసినది. Report కూడ తయారు చేసినది. కాని యింతవరకు ప్రభుత్వం దగ్గరకు పంపలేదు. పంపగానే follow up action తీసుకోబడుతుంది. వారి దుస్థితిని తొలగించాలని వారి పరిస్థితిని మెరుగు పరచాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే ప్రభుత్వం ఉన్నది.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : వారు పంపలేదని చెబుతున్నారు. అది స్పష్టంగా అర్థం అవుతున్నది. త్వరగా పంపమని కోరడం అనేది ఉన్నదా ? ఎప్పుడు కోరుతారు ? ఆ విధంగా కోరినట్లయితే ఆ report మీ దగ్గరకు త్వరగా వస్తుంది. ఆ ప్రయత్నం ఎప్పుడు చేస్తారో చెప్పమని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : కమిటివారికి వ్రాయడం జరిగింది. కమిటి వాళ్ళు report submit చేయాలి. పదే పదే వ్రాయడం జరిగింది. Expedite చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తుంది.

శ్రీ కె. రాఘవులు (జనగాం) : ఎన్నిసార్లు వ్రాసినా రిపోర్టు రాకపోవడానికి గల కారణమేమిటో చెబుతారా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : ఒకప్పుడు ఒక గౌరవసభ్యులు రాలేదు. అది final stage లో వున్నప్పటికి వారు రానందువల్ల ఆ రిపోర్టు ఫైన్ లైజ్ కాలేదు. వారు రాగానే వారితో సంప్రదించి రిపోర్టు పంపుతామన్నారు. అది త్వరలో వస్తుందని ఆశిస్తున్నాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఈ లోపల ఆ కమిటీ రిపోర్టు పంపించాలనే నిర్బంధమేమీ లేదా ? వుంచే ఎందువలన పంపించలేదో కనుక్కుంటారా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : నేను చెప్పాను. ఆరునెలల గడువు యివ్వబడింది. పదే పదే వ్రాయడంకూడా జరుగుతున్నది. ఇప్పుడు final stage లో వున్నది. రాగానే ప్రభుత్వం follow up action తీసుకుంటుంది. త్వరలోనే వస్తుందని ఆశిస్తున్నాను.

CHIRALA CO-OPERATIVE SPINNING MILLS

*1016—

*2979 Q.— *Sri J. L. N. Chowdary*: (*Chirala*) Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

(*a*) the No. of skilled and unskilled workers employed in the Chirala Co-operative Spinning Mills of Guntur District;

(*b*) what are the scales now paid by the Mills Management to them;

(*c*) whether it is a fact that the Managing Director has taken private agreements from the workers to receive low wages instead of the scales recommended by the Wage Board;

(*d*) whether the Labour Commissioner or Officers of the Department have ever visited the Mills and studied the working conditions of the Mills workers and scales of pay given to them; and

(*e*) whether the Labour Commissioner has recognised the workers Union of the said Mills?

Sri B. V. Gurumurthy:

(a) Skilled workers. ... 81
Unskilled workers ... 294.

(b) The rates of wages are as ander:-

	Minimum.	Maximum.
Clerks	Rs. 83/-	Rs. 175/-
Engineer.	.....	Rs. 325/-
Spinning Master.	.....	Rs. 500/-
Daily paid workers.	Rs.1-50 np.	Rs. 4/-

(c) No, Sir.

(d) Yes, Sir.

(e) Does not arise since the recognition of a Union is for the Management.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : Wage Board Recommendation దీనిలో అమలు జరపడంలేదు. ఇటువంటిచోట్ల కొంత pursue చేసి మీరు తప్పకుండా అమలు జరిగేట్లు చూస్తారా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : చీరాల స్పిన్నింగ్‌మిల్లు 63 ఫిబ్రవరిలోనే ప్రొడక్షన్‌లోనికి వెళ్ళింది. Wage Board recommendation అమలు జరపాలని కమిషనర్ ఆఫ్ లేబర్ వారికి చెప్పారు. వారు తమకు కొన్ని యిబ్బందులున్నాయని, హైదరాబాదుకు వచ్చి మాట్లాడతామని అన్నారు. అంతకు మించి వేరే వివరాలు లేవు. అక్కడ రిజిష్టర్డు యూనియన్ కూడా లేదు. అన్ రిజిష్టర్డు యూనియన్ వున్నది. ఇంకా అక్కడ ఒక స్పష్టమైన picture రాలేదు. ఏది ఏమైనా తప్పకుండా అమలు జరపమని వారికి వ్రాస్తున్నారు. తిరిగి persue చేయడానికి కూడా సిద్ధంగా వున్నాము.

TIRUPATI COTTON MILLS, RENIGUNTA

1017—

*3047 *Q.— Sri P. Satyanarayna (Put by Sri Vavilala Goplakrishnayya)* : Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(a) whether the Tirupati Cotton Mills, Renigunta was inspected by the Labour Inspector in November, 1963 :

(b) whether the Inspector has reported any irregularities in the implementation of Labour laws by the Management and if so, what are they ; and

(c) the steps taken by Government to rectify the same ?

Sri B. V. Gurumurthy :

(a) Yes, Sir. The Mills was inspected by the Inspector of Factories on 31-12-1963.

(b) Yes, Sir. The following irregularities under the Factories Act and Rules were noticed :

1. Non-provision of guards for gear drive and belt drives of the binding Press, carding and warping machines.

2. Non-provision of sleeveguard to the shaft of the beater drum of willow machine.
3. Non-provision of box-guards for counter drives for rotating drums of willow machine and of chord-machine.
4. Non-provision of canteen & rest-rooms with drinking water facilities.
5. Non maintenance of leave register in the prescribed form and non-supply of leave cards to workers.

(c) The Insepctor of Factories has issued an inspection order for immediate compliance.

The rectification or otherwise of the irregularaties pointed out will be checked by the Inspector of Factories on his next inspection and suitable penal action will be taken by the Factories Department if they are not rectified by the Management.

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ : ఆ ప్రొవిజన్స్ వారు అమలు జరపక పోయినచో ప్రాసిక్యూట్ చేసే చర్యలు తీసుకోవచ్చునుగదా. ఇంతకాలం అయిపోయిందిగదా, ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు యేమిటి ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : ఇన్స్పెక్టరేట్ నుండి వారు వెళ్ళి తణిఖీ చేయడం జరిగింది. అప్పుడు ఏ లోపములు కనపడినవో వాటిని వారు వ్రాశారు. ఇవి యింతవరకు implement కాలేదని రిపోర్టు రాలేదు. పిరియాడికల్ చెక్ జరిపి implement కాకపోతే తప్పకుండా ప్రాసిక్యూట్ చేసే అవకాశమున్నది.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు : ప్రభుత్వం వీటన్నింటిని కరెక్ట్ చేయమని ఉత్తర్వులు ఎప్పుడు పంపించినది, పంపిస్తే వారినుండి ఎందుకు జవాబు రాలేదు.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : లేబర్ యిన్స్పెక్టరుగారు డిసెంబర్ 31 న చూడడం జరిగింది. చూసే యిది వ్రాయడం జరిగింది. ఆ lapses ను వారి దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. ఆ తరువాత noncompliance report ఏమీ రాలేదు ఒకవేళ ఆ విధంగా వస్తే ప్రభుత్వం తప్పకుండా ప్రాసిక్యూట్ చేయడానికి పూనుకుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker: Questions and answers are over.

ANNOUNCEMENT

re: REPORT OF THE REGIONAL COMMITTEE ON APPOINTMENT OF TEACHERS OF ZILLA PARISHAD SCHOOLS IN THE ZILLA PARISHADS.

Mr. Speaker : I am to announce to the House that the Report of the Regional Committee on appointment of teachers of Zilla Parishad Schools in the Zilla Parishads as adopted by the committee has been placed on the Table of the Andhra Pradesh Legislature Library. The printed copies will be distributed to the members when they are ready.

BUSINESS OF THE HOUSE

Mr. Speaker : There is one privilage motion which Sri S. R. Datla has given notice of.

Sri K. Brahmananda Reddy : Nobody who has given notice is present in the House, Sir.

Mr. Speaker : Even if the person who has moved the motion is not in the House, still I may consider that and straight away refer it to the Privilages Committee.

Sri K. Brahmananda Reddy : I want some time to get the information.

Mr. Speaker : We will have it day after tomorrow. Ordinarily one copy should be sent to the concerned Minister, one to me and one to the Secretary.

There are three matters under Rule 74. The first is regarding the police firing on 27th January 1964 at Maddipalli village, Tadpatri taluk, Anantapur district.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re : POLIC FIRING ON 27TH JANUARY 1964 AT MADDIPALLI VILLAGE, TADPATRI TALUQ, ANANTAPUR DISTRICT.

శ్రీ టి. కె ఆర్. శర్మ: అధ్యక్ష, అనంతపురం జిల్లా, తాడిపత్రి తాలూకాలో మద్దిపల్లి అనే గ్రామం వుంది అంతకు ముందు అక్కడ గ్రామ కక్షలున్నాయి. ఆ వుద్దేశంతో అక్కడ అదనంగా పోలీసువారిని ఏర్పాటు చేసారు, 27—1—64వ తేదీన అక్కడ వుండే పోలీసువారు కాల్పులు సాగించడం జరిగింది. ఆ కాల్పులు సాగించడానికి ఒక పక్షంవారు వినియోగించుకున్నారని, తక్షణమే దానిపై సమగ్రమైన విచారణ జరపాలని రిప్రజెంటేషన్ అన్ని స్థలాలకు పంపడం జరిగింది. ఆ కాల్పులలో on the spot ముగ్గురు చనిపోవడం జరిగింది.దీనితోబాటు ఒక మనిషికి తీవ్రంగా గాయాలు తగిలాయి ఓబయ్య అనే armed Service Constable కాల్పులను జరిపినాడు. అక్కడ ఏ విధమైన ప్రొవొకేషన్ లేకపోయినప్పటికి యిది జరిగినది. ఈ విషయంలో అనంతపురం హెడ్‌క్వార్టర్సులో వుండే ప్రధానమైన వ్యక్తులు తగు చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థించడం జరిగింది. అనంతపురం బార్ అసోసియేషన్‌కూడ ఈ విషయంలో జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయిరీ జరిపించవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. అంతేగాక, రాష్ట్ర ప్రజా సోషలిస్టు పార్టీ కార్యవర్గం వారుకూడా జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయిరీ జరించవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థించారు. ఇది చాలా అన్యాయంగా, ఘోరంగా జరిగిందని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. Law and order maintain చేయడానికి పోలీసువారిని వియమిస్తే, వారు స్థానికంగా వుండే ఒక పక్షంవారికి వుపయోగపడుతూ కాల్పులు సాగించడం ఎంత ఘోరమైన విషయమో ఒక్కసారి ఆలోచించండి. దీనివలన అక్కడ అరాచకమైన పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నవి. జరిగిన కాల్పుల విషయంలో తక్షణం ప్రభుత్వంవారు జుడిషియల్ ఎంక్వయిరీ జరిపించాలని కోరుతూ మంత్రిగారుతగు ప్రకటన చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : అధ్యక్ష, అనంతపురం జిల్లాలో మద్దిపల్లి అనే గ్రామం దాదాపు 30 సంవత్సరాల పైకాలంనుంచి ఫాక్షన్స్‌తో కూడుకుని వున్న గ్రామం. ఒక పార్టీకి యాపర్ల పాపిరెడ్డిగారు నాయకులు, రెండవ పార్టీకి యాపర్ల నాగిరెడ్డిగారు నాయకులు. వెనుకటి చరిత్ర, అనేకమైన కేసులు సంగతి యీ సందర్భంలో నేను చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. కాని 1963 అక్టోబరులో యీ రెండు ఫాక్షన్స్ మధ్య రాయిటింగ్ జరిగింది. దానిపైన సక్రమమైన కేసులు కోర్టులలో

re : Polic firing on 27th January 1964 at Maddipalli village, Tadpatri Taluq, Anantapur District.

పెట్టడం. అవి ట్రియల్ జరగడం కూడ వున్నది. డిసెంబరు 1963 లో మళ్ళా ఒక ఫ్లేర్ ఆప్ జరగడం, అన్‌లైసెన్స్‌డ్ ఫైర్ ఆరమ్స్ కూడ యూజ్ చేశారనడం జరిగింది. మళ్ళా ఉభయులపైనకూడ కేసులు పెట్టడం—అవి పెండింగ్ ట్రియల్ అని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత, పోలీసు అధికారులు నెమ్మదికి భంగం కలుగకుండా వుండే పద్ధతిన ఒక హాఫ్ సెక్షనును అక్కడ స్టేషన్ చేయడం జరిగింది. స్టేషను జరిగిన తరువాత కూడ శాంతిభద్రతలకు భంగం కలుగుతుందనే కారణంవల్ల — Prevention of breach of peace 107 (9)ప్రొసీజరు క్రింద ప్రొసీడింగ్స్ కూడ స్టార్ట్ చేయబడ్డాయి. ఇన్ని తీసుకుంటున్నప్పటికీ 27—1—64 తేదీన నూరు, నూట ఇరవైమంది ఉభయపక్షాలకు చెందినవారు కర్రిలు, కత్తులు, స్పియర్స్, సికిల్స్ వగైరా తీసుకొని—ఆ గ్రామంలో అలజడి ప్రారంభమైంది. ఉభయులు ఒకచోట జేరి ఒకరిపై ఒకరు రాళ్ళు రువ్వుకోటం జరిగింది. అక్కడ వున్న ఆరమ్డ్ రిజర్వు పార్టీ—ఒక నాయక్, 8 ఆరమ్డ్ రిజర్వు పోలీసు కాన్‌స్టెబిల్స్, ఒక లోకల్ కాన్‌స్టెబిల్—అక్కడ వున్న స్టైఫ్ంగ్ అది. వీరు ఒక గన్‌షాట్ సౌండ్‌కూడ విన్నారని వున్నది. అది విని వీరు అక్కడకు రష్ చేశారు, అక్కడ టువైరింగ్ క్యాంప్స్ ఇటుపక్క 50—60 మంది. అటుపక్క 50—60 మంది వున్నప్పుడు యీ 5 మంది వెళ్ళి ఉభయపక్షాలకు మధ్య చేరిపోయారు. మొట్టమొదట ఆరమ్డ్ రిజర్వు పార్టీకి హెడ్‌గా వున్న నాయక్‌గారు ఒక వార్నింగ్ యివ్వడం జరిగింది. మీరంతా తిస్పర్స్ కావలసింది అని వారికి చెప్పడం జరిగింది. అట్లా చెప్పినప్పటికీ వారుభయులు రాళ్ళు రువ్వడం మధ్యనవున్న పోలీసువారికి దెబ్బలుతగలడం జరిగింది. అప్పుడు లోకల్ పోలీస్ కాన్‌స్టేబిల్‌ను బ్లాంక్ రౌండ్స్ ఫైర్ చేయవలసిందని చెప్పాడు. అతను బ్లాంక్‌రౌండ్స్ ఫైర్ చేశాడు. It had no effect, Sir. మళ్ళా పరిస్థితి ఉధృతంగా తయారై రాళ్ళువేయడం తటస్థించింది. నాయక్‌గారు యింకొక వార్నింగ్‌కూడా యివ్వడం జరిగింది. అదికూడ వారిమీద ఎఫెక్టులేకుండా పోయింది. సిట్యూయేషన్ చాలా సీరియస్‌గా వుంది. Out of control అయిపోతుంది. రెండు పార్టీలమధ్య వున్న పోలీసుపార్టీకే ప్రాణాపాయం కలుగుతుందనే భయంతో మళ్లా యింకొక వార్నింగ్ యిచ్చినతరువాత, పోలీసుపార్టీని అటాక్ చేయబోతున్నారనే సందర్భం అరైజ్ అయినప్పుడు, ఉభయులు అడ్వాన్స్ అవుతున్న సందర్భంలో త్రి-బ్లాంక్ రౌండ్స్ కాల్చినతరువాత నాయక్‌గారు టు-రౌండ్స్ ఆఫ్ బాల్స్ ఎమ్యూనిషన్ కాల్చారు. ఒకటి తగలకుండా పోయింది. రెండవ దెబ్బకు కొండారెడ్డి అనే ఆయన చనిపోవడం తటస్థించింది. దీనితరువాత రెండవ పార్టీలో వున్నవారు యీ అవకాశం తీసుకొని మళ్లా రాళ్ళు వేయడం, మళ్లా అడ్వాన్స్ కావడం తటస్థించింది.

re: Police firing on 27th January 1964 at Maddipalli Village, Tadpatri Taluq, Anantapur District.

అప్పుడు మళ్లా నాయక్‌గారు త్రి-రౌండ్స్ కాల్చడం ఆ సందర్భంలో చక్కా గొల్ల రాముడు మరియు పంతం వెంకటరెడ్డి అనేవారిద్దరూ చనిపోవడం, యింకొక ఒంటెద్దు రోషిరెడ్డి అనేవారికి గాయాలు తగలడం జరిగింది. ఇదంతా అయినా అప్పటికీ ఆగ లేదు. మాబ్ మళ్లా అడ్వాన్స్ చేస్తున్నారు. అంత intensity వుంది. మళ్లా బ్లాంక్ రౌండ్ కొన్ని ఫైర్‌చేసి—గోడలు కొట్టేప్పుడు—వారు వెళ్ళిపోవడం జరిగింది. ఇప్పుడు శర్మగారు ఏదో ఒక ఫాక్షనును సమర్థిస్తున్నారనే భావం వుందనిచెప్పారు, ఇప్పుడు ఫాక్ట్స్‌బట్టి చూస్తే మొట్టమొదట చనిపోయినవారు పామిరెడ్డి ఫాక్షనుకు సంబంధించినవారు, రెండవసారి చనిపోయిన యిద్దరు రెండవ ఫాక్షనుకు చెందినవారు కాబట్టి యిందులో పోలీసువారు జోక్యం చేసుకొని ఒక ఫాక్షనును బలపరచారనే భావం రావడానికి ఏమాత్రంకూడ అస్కారం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ తరువాత, అక్కడకు సూపరింటెండెంట్, కలెక్టరు పోవడం జరిగింది. ఒక ఎగ్జిక్యూటివ్ మెజిస్ట్రేటు వెళ్ళి ఎంక్వయిరీ చేయడం జరిగింది, పదహారుమందిని ఎంక్వయిర్‌చేశారు. దెబ్బతగిలి చనిపోకుండా ఆస్పత్రిలో వున్నాయన స్టేటుమెంటులో పోలీసువారు ఇద్దరి మధ్యవుండి తగిన వార్నింగ్స్ యివ్వడం జరిగిందని చెప్పారు. అసలు చనిపోయి నాయనకు పిల్లనిచ్చిన మామగారు పోలీసువారు సఫిషియంట్ వార్నింగ్ యివ్వడం జరిగిందని వారి సాక్ష్యంలో చెప్పారు. కలెక్టరు ఆ పరిదేశానికి వెళ్ళి సందర్శించి తగు బందోబస్తు ఏర్పాటుచేశారు. ఇప్పుడున్న పరిస్థితులలో జుడిషియల్ ఎంక్వయిరీ ఏమీ అవసరంలేదు. బార్ అసోసియేషన్ తీర్మానం చేసిందన్నారు. అది మాకు అంద లేదు. ప్రజా సోషలిస్టుపార్టీవారు తీర్మానం చేసినది అందినది. ఈ సందర్భంలో జుడిషియల్ ఎంక్వయిరీ అవసరంలేదు. ఒక మెజిస్ట్రేట్ వెళ్ళి పదహారుమంది సాక్షులను—injured persons ను, రిలేషన్సును, అక్కడ వున్నవారిని ఎంక్వయిరీ చేసినతరువాత—the firing was justifiable అని చెప్పడం తటస్థించిందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. బాపనయ్య: లైసెన్సులు లేకుండా ఆ ప్రాంతంలో తుపాకులు వుంటున్నాయి. వాటిని రికవర్ చేయడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు? రికవర్ చేయగలమా లేదా? ఇన్దెన్సిపై చేయకపోతే లైసెన్సులేని తుపాకులు రావేమో—ఇటువంటివి ఇంకా జరగకుండా వుండడానికి వాటిని తీసుకోడానికి చర్య తీసుకుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: అది మామూలుగా జరిగే కార్యక్రమం. అన్ లైసెన్స్‌డ్ ఆర్మ్స్ వున్నాయని అనుమానం వున్నచోట తగు చర్యలు పోలీసువారు తీసుకొంటూనే వున్నారు.

re : FALURE OF CROPS DUE TO DROUGHT CONDITIONS IN 1963 AND HARDSHIPS ON ACCOUNT OF INTENSIVE DRIVE FOR LAND REVENUE COLLECTION.

Mr. Deputy Speaker : Sri K.V. Narayanaswamy to call the attention of the Minister for Revenue regarding the failure of the crops due to drought conditions in 1963 and hardships on account of intensive drive for land revenue collection.

శ్రీ కె. నారాయణస్వామి (పొదిలి) : అధ్యక్ష, ఈ సంవత్సరం జులై, ఆగస్టు మాసాలలో పొదిలి తాలూకాలో వర్షాలులేని కారణంవల్ల అన్ని గ్రామాలలోను పైరులు వేసుకోడానికి వీలులేక పోయింది. వేసినచోట కూడ ఆగస్టునుంచి అక్టోబరు ఆఖరువారంవరకు సరిగా వర్షాలు లేకపోవడంవల్ల లేత పైరులు—కొర్ర, అరుక మొదలైనవి పూర్తిగా ఎండిపోవడం జరిగింది. అక్టోబరు ఆఖరువారంలో కొద్దిగా వర్షాలుపడి కొన్ని చెరువులకు నీరు రావడం జరిగింది. అప్పుడు వారు నారుటి లేక ముదురు నారుటతెచ్చి వాడితే తెగుళ్ళు వచ్చి పరిపంట పోయింది. వేయి ఎకరాలు మొత్తంవుంటే 200 ఎకరాలు సాగు అయింది, మిగతాది పాడైపోయింది. ఎక్కడాకూడా పండలేదు. అక్టోబరు తరువాత బావుల క్రింద ఎక్కువగా రాగిపంట వేయడం అలవాటు, రాగి పంటకు నార్లు పోసినతరువాత పురుగుపట్టి సగం తోటలు లేకుండా పోతే ఎక్కడకో వెళ్లి తెచ్చుకొని నాటడం జరిగింది. అదికూడ సరిగా పండలేదు. అక్టోబరు తరువాత వర్షాలులేని కారణంవల్ల పైరుజొన్న పూర్తిగా ఎండిపోవడం జరిగింది. పంట లేకుండా పోయింది. పశువులకుకూడ మేత లేదు.

ఇది ఇట్లా ఉండగా లాండ్ రెవెన్యూ కలెక్షన్స్‌కై special drive అని ఒకటి పెట్టారు. దీనికింద ఒక స్పెషల్ డిప్యూటీ తహసిల్దారును కొంత మంది రెవెన్యూ ఇనస్పెక్టర్లను వేసి వారికి జీపులు ఇచ్చి వసూలు చేయాలని అన్నారు. తాలూకా మొత్తంలో arrears, లోన్స్, లాండ్ రెవెన్యూ అన్నీ కలిసి లక్ష రూపాయలుకంటే ఉండవని అనుకుంటాను. లక్షలకు లక్షలు బాకీయుండి వాటిని వసూలు చేస్తున్నప్పుడు, ఇక్కడే special drive పెట్టి పూర్తిగా వసూలు చేయాలని చూస్తున్నారు. అట్లా కాకుండా, లక్ష రూపాయలు arrears అనేది పెద్ద ఎక్కువకాదు కాబట్టి ఎప్పుడైనా వసూలు చేసుకోవచ్చును. కాబట్టి, వాలంటరీగా కట్టిన వారినుంచే వసూలుచేసి coercive methods లేకుండా చూడాలని వాలుగు అకాలు పంటకులోపుగా వచ్చిన పైరులకు రిమిషన్ ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను.

Sri N. Ramachandra Reddi : Mr. Speaker Sir, though the notice is in general terms and appears to refer to the

situation in the entire State, it is presumed that the hon. Member wants to have information about Podili Taluk, Nellore District, in particular. A report has, therefore, been obtained from the Collector of Nellore regarding the condition of crops in Podili Taluk and the need to sanction remission of assessment and other reliefs, if any. The Collector has reported that the Revenue Divisional Officer, Kandukur, had reported on 10-1-1964 that the paddy crop in Podili taluk was expected to give normal yield generally, except in a few cases where paddy was transplanted late in the season and the yield was expected to be below normal. Regarding dry crops, the Revenue Divisional Officer reported that garden crops were expected to give normal yield and that rain-fed jonna yielded fairly well. The Collector has stated that even the subsequent reports of the Tahsildar, Podili and the R.D.O. Kandukur have not revealed that there was any failure of crops in Podili taluk. The latest report of the Tahsildar for the week ending 29-2-1964 seems to indicate that Jawar is flourishing well, that irrigated Ragi is in ears and that the rain-fed dry crops are all fair. Paddy crop has already been harvested.

In view of the above facts, the Collector has stated that no proposal for grant of special remission has been submitted. He has, however, indicated that in cases of failure of crops in small extents here and there seasonal remissions will be granted in the normal course under B.S.O. 13.

The Collector has also stated that since there has been no general failure of crops in the taluk, land revenue and loan arrears are being collected.

As regards the general situation in the State, it may be mentioned that as a result of the late and insufficient

rains in certain parts of the State, especially in the upland taluks of Srikakulam, East Godavari and Nellore and parts of Kurnool, Warangal, Nalgonda and Mahboobnagar Districts, wet crops were affected adversely and in certain places, especially in non-delta areas, paddy could not be raised in time. Special reports have been received from the Collectors concerned. An allotment of Rs. 1,10,000 has been sanctioned for East Godavari District for grant of subsidy wells in addition to the number of wells already sanctioned for the district under the new well subsidy scheme, to provide employment to the agricultural labourers in the upland areas. Proposals for remission of assessment in respect of the crops affected by drought condition have been received from the Collectors of East Godavari,Nellore and Warangal and they are under consideration. Collection of Khariff kist in certain parts of Nalgonda District where the crops are reported to have failed, has been postponed till June 1964, pending final assessment of the crop conditions. Final proposals for remission of assessment are awaited from the Collectors of Srikakulam, Kurnool and Mahaboobnagar. Government have been taking a liberal view in all these matters, and in cases of wide-spread failure of corps, they have been sanctioning remission on a liberal scale, viz. full remission where the yield of the crop is 4 annas and less and half remission where the yield is not about 4 annas but 6 annas and less.

As regards land revenue collections, it is an acepted principle that in cases where the crops have failed and remission is proposed, collection of land revenue will be suspended pending final orders on the remission proposals. It need not be apprehended that the District Collectors and their subordinates will harass the ryots in the drought affected areas by pursuing intensive collection drive indiscriminately. If any specific instances of hardship caused to the ryots are brought to the notice of the Government, necessary action will be taken to redress the grievances, if any, according to rules.

BUSINESS OF THE HOUSE

Mr. Deputy Speaker : There is one Calling Attention notice given by Sri G. C. Kondaiah regarding the strife between the students and the Headmaster of the Basic Training School, Mynampadu, Ongole Taluk. The hon. Minister for Education has informed that he has not the full information. This will be taken up on the 17th of this month.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : స్కూల్ close అయిపోయింది, 17 న కాకుండా early గా ఇస్తే బాగుంటుంది. ఈ లోపలనే information తెప్పించాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Deputy Speaker: Is it possible for the hon. Minister ?

Sri P. V. G. Raju : How do I know, Sir? I have spoken to Sri G. C. Kondaiah and taking into regard his convenience the matter will be taken up on that particular date.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Mr. Deputy Speaker: The Minister for Public Works will lay the paper on the table.

(*On behalf of Sri A. C. Subba Reddi, Minister for Public Works, Sri A. Balarami Reddi, Minister for Agriculture, rose to lay the paper on the Table.*)

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : Sir, I rise on a point of Order. The concerned Minister who was in the House till now should move this.

Mr. Deputy Speaker: General practice requires that the Minister should inform the Speaker of his absence.

(*At this stage, Sri A. C. Subba Reddi entered the House.*)

Annual Financial Statement for 1964-65 and Supplementary Financial Statement for 1963-64 of the Andhra Pradesh State Electricity Board.

The Minister for Public Works (Sri A.C. Subba Reddi): Sir, I beg to lay on the Table under subsection (3) of section 61 of the Electricity (Supply) Act, 1948 (Central Act 54 of 1948) a copy of the Annual Financial Statement for 1964-65 and Supplementary Financial Statement for 1963-64 of the Andhra Pradesh State Electricity Board.

Mr. Deputy Speaker: Paper laid on the Table.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: On a point of order, Sir. సెక్షన్ 61 (3) క్రింద ఇక్కడ పెట్టామని అన్నారు.
It is a violation of the statute. Section 61 of the Electricity (Supply) Act reads thus:

"61. (1) In February of each year the Board shall submit to the State Government a statement in the prescribed form of the estimated capital and revenue receipts and expenditure for the ensuing year;

(2) The said statement shall include a statement of salaries of members, officers and servants of the Board and such other particulars as may be prescribed;

(3) The State Government shall as soon as may be after the receipt of the said statement cause to be laid on the Table of the House or as the case may be, Houses, of the State Legislature, and the said statement shall be open to discussion thereon, but shall not be subject to vote."

దానివి బట్టి ఫిబ్రవరిలో మనకు ఇవ్వవలసి ఉంది. ఇంతవరకు ఇవ్వకపోవడం జరిగింది. ఈ సబ్జెక్టుమీద డిస్కషన్ కూడా ఒకరోజు అయిపోయింది. కొంత డిస్కషన్ అయిపోయిన తరువాత ఇస్తే మాకు ఏమి benefit ఉంది, మాకు ఉన్న హక్కును భంగపరచడమే కాకుండా statute ను కూడా violate చేసినట్లు అవుతున్నది మా opportunity ని ఎందుకు deprive చేసారో, మా privilege ని ఎందుకు breach చేసారో రూలింగ్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ఈ సబ్జెక్టు వస్తుందనే నాలుగైదు రోజుల క్రితమే లేబిలుమీదపెట్టాము. ఈ వేళ ఎజెండాలో చేర్చారు. కనుక ఇప్పుడు చెప్పవలసి వచ్చింది కాని ఇదివరకే ఇక్కడ ఉంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : House ముందునకు వచ్చిందే మాకు లెక్క. ఎక్కడ ఎవరు ఇచ్చారో మాకు లెక్కలేదు.

It is evident that it is not placed on the Table of the House.

ఈ రోజున agenda లో చేర్చారు. House కు ఇచ్చిందే. ఈ రోజున డిస్కషన్‌కు అవకాశంలేకుండాపోతున్నది. మేము నష్టపడ్డదానికి మరొక దారిలేదు. క్రిందటిపారికూడా ఈ point raise చేసాను. ఫిబ్రవరి వెళ్ళిపోయి మార్చిలో ఉన్నాము, డిమాండుపై డిస్కషన్ కూడా వచ్చింది. అంతా అయిపోయిన తరువాత ఇక్కడ పెట్టడంవల్ల ప్రయోజనం ఏమిటో నాకు తెలియడంలేదు. మమ్మల్ని మీరు protect చేయకపోతే we are helpless.

Mr. Deputy Speaker: I will study it. Youplease send me that.

Notifications issued in the G.Os under sub-section (1) of section 9 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act 1963.

The Minister for Labour and Transport (Sri B. V. Gurumurti) : Sir, I beg to lay on the Table under sub-section (2) of section 9 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act 1963 (Act 5 of 1963) a copy in each of the notifications issued in the following G. Os. under sub-section (1) of section 9 of the said Act.

Government Order in which Notifications were issued.		Part-I of the Andhra Pradesh Gazette in which the Notifications were published.
G. O. Ms. No.	Date	Date
2286	9-12-1963	19-12-1963
102	22-1-1964	13-2—1964
110	23-1-1964	13-2—1964

Mr. Deputy Speaker : Papers laid on the Table.

GOVERNMENT RESOLUTIONS

re : ELECTIONS TO THE ZONAL RAILWAY USERS' CONSULTATIVE COMMITTEES

Sri A. C. Subba Reddy : Sir. I beg to move :

1. "That as the term of the present members of the Zonal Railway Users' Consultative Committee of the Southern Railway will expire on the 31st March, 1964 and the Committee will have to be reconstituted thereafter, tne Southern Railway Administration have requested the Government to "communicate the name of a representative of the Andhra Pradesh Legislature for the term of its office from 1-4-1964 to 31-3-1966, this Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, Southern Railway the name of one member elected by this Assembly to serve on the Committee for the above period (1-4-1964 to 31-3-1966)".

2. "That as the term of the present member of the Zonal Railway Users Consultative Committee of the Central Railway will expire on the 31 March, 1964 and the Committee will have to be reconstituted thereafter, the Central Railway Administration have requested the Government to communicate the name of a representative of the Andhra Pradesh Legislature for the term of its office from 1-4-1964 to 31-3-1966, this Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, Central Railway the name of the Member elected by this Assembly to serve on the Committee for the above period (1-4-1964 to 31-3-1966)."

3. "That as the South Eastern Railway Administration have requested the State Government to communicate the names of two representatives of the Andhra Pradesh Legislature to serve (i) one on the Divisional Railway Users' Consultative Committee (Waltair Division) and (ii) one on the Zonal Railway Users' Consultative Committee from 1-1-1964 and 1-4-1964 respectively, this Assembly do recommend to the Government to commu-

nicate to the General Manager, South Eastern Railway the names of the members elected by this Assembly to serve on the Committees aforesaid."

4. "That as the Southern Railway Administration has requested for the names of two representatives of the Andhra Pradesh Legislature, one for each Division to serve on the Divisional Railway Users' Consultative Committees for Vijayawada and Guntakal Divisions respectively which will be reconstituted with effect from 1-1-1964 to 31-12-1965, this Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, Southern Railway the names of the Members elected by this Assembly to serve on the two Committees aforesaid for the said period."

5. "That as the Central Railway Administration have requested the Government to communicate the name of the representative of the Andhra Pradesh Legislature to serve from 1st January, 1964 to 31st December, 1965 on the Divisional Railway Users' Consultative Committee, Secunderabad which was to be reconstituted with effect from 1st January, 1964, this Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, Central Railway the name of one member elected by this Assembly to serve on the Committee for the period from 1st January, 1964 to 31st December, 1965."

Mr. Deputy Speaker: Resolutions moved.

(Pause)

Mr. Deputy Speaker: The question is:

1. "That as the term of the present members of the Zonal Railway Users' Consultative Committee of the Southern Railway will expire on the 31st March, 1964 and the Committee will have to be reconstituted thereafter, the Southern Railway Administration have requested the Government to communicate the name of a representative of the Andhra Pradesh Legislature for the term of its office from 1-4-1964 to 31-3-1966, this Assembly do recommend to the Government to communicate to the General

Manager, Southern Railway the name of one member elected by this Assembly to serve on the Committee for the above period (1-4-1964 to 31-3-1966)."

2. "That as the term of the present member of the Zonal Railway Users Consultative Committee of the Central Railway will expire on the 31st March, 1964 and the Committee will have to be reconstituted thereafter, the Central Railway Administration have requested the Government to communicate the name of a representative of the Andhra Pradesh Legislature for the term of its office from 1-4-1964 to 31-3-1966, this Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, Central Railway the name of one Member elected by this Assembly to serve on the Committee for the above period (1-4-1964 to 31-3-1966)."

3. "That as the South Eastern Railway Administration have requested the State Government to communicate the names of two representatives of the Andhra Pradesh Legislature to serve (i) one on the Divisional Railway Users' Consultative Committee (Waltair Division) and (ii) one on the Zonal Railway Usesr' Consultative Committee from 1-1-1964 and 1-4-1964 respectively, this Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, South Eastern Railway the names of the members elected by this Assembly to serve on the Committees aforesaid."

4. "That as the Southern Railway Administration has requested for the names of two representatives of the Andhra Pradesh Legislature, one for each Division to serve on the Divisional Railway Users' Consultative Committees for Vijayawada and Guntakal Divisions respectively which will be reconstituted with effect from 1-1-1964 to 31-12-1965, this Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, Southern Railway the names of the Members elected by this Assembly to serve on the two Committees aforesaid for the said period."

5. "That as the Central Railway Administration have requested the Government to communicate the name of the representative of the Andhra Pradesh Legislature to serve from 1st January, 1964 to 31st December, 1965 on the Divisional Railway Users Consultative Committee, Secunderabad which was to be reconstituted with effect from 1st January, 1964, this Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, Central Railway; the name of one member elected by this Assembly to serve on the Committee for the period from 1st January, 1964 to 31st December, 1965."

The Resolutions were adopted.

Mr. Deputy Speaker: With reference to the resolutions moved by the Minister for Public Works regarding election of representatives to serve on the Zonal Railway Users' Consultative Committees, I fix 12 Noon on 13-3-64 as the time within which the nomination papers of candidates for the said election should reach the Secretary, State Legislature. If the number of candidates exceeds the number of vacancies to be filled, a poll will be taken on a date to be announced in due course.

The election will be by ordinary method and not according to the principle of proportional representation by means of single transferable vote.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్ష, రైల్వేల విషయంలో కొంత ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకు రావలసిన అవసరముంది. కమిటీలను appoint చేస్తున్నాం. మెంబర్స్ వెళుతున్నారు. ఆంధ్ర interest కు సంబంధించిన వాటిలో యింతవరకు కేంద్రప్రభుత్వముగాని యితర రైల్వేలుగాని శ్రద్ధ తీసుకోకుండా మూడు మూడుకార్నర్సులోపెట్టి ఓకజోము కావాలంటే పెడచెవిని పెడుతున్నారు. ఉన్న పౌకర్యాలు ఒకదానికి వమవ్యయం కూడా వరిగా చేయడంలేదు. ఆంధ్ర ఏరియాలో రైల్వేలు వేయడానికి refuse చేస్తున్నారు. ఈ అవకాశాన్ని ఉపయోగ వరచుకొని కేంద్రప్రభుత్వానికి తెలియ వరచవలసిన అవసరముంది. దానిలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అభిప్రాయమునకి అభిప్రాయ భేదంలేదు, అయినవ్వటికీ presure చాలా తక్కువగా ఉంటున్నది. ఉదాహరణకు ఆంధ్రజోము లేకపోవడంవల్ల మూడు రైల్వే హైమ్‌లేవిల్సు వెంటవెడ్డుతువి వెళ్ళవలసి వస్తుంది. అందుచేత కమిటీకి వెళ్ళే సభ్యులు శ్రద్ధతీసుకొని మన interests ను రక్షించాలని తమద్వారా కోరుతున్నాను.

GOVERNMENT BILLS

THE ANDHRA PRADESH STATE LEGISLATURE (CONTINUANCE OF THE ENGLISH LANGUAGE) BILL, 1964.

Sri K. Brahmananda Reddy: Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh State Legislature (Continuance of English Language) Bill, 1964."

Mr. Deputy Speaker: Motion moved.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: I object, Sir. ఇంగ్లీషు కంటిన్యూ చేయడానికి అభ్యంతరంలేదు. కాని రాష్ట్రానికి సంబంధించిన మాతృభాష తెలుగు విషయంలో ఏమీ శ్రద్ధ తీసుకోకుండా change వచ్చినప్పుడు opportunity తీసుకొని ఇంగ్లీషును కంటిన్యూ చేస్తూ main language తెలుగు అనేటటువంటిది include చేయకుండా తెచ్చిన బిల్లు ఉద్దేశ్యం ఆంధ్ర రాష్ట్రానికిగాని భాషా రాష్ట్రాలకుగాని స్వతంత్రానికిగాని పరిపుష్టంగా లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంగ్లీషు కొన్నాళ్ళు వరవడానికి ఉండాలి అనే subject మీద చెప్పడంలేదు. దానిని oppose చేయడానికి కాదు. నా main objection ఏమంటే official language గురించి చెప్పే అవకాశం వచ్చింది. కాబట్టి although English will be continued, Telugu will be the official language అని బిల్లులో వ్రాస్తే చాలా బాగుండేది. అందువల్ల objection raise చేస్తున్నాను. ఇంకా కొన్నాళ్ళు ఇంగ్లీషు ఉండాలి లేకపోతే వాక్యాము వస్తుందనే చిక్కు-అర్థంకాకుండా ఉండలేదు. ఎన్నిసార్లు చెప్పినప్పటికీ adamant గా ఉన్నారు. చివరకు ఒక లిఖితము వచ్చివడింది. 15 సంవత్సరాలుగా రిపబ్లిక్కు నడుస్తున్నది. ఇచ్చిన ప్రొమిజను అయిపోయిన పరిస్థితి వచ్చింది. 12 రాష్ట్రాలలో తమ భాషను official language గా నిర్ణయించుకున్నారు. ఈ సందర్భంలోనైనా బిల్లు తీసుకు రావలసి వస్తుందని అప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారైన సంజీవరెడ్డిగారికి చెప్పాను. అనడం వస్తుందో రాదో దానినంగతి చెప్పలేనన్నారు. అయితే బిల్లు కావలసి వస్తుందని మనకు అందరికీ తెలుసును. May అని ఎప్పుడైతే అన్నారో అది may అవుతుందో shall అవుతుందో బిల్లు వచ్చినప్పుడు ఆలోచిద్దాము. అది వేరే సంగతి. తెలుగు official language గా policy గా ఒప్పుకున్నప్పుడు enabling Act ఎందుకు చేయడంలేదు. దానిని మరల ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తూ బిల్లులోనైనా అంగీకరిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. తెలుగు గురించి చెప్పలేదు కనుక object చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: ఈ సందర్భంలో చెప్పేది ఏమీలేదు. వారు చెప్పినట్లు ఈ బిల్లుకు ఆక్షేపణలేదు. అదే జరుగుతుంది. 15 సంవత్సరాలు అను

తున్నాం. 1965 కాదు తరువాతకూడా official language ఉండేటట్లు ఏర్పరచుతున్నాం. తెలుగును ప్రోత్సహించే విషయం మొన్ననే కొన్సిల్‌లో మనవి చేశాను. ఒక కమిటీ ఏర్పాటు చేయాలని మనం యిదివరకు అనుకున్న నిర్ణయాలు, local levels లో తెలుగు ఆఫీసులలో ఉపయోగిస్తున్నారా లేదా, లేకపోతే దానిలో ప్రాపీణ్యం సంపాదించడానికి ఏ విధముగా చేస్తే బాగుంటుందని దానిగురించి ఒక కమిటీని appoint చేస్తానని యిదివరకే మనవి చేశాను.

Mr. DeputySpeaker: The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh State Legislature (Continuance of English Language) Bill, 1964."

The motion was adopted.

THE ANDHRA PRADESH (TELANGANA AREA) ABSORBED ENCLAVES (AMENDMENT) BILL, 1964.

Sri N. Ramachandra Reddy: Sir, I beg to move for leave to introduce the Andhra Pradesh (Telangana Area) Absorbed Enclaves (Amendment) Bill, 1964.

Mr. *Deputy Speaker*: Motion moved

(Pause)

Mr. Deputy Speaker: The question is:

"That Leave be granted to introduce the Andhra Pradesh (Telangana Area) absorbed Enclaves (Amendment) Bill, 1964."

The motion was adopted.

THE ANDHRA PRADESH (ANDHRA AREA) TENANCY (AMENDMENT) BILL, 1964.

Sri N. Ramachandra Reddy: Sir, I beg to move for, leave to introduce the Andhra Pradesh (Andhra Area) Tenancy (Amendment) Bill, 1964.

Mr. Deputy Speaker: Motion moved.

(Pause)

Mr. Deputy Speaker: The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh (Andhra Area) Tenancy (Amendment) Bill 1964."

The motion was adopted.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET FOR THE YEAR 1964-65

VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS

Demand No. XXIX—	Interest on Capital outlay on Multipurpose River Schemes-Rs. 4,00,67,000/-
Demand No. XXX —	Irrigation-Rs. 8,91,23,500/-
Demand No. XXXI	Electricity-Rs. 3,78,62,200/-
Demand No. XXXII	Public Works-Rs. 11,91,55,000/-
Demand No. XLVIII	Capital outlay on Multipurpose River Schemes-Rs. 23,29,12,900/-
Demand No. XLIX	Capital Outlay on Irrigation-Rs. 9,01,37,000/-
Demand No. L	Capital Outlay on Electricity Schemes-Rs. 7,97,87,200/-
Demand No. LI	Capital Outlay on Public Works-Rs. 5,16,85,500/-

(శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు: అధ్యక్ష, నదీజలాల పంపకము విషయములో మన ప్రభుత్వము చూపుతున్న శ్రద్ధ వుండనేవున్నది. అయినప్పటికి మనకు ఎలాంటి నష్టములేకుండా చూడాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాము. ఎందువల్ల అంటే మైసూరు ప్రభుత్వము ప్రత్యేకముగా తుంగభద్రకు సంబంధించిన ఒక అగ్రిమెంటుమ చేసుకొన్నది. మునుపటి మైసూరు రాష్ట్రమునకు కృష్ణ వీటితో ఎలాంటి సంబంధము లేదు పూర్వపు మైసూరు ప్లేటు కృష్ణా బేసిన్‌లో లేనేలేదు. తుంగభద్ర బేసిన్‌లో మాత్రమే వుంది. అందువల్ల 1951 అగ్రిమెంటు ప్రకారం కృష్ణా వాటరుపైన claim చేయడానికి వారికి అధికారంలేదు. ఒకవేళ ఆ అగ్రిమెంటు ratify చేయలేదని అన్నప్పటికి కృష్ణా వాటరుకు సంబంధించి పేచీపెట్టేదానికి అధికారంలేదు. successor state గా వారికి ఎంత water రావడానికి అవకాశము వుందో అంతే వారు తీసుకోవాలి. కాని హెచ్చుగా కావాలని అనడానికి వారికి ఏ విధమైన legal authority లేదు. కాబట్టి ఒక విషయాన్ని గట్టిగా మన ప్రభుత్వము కేంద్ర ప్రభు

త్వానికి నచ్చచెప్పాలని కోరుతున్నాను. ఇదివరకు మైసూరు మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కట్టుకోవాలనుకొన్న స్కీమ్సును పూర్తి చేసినట్లయితే మన పోచంపాడు ప్రాజక్టుకు నీరు చాలదుందో లేదో అనే సందేహాన్ని చాలమంది మిత్రులు వెలిబుచ్చారు. వారితో నేను కూడ ఏకీభవిస్తున్నాను. ప్రత్యేకముగా మన interests కి భంగములేనివిధముగా కేంద్ర ప్రభుత్వము ఆలోచించాలని, అలా నిర్ణయము చేసే విధముగా మన ప్రభుత్వము వత్తిడి తీసుకొనిరావాలని కోరుతున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వము యొక్క ప్లానింగులో చాల defect వుంది. పెద్దపెద్ద ప్రాజెక్టులను కడుతున్నారు. అందులో నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ఒకటి. ప్రపంచములోని పెద్ద ప్రాజెక్టులలో ఇది ఒకటి కాబోతున్నది. మనము నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుమీద 139 కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నాము. అది పూర్తి అయ్యేలోగా 150 కోట్లవరకు అవుతుందేమో తెలియదు. ఈ 150 కోట్ల రూపాయలను మన స్టేటు భరించవలసి వుంటుంది. ఇది విచారకరమైన విషయమని మన ప్రభుత్వము గుర్తించినందుకు సంతోషిస్తున్నాను. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టును కేంద్రము purview లోకి తీసుకొని, దానికొరకు వారు ఖర్చు పెట్టాలని ఆ మధ్య మనమంత్రిగారు ఒక resolution ను తీసుకొనివచ్చారు. దానిని సభ ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించినది. దానిని కేంద్ర ప్రభుత్వము ఇంతవరకు అంగీకరించకపోయినందుకు విచారపడవలసిన విషయము అని మనవి చేస్తున్నాను. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు కట్టినట్లయితే రైతులకు మేలు కలుగవచ్చు. కాని ఆంధ్రప్రదేశ్ మొత్తముపైన చాల నష్టము కలుగబోతోందనే విషయము కేంద్ర ప్రభుత్వము గుర్తించాలి. ధాన్యానికి సంబంధించి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఈనాడు surplus state గా వుంది. నాగార్జునసాగర్ కట్టినప్పుడు ఉత్పత్తి కాబోయే ధాన్యము ఇతర రాష్ట్రాలలో ఉపయోగించే దానికి తీసుకొనిపోతారు. ఇది అన్ని రాష్ట్రాలకు లాభదాయకమైన ప్రాజెక్టు కాబట్టి ఆంధ్రప్రదేశ్‌పైనే మోపడము న్యాయముకాదు. దానివల్ల ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము 150 కోట్లవరకు భరించవలసివస్తుంది. చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టులను కట్టుకొనేదానికి వీలువుండదు. విద్యుచ్ఛక్తిని అభివృద్ధి చేసేదానికి వీలులేకుండా పోతుంది. చాల కొద్ది సంవత్సరాలలోనే మద్రాసు రాష్ట్రము విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో ఎంతో అభివృద్ధిని సాధించినది. ఒక్కొక్కనెలకు 1000 గ్రామాలవంతున విద్యుచ్ఛక్తిని ఇస్తున్నారు. అందువల్ల వ్యవసాయాన్ని, పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేసుకొనే దానికి వీలుఅవుతుంది. 150 కోట్లు నాగార్జునసాగర్‌కు ఖర్చు పెట్టవలసినపుడు విద్యుచ్ఛక్తికి ఎక్కువ కేటాయింపు రావడములేదు. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టును కేంద్రము తీసుకొనకపోతే వారికి మరొక సూచన చేయవచ్చు ఇరిగేషన్, విద్యుచ్ఛక్తి కలిపి ఒక డిపార్టుమెంటుగా పెట్టుకొన్నారు. ప్రాజెక్టును, విద్యుచ్ఛక్తిని అభివృద్ధి చేసేదానికి కలిపి ఇంత మొత్తము ఇస్తున్నాము అని చెబుతున్నారు. అందువల్ల ఇరిగేషన్

డిపార్టుమెంటు నుంచి Electricity ని వేరుచేసి రాష్ట్రాల వాటా వగైరాలు పాగైక్టులకు వగైరాగాను విద్యుచ్ఛక్తిని వగైరాగాను డబ్బు ఇచ్చినట్లయితే విద్యుచ్ఛక్తికి హెచ్చు డబ్బు రావడానికి వీలుంటుంది. కాబట్టి అలాంటి వగైరాలు చేయాలని కోరుతున్నాను. పాలార్ బేసిన్ రూల్సు అని ఇదివరకు వుండేవి. ఈ రూల్సువల్ల చిత్తూరు జిల్లాలోని చాలాభాగము అభివృద్ధి కాకుండా వుండిపోయింది. ఈ మధ్య సెంట్రల్ గవర్నమెంటు మన రాష్ట్రి వగైరాలుత్వముతో సంవగైరాదించినది. 6500 ఎకరాలను అభివృద్ధి చేసుకోడానికి వీలున్నదని అన్నారు. చాలా సంతోషదాయకమైన విషయము. అయితే ఇంతవరకు neglect చేయబడిన వీటియా కనుక priority ఇవ్వించాలని కోరుతున్నాను. P. W. D. కి సంబంధించి అక్కడ ఏమాత్రము పని జరిగివుండలేదు. పలమనేరు, వుంగనూరు, చిత్తూరు తాలూకాలు చంద్రగిరి తాలూకాలో కొంత, వాయల్పాడు తాలూకాలో కొంత, మదనపల్లి తాలూకాలో కొంత ఈ పాలారు బేసిన్ రూల్సు క్రిందకు వస్తుంది. Breached tanks repair చేయడానికి అవకాశము వుంది. ఎన్ని అయినా కొత్త చెరువులు కట్టడానికి వీలవుంది. కాని కొన్ని దశబ్దాలుగా ఏమాత్రము కట్టివుండలేదు. వాటిని speed up చేయాలి. Investigation చేసేదానికి వగైరాలుత్యేకమైన division ను వేసి, estimates prepare చేసి, 6500 ఎకరాలను అభివృద్ధి చేసేదానికి పూనుకొంటే 2,3 సంవత్సరాలలో 20, 30 స్కీములను కట్టేదానికి వీలవుతుంది. దానికి డబ్బు లేదా అంటే వుంది. అక్కడ ఖర్చు పెట్టేదానికి వీలు కల్పించాలని, దానికి priority ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. వగైరాలుత్యేక డివిజన్‌ను పెట్టి, investigation మ పూర్తి చేసి, వెంటనే ఈ స్కీములను sanction చేయాలని కోరుతున్నాను. ఆ పద్ధతులలో చేస్తేనే పాలారు బేసిన్ ఏరియాకు సంబంధించినంతవరకు అభివృద్ధి సాధించే దానికి వీలుంటుందని నవినయముగా మనవి చేస్తున్నాను.

P. W. D. కి సంబంధించి drainage schemes వున్నవి. ప్రాజెక్టులు కడుతున్నారు. కాని మురుగు కాల్వలను అభివృద్ధి చేయకపోతే చాలాకష్టముగా వుంటున్నది. ప్రాజెక్టు ఏరియాలో మురుగు కాల్వలవనికి డబ్బు ఎక్కువగా ఖర్చు పెట్టకపోతే ఉత్పత్తి దెబ్బతింటుందని మనవి చేస్తున్నాను. మరొక ముఖ్య విషయము అధ్యక్ష ప్రాజెక్టులు కట్టాలన్నపుడు దానికి సంబంధించి కొన్ని భూములు తీసుకోవలసి వుంటుంది. కొన్ని గ్రామాలను ఖాళీ చేయించవలసివస్తుంది. మంచిదే భూములను తీసుకోవలసివచ్చినా, గ్రామాలను ఖాళీ చేయించవలసివచ్చినా, ప్రజలు సంతోషముగా ప్రాజెక్టులు కడుతున్నారు. దానికోసము ఆ భూములను, గ్రామాలను తీసుకొన్నప్పుడు వారికి కల్పన చేయడానికి కొన్ని సంవత్సరాలు తీసుకొంటున్నారు. ఈ విషయంలో

కూటాలవంక ప్రాజెక్టు వుంది అది కట్టి 2;3 సంవత్సరాలయినది భూములు తీసుకొన్నారు. వ్యవసాయము చేసుకొనడానికి వీలులేకుండా చేశారు. వారికి compensation ఇవ్వడములేదు. వారు చాల చిన్న రైతులు. 2,3 ఎకరాలు కల్గిన వారు.జీవనము నడుపుకొనేదానికి కూడ వీలులేకుండా వుంది. అందువల్ల వారికి వెంటనే compensation ఇస్తే జీవనము గడుపుకోడానికి వీలౌతుంది. అలాగే ఆరణియార్ ప్రాజెక్టు క్రింద వున్నవారికి పునరావాస కల్పనకు ఎన్నో సంవత్సరాలు పట్టినది. నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు విషయములో ఎవరి భూములయితే తీసుకొన్నారో వారికి తిరిగి భూములివ్వడములోను, పునరావాస కల్పనకు చాల ఆలస్యము జరుగుతున్నదని విన్నపై ఒకప్రశ్న వచ్చినది ఎందువల్ల ఈ delay జరుగుతున్నదో మంత్రిగారు చెప్పాలి ప్రాజక్టు ఏరియాలలో వున్న భూముల్ను తీసుకోవచ్చు వెంటనే proposals పంపవలెనని R. D. Os కి చెప్పి సంవత్సరములోపలే compensation ఇచ్చేదానికి ప్రయత్నముచేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. P. W. D. తరపున ఏదయినా స్కీమును వేయవలసి వచ్చినపుడు స్కీమును వేస్తున్నారు. Revenue reports రావడము చాల ఆలస్యమై పోతున్నది. ఒకస్కీము వేస్తే 2, 3 సంవత్సరాల తరువాతగాని Revenue report రావడములేదు. అందువల్ల ఈ స్కీము లను కొనసాగించడం sanction చేయడము చాల కష్టముగా వుంది. మంత్రిగారు ఏదయినా ప్రయత్నముచేసి ఒక మార్గము కనుక్కోవాలి. లేకపోతే sanction అవడము చాల కష్టముగా వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను

Electrification విషయం చూస్తే—rural electrification కు ఏమాత్రం డబ్బులేకుండా వుందని మంత్రిగారు ఒప్పుకున్నారు దానిని solve చేయాలి. మొత్తం 10 కోట్లు ఖర్చుపెట్టాము. యింకా ఖర్చుపెట్టటానికి డబ్బు లేకుండా వుందని వారు చెప్పారు. డబ్బులేదని ఏ మంత్రిఅయినా చెప్పవచ్చు కాని సుబ్బారెడ్డిగారివంటి వారు చెప్పటం ఏమి సమంజసంగా వుంటుంది ? ఏదోవిధంగా డబ్బు రాబట్టటానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఏఏ డిపార్టుమెంటులలో స్టాగ్నెంట్‌గా వున్నదో చూసి దానిని ఇటు డైవర్ట్ చేయటానికి ప్రయత్నించి rural electrification పని కొనసాగించాలి. అంతేగాక rural electrification కు కేంద్ర ప్రభుత్వంనుండి డబ్బు తీసికోవాలి, మనరాష్ట్రంలో రాయలసీమ మున్నగు కరువు ప్రాంతాలున్నాయి వీటిని శాశ్వతంగా అభివృద్ధి చేయటానికి ఎన్నో స్కీములు వేయబడ్డాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వంపై వత్తిడి తీసుకువచ్చి ఆ కరువు ప్రాంతాలను electrify చేయటానికి డబ్బు రాబట్టటానికి ప్రయత్నించింది. ఈనాడు గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి పరపరా చేయాలంటే ఇంత రెమ్యునరేషన్ రావాలని 11% పైగా [illegible] ఏ గ్రామానికీ విద్యుచ్ఛక్తి పరపరా చేయటానికి వీలుకాదని నిలం

ధన పెట్టారు. అంతకుముందు 10% వుండేది. ఇప్పుడు దానిని 12½ చేశారు. 10 ని 8 చేయాలనే ఆదోళన వున్నప్పుడు దీనిని తగ్గించకుండా 12½ చేశారు. ఎందుకు పెంచారని అడిగితే ఆదాయం రాకపోయిందని, లాభం రాకపోయిందని మంత్రిగారు చెప్పవచ్చు. ఎందువల్ల ఆదాయం రావటంలేదు?— Power Project మీద invest చేయటంవల్ల ఆదాయం రావటంలేదు. త్రీఫైజ్ ప్రాజెక్టుమీదగాని, సీలేరు ప్రాజెక్టుమీదగాని, యింకా దేనిమీదగాని డబ్బు పెట్టినా ఆది ఇప్పటివరకు dead capital గానే వుంటుంది. రెమ్యునరేటివ్ యాస్పెక్ట్‌గా చూస్తే ఏమీరాదు. Rural electrification కు ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టినప్పుడు lines ఎక్కువ వేసినప్పుడే ఎక్కువ ఆదాయం వస్తుంది. Power Projects మీద కోట్లకొలది రూపాయలు ఖర్చుపెడుతూ lines వేయకపోతే ఆదాయంరాదు. కాబట్టి దీనిని 12½ నుండి 10 కి తగ్గించాలని కోరుతున్నాను. చిత్తూరు జిల్లాలో power చాలటం లేదంటున్నారు. మద్రాసునుండి కొంత తీసికొంటున్నా ఆదీ చాలటంలేదు. కనుక నైవేలీ ప్రాజెక్టునుండికాని యింకా దేనినుండికాని వారికి విద్యుచ్ఛక్తి ఎక్కువగా వుంది కాబట్టి 1000 KW తీసికొంటే చిత్తూరు ప్రాంతంలో విద్యుచ్ఛక్తికి ఇబ్బంది లేకుండా వుంటుంది. ఇప్పుడు తక్కువగా ఇవ్వటంవల్ల మోటార్ కాయిల్స్ కాలిపోవటం, shift system పెట్టడం, మధ్యలో మోటార్ ఆగిపోవటంవల్ల మడిలో నీరు నిలిచిపోవటం జరుగుతున్నది కనుక విద్యుచ్ఛక్తిని ఎక్కువ సరఫరా చేయటానికి ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను.

ఇక రోడ్ల విషయం మనవిచేసి ముగిస్తాను. చిత్తూరుమండి అనుగొండకి 12 మైళ్ళ రోడ్డువుంది ఆ రోడ్డును సుబ్బారెడ్డిగారు చూశారు. అది గుంటలు పడివుంది. దానిని Highways కి ఇచ్చి 3, 4 సంవత్సరాలు అయినా ఇంతవరకు repair చేయలేదు. దాని లోడ్ ఎక్కువగా వుంది. దానిని గమనించి ఆ రోడ్లను వెంటనే రిపేరు చేయించాలని కోరుతూ సెలవు తీసికొంటున్నాను.

Sri P. Ramachandra Reddy (Sangareddy): Mr. Speaker, Sir, while supporting the demands on Irrigation, Public works and Electricity, I want to suggest to the Government some small things in view of my practical experience on the field.

As far as Irrigation is concerned, we can pay compliments to the Government that big proplems like river problems and major projects, most of them are already

solved, most of the projects are in progress and some of them are going to be commenced, but at village level we are not in a position to convince the masses the project which is going to benefit. The peasants may not have so much broad outlook ; they want all small projects, small tanks and small kuntas in the village by which they directly benefit. So, now the Irrigation Department has taken up number of schemes for restoring the existing tanks, but in our District I have not come across any tank which is constructed newly. Therefore, wherever there is possibility, let us construct some small kuntas and tanks and also with the small sources, whether for one crop or two crops, whether perennial or non-perennial, by which we may be able to bring the dry land into cultivation for wet at least to the extent of 100 acres or 50 acres without levying any conditions.

There is some difficulty and confusion even to educated people regarding the survey sections. There are a number of survey divisions, one for chinna katwa, one for pedda katwa, one for tanks, one for projects and among projects also medium, minor, major etc. Like this there are a number of departments in each district which are taking up the survey work under each Executive Engineer,each Assistant Engineer. It is a mere confusion to a peasant to represent particular matters ; whether his project will come under this survey engineer or that survey engineer, this is a confusion. Therefore, I suggest to the Government let us have one unitary system of survey division in each district under one Superintending Engineer, under one Executive Engineer. It is an admitted fact that ultimately the man who will be on the field is either the Supervisor or the Assistant Engineer. I never came across a case where the Executive Engineer himself is doing any survey work. The ultimate people who will decide our fate is the Supervisor and Assistant Engineer. Let us have a number of Assistant Engineers under an

Executive Engineer. One Executive Engineer is sufficient for all the survey works, whether it is anicut, whether it is tank, whether it is minor project or major project. Therefore, I suggest, Sir, there must be one division, one unitary system of survey section in one District so that any application which is given to the Executive Engineer it will be his duty to allot or distribute the particular work to the particular Assistant Engineer instead of leaving the matter to the masses or public representatives. This confusion can be avoided by abolishing all the various sections, which are directly under the Chief Engineer or the Superintending Engineer here at the headquarters, by allotting one and creating one department.

Second thing, Sir, under minor irrigation, there is confusion. There are parallel departments. Some of them are under department, Some of restored sources are handed over to the zilla parishads and panchayat samithis. That is also a confusion. The conditions are different. If the department is taking up, Sir, there may not be much difficulty and if panchayat samithi is taking, time after time, G.Os regarding entrustment of work has also become a problem to us; that is a created problem. There are some G.Os to call tenders and entrust the work; there are some G.Os to hand over to the panchayat samithis; there are some G.Os that the panchayat samithi president should nominate and execute a bond in favour of the Government to execute a particular work. Therefore, we are converting the panchayat samithi president equal to A class or B class contractors. That is not a good sign, Sir. Any scheme or any project or any work should not be left at the mercy of an individual. Let us entrust it to the whole body; let the whole panchayat samithi execute the deed in favour of the Government, if they want, instead of an individual. That is also creating confusion which can be avoided easily by entrusting the work, calling the tenders, in an open way.

Next, I would deal with the question of technical powers given to the officers. A Zilla Parished engineer is having financial or technical powers upto Rs. 50,000 or Rs. 1 lakh. With the same cadre, same grade, an equal officer in the department is not having financial or technical powers to the extent a Zilla Parishad engineer is having. Therefore, I suggest, Sir, let district officers have more powers than the existing powers. If any PWD engineer is having sanctioning powers for Rs. 5.000 or Rs. 10, 000 or Rs. 25.000, a similar cadre Executive Engineer in Zilla Parishads is having Rs. 50,000. There is no justification in merely taking the departments as separate. Therefore, I suggest ,let us have one unified pattern as far as powers, technical or financial, are concerned. we know Sir, whatever the Assistant Engineers or Executive Engineers will forward to the Superintending Engineer or Chief Engineer will lie there for hours together, months together. That is the reason for delay in prompt execution of the works. The schemes which are submitted this year will come after sanction next year. This delay can be avoided easily by empowering these executive engineers as we have empowered in the case of panchayat raj institutions. So, I suggest, Sir, the department also may follow the same principles which the Zilla Parishads and other departments are following.

I will next deal with teh-bandi matters in Telengana area. Supposing, any tank under the ayacut is about 1,000 acres. For second crop, the Executive Engineer in the beginning of it will give 500 acres–500 ayacut can be brought into the second crop. Subsequently, some rain have come, untimely etc. ; no fresh report will go. Therefore, apart from those 500 .acres, there is possibility of another 500 acres due to untimely rain and excess water. So, on such occasions, all the executive subordinate staff should be instructed that suo motto they must report to the revenue authorities to take some more land under

second crop also. If that will be implemented, there will be no illegal cultivation in second crop and there will be no sivai jamabandi and there will be no punishment or penalties which they are leving.

So for as Roads and Buildings are concerned, I heard many speeches against the police and other departments saying that they are corrupt and in every speech, whether from my party or from other parties, everybody has said that the police department has become more corrupt. I can say by observing as a public man, Sir, the P. W. D., mostly the Building and Roads section is more corrupt than any other department. There is a decent way of corruption-accepting the bribe, offering the bribe. I am told, Sir, there are lots of connections, links in the department. Nobody is bothered. It is an admitted fact that all the highways or national highways are going from bad to worse day by day. Even the roads which are 35 or 50 miles the P. W. D. is not in a position to maintain. I can say, Sir, some of the panchayat samithi roads are far better than the PWD roads, In spite of frequent and repeated representations, nobody is bothered. I may give one instance, Sir. When the hon. Minister, Home, was only an M. L A., he used to stay near about a dak bungalow in a village. In spite of writing ten times on the Visitors' book that this dak bungalow requires radical maintenance etc., this is lacking, this is lacking, this is lacking–hon. members of the Legislature wrote ten times within three years' period–it was not attended to. But when he became the P. W. D. Minister, this whole shape was changed. . Similarly, whenever our Collectors invite us to advise or suggest something in the finalisation of programmes, we will be doing that. Whenever a dak bungalow is required or a road is required to be put in good order, for a particular tour programme, we used to see to it that the dak bungalow is well-equipped

or the road is maintained well. But there should not be this feeling that due to the Minister's visit or the Governor's visit or the visit of any V. I. P., the road is maintained properly, and no priority should be given to any one of these things. Therefore, this tendency should go and to eradicate the corruption, there should be some radical steps that should be taken by the Department.

Similarly with regard to Electricity department, I may point out, that at the present moment, the existing system is that the man who will do more pairawi is getting more electricity whether there is need or not. My submission is that there should be some uniform policy. There should be a plan-this year, a particular village will get electricity, another village will get electricity in 1965, and so on. We must have a plan and we must straightforwardly tell the people "this village gets electricity in 1964, that village, in 1965, and so on". But for the time being, what is happening is, where there is much need for electricity and where there are wells, there people are not getting it due to paucity or shortage of electricity or funds ; but where there is no necessity and even one cultivator is not using it, such of the villages are getting it. There is the Electricity Board. It is no doubt an autonomous body ; but at the same time we should know that crores and crores of rupees are being given by us as grant to it ; and therefore our advice or suggestion must be given highest priority, because we are the main source of income to them. I therefore suggest that the Electricity Department should be directed on behalf of the Government that they should prepare a scheme giving all villages in the list in which they are going to electrify, to avoid discrimination and distinction which are there prevailing now. These are suggestions which should be considered irrespective of party or other considerations.

So far as irrigation budget is concerned, this year a number of funds are released to the districts. We are happy to that extent. But we should see that these funds are spent properly and quickly and all the schemes should be sanctioned.

As I submitted, I am supporting this demand, while making these few suggestions.

Thank you, Sir.

(శ్రీ డి. వెంకయ్య (మధిర) : అధ్యక్ష, పీటిపారుదల శాఖామాత్యులు గారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ మెట్టప్రాంతములో ఇంకవరకు ఏలాటి పనులు జరగలేదని మనవి చేస్తున్నాను. నా నియోజకవర్గం మెట్టప్రాంతం. తెలంగాణాకు చివరి ప్రాంతంగా ఉన్న నా నియోజకవర్గం, తెలంగాణా ప్రాంతంలో చివరిభాగం కావడంవల్ల పూర్వపు హైదరాబాదు రాష్ట్రంలో ఆ నియోజక వర్గంలో బొత్తిగా ఏమీ పనులు జరగలేదు. ఈ డిమాండుయొక్క ప్రాముఖ్యత మెట్ట ప్రాంతాలకు ఎక్కువగా పని చేయవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను. మెట్ట ప్రాంతములలో మధిర నియోజకవర్గం ఒకటి. ఆ నియోజకవర్గంలో పెద్ద ప్రాజక్టులు ఏమీ లేవు. ఇప్పుడిప్పుడే కొన్ని ప్రాజక్టులు ఎస్టిమేట్సు తయారై గవర్నమెంటు లెవెల్‌లో ఉన్నాయి. మన పీటి పారుదల శాఖామాత్యులు ఆ ప్రాంతం ఒకసారి దర్శించారు. ఆ ప్రాంతంయొక్క పరిస్థితిని నవినవరంగా వారిదృష్టికి తీసుకొని రావడమైనది. అక్కడ రామకట్ట ఇప్పుడు ప్రస్తుతం ఎస్టిమేట్సు తయారై గవర్నమెంటు లెవెల్‌లో ఉన్నది. తరువాత నాటూరు ఆవకట్ట, పాలవాగు, నారాయణపురం చెరువు, కొండవాగు, మేమిడిచర్ల—ఇవన్నీ కూడ ఉన్నాయి. ఇంతకుముందు ఈ ఇరిగేషన్ వర్క్సు ఆ ప్రాంతంలో బొత్తిగా ఏమీ లేకుండాపోయినాయి ఈప్రాజక్టులు కనుక ఈ ప్రాంతంలో చేయకపోతే మెట్టప్రాంతం ఈ అతివృష్టి, అనావృష్టి వల్ల బొత్తిగా దెబ్బతిని మెట్టపంటలు పండకుండా పోయి చాల బాధగా ఉన్నది కాబట్టి ఈ ఇరిగేషన్ శాఖామాత్యులవారు మెట్ట ప్రాంతాలకు ఎక్కువగా శ్రద్ధ చూపాలని కోరుతున్నాను. తరువాత ఆ ప్రాంతములకు చుట్టుపట్ల పి డబ్ల్యు. డి. రోడ్డు బొత్తిగాకూడాను ఆ నియోజకవర్గంలో కి మైళ్లకంకె ఎక్కువగా లేకుండా పోయింది. ఎటు పోవాలన్నా కూడ వ్యాపార వెంబడుకు ఎక్కడకు పోలాలన్నా 70, 80 మైళ్ళు చుట్టుతిరిగి పోవలసిన అవసరం ఉన్నది. పి. డబ్ల్యు. డి. రోడ్లు మధిరనుండి ఖమ్మంవరకు చింతకాయ, నాగులంచ, కొమ్మకల్లు ప్రాంతములు

మీదుగా 15 సంవత్సరములనుండి ఈ రోడ్డుకొరకు ఆ ప్రాంతములో ఆందోళన జరుగుతున్నది. ఇది ఇరిగేషను శాఖామాత్యులు శ్రద్ధగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. మా నియోజకవర్గంలో 5, 6 గ్రామాలకు మాత్రమే కరెంటు ఎక్సెటెన్షన్ ఇదివరకు ఇచ్చారు. ఆ గ్రామములలో రైతాంగం ఆ వనరులనుంచి కరెంటు ద్వారా బాగా పండించుకొంటున్నారు. అన్నివైపుల కూడ ఈ కరెంటు ఇచ్చే అవకాశం ఉన్నది. ఖమ్మంనుండి దగ్గరలోఉన్న అనేక గ్రామాలకు కూడ కరెంటు ఇచ్చే అవకాశం ఉన్నది. కాబట్టి ఆటువంటి ఇచ్చే అవకాశం చేయాలని. తిరువాత వత్సవాయి మీదుగా ఆంధ్రప్రాంతం వత్సవాయివరకు వచ్చి తెలంగాణ గ్రామాలకు కరెంటు లేకుండా ఆగిపోయి ఉన్నది కాబట్టి ఇరిగేషన్ శాఖామాత్యులవారు ఆ ప్రాంతాన్ని ప్రత్యేకంగా దృష్టిలో పెట్టుకొని తగు వనరులు తీసుకొస్తారని ఆశిస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి ఆభినందిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి. కె. నారాయణరెడ్డి (పై లేరు) : అధ్యక్ష, ఈ ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ శాంక్షన్ చేసేటప్పుడు అయితేనేమి, ఎలెక్ట్రిసిటీ స్కీమ్స్ శాంక్షన్ చేసేటప్పుడు అయితేనేమి ప్రభుత్వం వ్యాపారదృష్టి పెట్టుకొన్నదని చెప్పక తప్పదు ఎందుకంటే ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ శాంక్షన్ చేసేటప్పుడు 11/2% నుంచి 3% వరకు రిటర్న్ ఉండాలని, ఎలెక్ట్రిసిటీ స్కీమ్స్‌కు 12 1/2% రిటర్ను ఉండాలనీ పెట్టుకొన్న దమ్మమాట. ఈ స్కీమ్స్ విషయంలో, దేశంలో మొత్తం అన్ని డిపార్టుమెంట్సు విషయంలో ఈ విధంగా పెట్టుకుంటే అబ్జెక్షన్ ఉండేది కాదు ఏమాత్రం అయితే అదే సమయంలో కొన్ని దండుగమారి స్కీమ్సు పెడుతున్నారు. కోళ్ళ కేంద్రాలని, దంపుడు బియ్యం కేంద్రాలని పెడుతున్నారన్నమాట. ఉదాహరణకు కోళ్ళ కేంద్రం విషయం చూస్తే మా తాలూకాలో గేరంవపల్లిలో ఒకలక్ష రూపాయలు శాంక్షన్ చేశారు. దానివల్ల ప్రజలకైతేనేమి లేకపోతే ఆస్కీమ్ రెమ్యూనరేటివ్‌గా ఉంటుందని ఏమీలేదు అన్నమాట. ఎందుకంటే 50 కోళ్లు పెట్టారు. అది ఇప్పుడే ఒక సంవత్సరం అయింది. ఇప్పుడు దానిని ఎబాన్‌డన్ చేయాలనే ఉన్నారన్నమాట. అదే విధంగా చేపల కేంద్రాలు. పీలేరులో ఒక చేపలకేంద్రం పెట్టారు. దానిలో 40 వేల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టారు. ఇప్పుడు దానిని 9 వేలం వేస్తారన్నమాట 8 వేలకో, 4 వేలకో వేలం వేస్తారన్నమాట.

ఈ విధంగా దండుగమారుగా అన్నిటికి ఖర్చుపెడుతూ అదే సమయంలో అందరికి, ప్రజలకు, మధ్యతరగతి రైతాంగానికి, అధికోత్పత్తికి అంతటికి ఉపయోగపడే అటువంటి విషయంలో వ్యాపారదృష్టి పెట్టుకొనడం చాలా అన్యాయం. అందువల్ల తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వందృష్టిలో మార్పు రావాలి. కనీసం, కరువు ప్రాంతాలైనటు

వంటి చిత్తూరు, అనంతపురం, రాయలసీమ జిల్లాలలో అయితేనేమి, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో అయితేనేమి ఈ మార్పు తప్పనిసరిగా చేయవలసి యున్నది. ఎందుకంటె ఈనాడు మా area లో ఎడిపుట్లపైరు scheme అయితేనేమి, దాతులచెరువు ప్రాజెక్టు scheme అయితేనేమి, అదేవిధంగా కప్పలేరు. గాజులమడుగు schemes అయితేనేమి, estimates అన్ని తయారై పోయినాయి ఇంకా దేనికి sanction రాలేదు. ప్రభుత్వము ఆమోదము ఇంకా రాలేదన్నమాట, కనుక శాశ్వతంగా కరువుకు గురి అయ్యే ప్రాంతాలలో మట్టుకు ప్రత్యేకంగా ఆ returns తో సంబంధం లేకుండా తప్పనిసరిగా త్వరితంగా sanction చేయాలని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా electricity విషయంలో, $12\frac{1}{2}$ percent remuneration ఉండాలన్నారు. ముందంతా electricity అడుగుతూఉంటె,ఉత్పత్తి లేదు కాబట్టి electricity కార్యక్రమం చేసేదానికి వీలులేదు అని అంటూ ఉండేవారు. కాని, ఈనాడు చాలా ఉత్పత్తి ఉందినను, డబ్బులేదు అంటున్నారన్నమాట, నేను చెప్పేది, కేంద్రప్రభుత్వముతో పోరాడి అయిని, L. I. C. Funds నుంచి అప్పుగా తీసుకోవచ్చు. ఈ schemes అన్ని ఎక్కువగా చేయవచ్చు లేదా, మా చిత్తూరు జిల్లాలో తిరుపతి దేవస్థానానికి ఎక్కువడబ్బు ఉన్నది. ఆ డబ్బు ఉపయోగించి, ఈ schemes అన్నీ చేయవచ్చు. మా జిల్లా కరువుప్రాంతము కాబట్టి, మంత్రిగారు ఆలోచనచేసి తప్పనిసరిగా electricity ని విస్తరింప చేసేదానికి వారే డబ్బు పేకరిస్తారని ఆశిస్తున్నాము. తరువాత, electricity employees అయితేనేమి, Highways employees అయితేనేమి, దాని విషయంలో కూడా ప్రభుత్వము శ్రద్ధ చూపిస్తున్నదన్న మాట. న్యాయంగా చూస్తే Electricity Department లో work చేసేవాళ్ల మీద ఆ staff మీద చాలా బాధ్యత ఉన్నది. ఎవరైన illicit tapping, దొంగతనంచేస్తే, అది వారు పట్టుకోవాలి. 24 గంటలు ఎక్కడెక్కడ ఏమి అవుతున్నదని గమనించి పనిచేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. అటువంటప్పుడు వీరి విషయంలో ప్రభుత్వము శ్రద్ధ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. కాని ఇదివరకు వీరినట్లు ఏమీ శ్రద్ధ వహించినట్లులేదు. ఎందుకంటె రాష్ట్రప్రభుత్వము 5 రూపాయలు D. A. మిగతా ఉద్యోగులకు ఇచ్చింది. అది తక్కువే అనుకోండి. అయినప్పటికి ఆ మాత్ర మైనా Electricity employees కు ఇవ్వడం లేదంటె, ప్రధానంగా ప్రభుత్వము ఆలోచనలో మార్పు రావాలి. ఈ employees విషయంలో అయితేనేమి, ఈ schemes విషయంలో అయితేనేమి, అదేవిధంగా work charged employees కు permanency లేదు, gratuity ఇవ్వడంలేదు, వాళ్ళ union ను గుర్తించడంలేదు, ఇవన్నీకూడా ప్రత్యేకంగా మంత్రిగారు బాధ్యత తీసుకొని, తప్పని

సరిగా ప్రభుత్వము ఆలోచనలో మార్పు తీసుకు రావాలని, ఆ unions ను గుర్తించాలని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా Highways employees విషయంలో, వాళ్ళను retrench చేసినారు ఎందుకంటె petty supervision charges 1 1/2% కు తగ్గించారు. కాబట్టి కొంతమంది employees ను retrench చేశారు. అయితే ఇప్పుడు అది 4 percent ఎక్కించారు. కాని retrenchment అదేవిధంగా ఉన్నది. Retrench చేసినవాళ్ళను తీసుకోలేదు పోని వారికి compensation అయినా ఇచ్చారా అంటె, ఇవ్వలేదు ఎందుకంటె 27th June 1963 న వారికి compensation ఇవ్వాలని ప్రభుత్వము circular పంపించినా, అది ఇంతవరకు వారికి అందలేదు. ఇది చాలా ఘోరమైన విషయము. అందుకని ప్రత్యేకంగా employees విషయంలోను, వారి union విషయంలోను, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములో అయితేనేమి, కేంద్ర ప్రభుత్వం విషయంలో అయితేనేమి ప్రధానమైన మార్పు రావాలని కోరుతున్నాను. దానికి మంత్రిగారు కృషిచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. తరువాత P. W. D. buildings విషయంలోగాని, మిగతా projects విషయంలోగాని, ఈ సిమెంటు కలిపేదానిలో చాలా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. మొన్న ఒక శాసనసభ్యుడు చెప్పినట్లుగా, ఈ సిమెంటు కలిపేటప్పుడు, అక్కడ ఇంజనీర్లు స్వయంగా అక్కడ ఉండి చూడక సిమెంటు contractors కు hand over చేస్తారు. ఆ contractors అందులో చాలా కాజేసి చాలా తక్కువగా కలుపుతారు. ఉదాహరణకు, హార్సిలీ hills లో P. W. D. buildings కట్టారు. అవి తాకితే పడిపోయే పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. అందులో సిమెంటులేదు, అంతా ఇసుకే ఉన్నది. ఆ విధంగానే buildings అన్నీ ఉన్నాయి. అందువల్ల మంత్రిగారు తప్పనిసరిగా ఈ విషయం ఇంజనీర్లకే బాధ్యత అప్పగించి. వారు contractors కు సిమెంటు ఇవ్వకుండా, ఇంజనీర్లే అది కలిపేటట్లు, ఆ బాధ్యత ఇంజనీర్లపైనే ఉండేటట్లు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. దానికోసం 4, 5 Divisions కు కలిపి ఒక flying squad చొప్పున flying squads పెట్టి, చాల నిజాయితీగల Engineers ను అక్కడక్కడ పెట్టి, వారిమీద బాధ్యత పెట్టడం మంచిది. ముఖ్యంగా మా కరువు ప్రాంతాలలో డబ్బు ఎంతైనాగాని, అక్కడ కావలసిన పనులు తీసుకొని పూర్తిచేయడానికి శ్రద్ధ తీసుకొంటారని ఆశిస్తూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ జి. మార్కండేయులు (రామతీర్థం): అధ్యక్ష, గౌరవనీయ విద్యుత్ శక్తి మరియు సాధారణ పరిపాలనా శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈరోజు మన ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రామీణ

ప్రాంతము అభివృద్ధి అయ్యే విషయంలో, మన ప్రభుత్వము శ్రద్ధ చూపుతున్నందుకు దానికిగాను కృషి చేసినందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను. అయితే విశాఖపట్నం జిల్లా మొత్తం పైకి వెనుకబడినటువంటి రామతీర్థం నియోజకవర్గములో, చాలా పేద ప్రాంతము, చిన్నచిన్న ప్రాంతము ఉన్నది. ఆ నియోజకవర్గములో నేను గత 13 సంవత్సరములనుంచి పోటీ లేకుండా కాంగ్రెస్ అభ్యర్థిగా ఎన్నికై వస్తున్నాను, ఎందుకంటె ఆప్రాంతము జమీందారీ area. జమీందార్లు అక్కడ ఉండినప్పటు చెరువుల నిర్మాణం జరిగినది.అవి పెద్ద చెరువులు కావు 150,200 ఎకరాలలో లోపుగాఆయకట్టుగల చెరువులు అవి ఈనాడు మన ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యాన అవి చాలా అభివృద్ధిలోకి వచ్చాయి కాని అక్కడ ఆ area కు సంబంధించి నాలుగు schemes ఉన్నాయి. వాటికి estimate కూడ final అయిపోయింది. కాని అవి 2,3 సంవత్సరముల నుంచి అట్లాగే ఉన్నాయి. P.W.D. department లో అది ఉన్నదనుకొంటాను. అందులో నదిగడ్డ స్కీమును 10 లక్షలతో నిర్మిస్తే, కనీసం 5,6 వేల ఎకరాలకు ప్రస్తుతం నిటి సరఫరా అవుతుంది. అది క్రమేపి 10,12 వేల ఎకరాలకు కూడా నీటి సరఫరా అవుతుంది. రెండవది వెల్లగడ్డ స్కీము ఉన్నది. అది 79 వేల రూపాయలతో తయారవుతుంది. అదికూడా 1500 ఎకరాలకు నీటిసరఫరా చేస్తుంది. అలాగునే చంపావతి స్కీము, లింగాలవలస దగ్గర, అక్కడ చంపావతికి అడ్డంగా ఒక రాతి బండ ఉన్నది ఆ రాతిబండవద్ద ఒక dam నిర్మిస్తే కనీసం 25,30 గ్రామాలకు నీరు supply కావడనికి అవకాశం ఉన్నది. ఈ స్కీములున్న చాలా సులభముగా తయారవుతాయని నేను ఆశిస్తున్నాను. అక్కడ ఉండే Executive Engineer, Superintending Engineer వారంతా ఇది first class schemes అని అన్నారు. కారణం ఏమిటంటే, అక్కడ రాతిబండలు ఉన్నవి గనుక చాలా స్వల్ప మొత్తముతో తయారుకావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అటువంటి schemes లో ఏదైనా వరే తలపెట్టిన ఎడల ప్రజలు చాలా సంతోషిస్తారు ఎందుకంటె ప్రజలు అక్కడ ఉత్సాహవంతంగా ఉన్నారు. తరతరాలనుంచి అక్కడ ఇటువంటి స్కీములు లేవుగనుక అక్కడ ప్రభుత్వంగనుక ఒక dam నిర్మించినట్లయితే ప్రజలు శ్రమదానం చేసి తోడ్పడడానికి కూడా సిద్ధంగా ఉన్నారని నేను హామీ ఇస్తున్నాను. ఈనాడు మామూలుగా విడుమెర్ల bridge లగాయితు రామతీర్థం రోడ్డుకు ఒక diversion రోడ్డు నిర్మాణానికి 80 వేల రూపాయలు ఏమో estimate చేసి జిల్లాపరిషత్తువారు పంపించారు, అది కూడ Highways Department లో ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ diversion రోడ్డు నిర్మించవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఎందుకంటె చంపావతి వది ఉన్నది. అక్కడ అది వరపన్న పేట, పెక్కలి ముకలంగాపురం, శ్రీకాకుళంపోయే రోడ్డు అక్కడ చంపా

వతి నీరు ఆరు మాసాలు ఉంటుంది. కనుక బస్సులు, లారీలు, బండ్లు, పోయేదానికి ఇబ్బందిగా ఉంటుంది. అందుకని ఆ రోడ్డు అందువల్ల ఆ division ని విర్మిస్తే ప్రజలకు చాలా సౌకర్యంగా ఉంటుందంటే అది తప్పకుండా చేస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. ఆదే విధంగా ఇక్కడ రామతీర్థం area లో 8 గ్రామాలతో ఒక scheme తయారైంది, విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాకు అక్కడి సీతారామ కళ్యాణం దేవాలయం ఉన్నది ఆది విజయనగరం మహారాజువారిది అక్కడ విశాఖపట్టణం జిల్లాలోనే కాకుండా, శ్రీకాకుళం జిల్లాల్లో ఇంకా 3,4 జిల్లాలోని ప్రజలు యాత్ర వస్తూంటారు. అది భద్రాచలం అటువంటి యాత్రా స్థలం. ఆ దేవాలయంలో చిమ్మచీకటిగా ఉంటుంది. ఆ ప్రాంతానికి విద్యుచ్ఛక్తి వచ్చినట్లయితే దానికి చాలా ఉపయోగంగా ఉంటుంది. ఆ 8 గ్రామాలుకూడా దగ్గర దగ్గరగా, 2 మైళ్ళు $1\frac{1}{2}$ మైళ్ళు దూరంలోనే సమీపంగానే ఉన్నాయి. కనుక ఆ 8 గ్రామాలతో కూడినటువంటి విద్యుచ్ఛక్తి స్కీము గనుక తీసుకున్నట్లయితే అక్కడివారికి చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. వారు వ్యవసాయ నూతులకు విద్యుచ్ఛక్తిని వాడుకొనడానికి కూడా హామీ ఇస్తున్నారు. దానికి లక్ష 25 వేల 180 రు.లకు ఎస్టిమేట్స్ తయారైనవి. అదికూడ మంత్రిగారు దృష్టిలో పెట్టుకొని అక్కడున్న నాలుగైదు స్కీములో రెండు స్కీములైనా యీ సంవత్సరంలో అమలుజరిపితే సంతోషిస్తాను. ఆ ఏరియాలోని ప్రజలు కాంగ్రెస్ పార్టీకి ఎక్కువ బలం చేకూరుస్తున్నారని నేను భావిస్తున్నాను. విజయనగరం తాలూకాలో పది, పదిహేను సంవత్సరాలనుండి ఒక్క కాంగ్రెస్‌పార్టీ తప్ప, ఇతర పార్టీ లేవీ లేవు. అక్కడి ప్రజలు కాంగ్రెస్ అభ్యర్థినెవరినైనా బలపర్చటానికి సుముఖంగా ఉన్నారు. మంత్రిగారు అటువంటి ఏరియాను దృష్టిలోపెట్టుకొని, ఆ ప్రాంతం ఒకసారి పర్యటనచేసి అక్కడి ప్రజల కష్ట సుఖాలు పరిశీలించమని కోరుతున్నాను. ఈ సంవత్సరం అక్కడ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను. ఈ కరిగడ్డ, కళ్ళగడ్డ స్కీములు రెండూ ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా శాంక్షన్‌చేసి అమలుజరుపుతారని ఆశిస్తున్నాము. అక్కడి డైవర్షన్ రోడ్ చాలా ముఖ్యమైనది. ఒక్క విశాఖజిల్లాకే కాకుండా, శ్రీకాకుళం జిల్లాకుకూడ పోయేదారి అది. అది 80 వేల రూ.ల స్కీము. అది తక్షణమే అమలుజరుపవలెను. ఆ ప్రాంతంలో వ్యవసాయానికి ఎలక్ట్రిసిటీ సరఫరా చేసి, యీ వాలుగు స్కీములు శాంక్షన్ చేసి అక్కడి పరిజానీకానికి సౌకర్యం కలుగ జేస్తారని ఆశిస్తూ వెలువ తీసుకొంటున్నాను.

(శ్రీ) ఎ. దశావతారం : అధ్యక్ష, గౌ॥ ఇరిగేషన్ పబ్లిక్ వర్క్స్, విద్యుచ్ఛక్తి శాఖామాత్యులు పరిశేశపెట్టిన డిమాండ్స్‌ను నేను బలపరుస్తున్నాను. రాష్ట్రంలో పెద్ద ప్రాజెక్టులకు చాలా డబ్బు వినియోగించడం జరుగుతున్నది. నాగార్జునసాగర్‌కు

63—64 రివైజ్డ్ బడ్జెట్‌లో 10 కోట్ల రు లు 64—65 బడ్జెట్‌లో 10 కోట్ల రు॥లు కేటాయించబడింది. ఆ డబ్బు చాలక, 63—64 రివైజ్డ్ బడ్జెట్‌లో నుండి 50 లక్ష రు॥లు కూడ తీసి ఖర్చుపెట్టవలసిన అగత్యం ఏర్పడింది. పోచంపాడుకు ఒక కోటి రు॥లు బడ్జెట్‌లో కేటాయించబడింది. కోట్లకొలది రు॥లు పెద్ద ప్రాజెక్టులకు వినియోగించటానికి మన రాష్ట్రప్రభుత్వం చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నది ఆ ఇబ్బందులు ఎదుర్కొనటానికి ప్రభుత్వం ఎడిషనల్ ఎసెస్‌మెంట్ వేస్తే అందుకు ప్రజలనుండి ప్రతిపక్షంనుండి చాలా ఆందోళన వస్తున్నది. కనుక రాష్ట్రప్రభుత్వం నేషనల్ డెవలప్‌మెంట్ కౌన్సిల్‌పై వత్తిడి తీసుకువచ్చి ఢిల్లీ గవర్నమెంట్ యీ పెద్దపెద్ద ప్రాజెక్టులు నిర్వహించేటట్లు చేయకోరతారని నేను ఆశిస్తున్నాను. ఢిల్లీ గవర్నమెంట్ పెద్ద ప్రాజెక్టు నిర్మించటానికి పూనుకొంటే, మన రాష్ట్రప్రభుత్వం కోట్లకొలది రూపాయలను మీడియమ్ మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీములకు వినియోగించటానికి అవకాశం ఉంటుంది. అందువల్ల రాష్ట్రప్రభుత్వం గట్టిగా కృషిచేసి శ్రీశైలం, పోచంపాడు, నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టులను ఢిల్లీ ప్రభుత్వం నిర్వహించేటట్లుగా సర్వశక్తులా ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. మా విశాఖ జిల్లాలో రెండు పెద్ద నదులపై రిజర్వాయర్స్ కట్టటానికి ప్రభుత్వం ఆలోచించింది. ఇప్పుడు కట్టటంకూడ ప్రారంభించింది. గోస్తనీ నదిపైతాటిపూడివద్ద పెద్ద రిజర్వాయర్ కన్‌స్ట్రక్ట్ చేస్తున్నది. అదిగాక శారదానదిపై రేవాడవద్ద ఒక రిజర్వాయర్ కట్టటానికి ఉద్దేశించి అందుకు ఉపక్రమిస్తున్నది. ఈ నీటిని తీసుకువెళ్ళి విశాఖపట్నంలో ప్రభుత్వంవారు ఉద్దేశించిన ఉప్పు కర్మాగారానికి, ఎరువుల ఉత్పత్తి కర్మాగారానికి ఇవ్వటానికి నిశ్చయించింది. విశాఖపట్నంలో ఒక ఉప్పు కర్మాగారాన్ని కట్టటానికి ఎరువుల ఉత్పత్తికర్మాగారాన్ని కట్టటానికి ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది ఫర్టిలైజర్ ఫ్యాక్టరీకి స్థలంకూడ ఎక్వయిర్ చేయటానికి నిశ్చయం అయిపోయింది. ఈ ఫ్యాక్టరీని విశాఖపట్నంలో ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రభుత్వం పూనుకొన్నందుకు ప్రభుత్వానికి నా ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాము. ఆ రెండు పెద్ద నదులపై రిజర్వాయర్స్ కన్‌స్ట్రక్ట్ చేయటంలో రైతాంగానికి కూడ చిన్న ఇబ్బంది ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. అయితే, ప్రకాశంగారు చీఫ్ మినిస్టర్‌గా ఉన్న టైమ్‌లో గోస్తనీ నదిపైన మేజర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు కట్టవలెననే ఆందోళన బయలుదేరింది. అప్పుడు దివ్యూటీ చీఫ్ మినిస్టర్‌గా ఉండిన సంజీవరెడ్డిగారికూడ ఆ ప్రాజెక్టు స్థలం చూశారు. అప్పుడు రైతులందరూ తమకు పెద్ద మేజర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు వస్తుందని ఆశించారు. కాని ఇప్పుడు దానిని రిజర్వాయర్‌కిందకు మార్చి, అలాగే శారదానదిమీద రేవాడ రిజర్వాయర్ కన్‌స్ట్రక్ట్‌చేసి విశాఖపట్నంకు నీరు తీసుకువెళ్ళటం అక్కడి రైతులకు ఇబ్బంది కలిగించకమానదు. రైతులకు ఇబ్బంది లేకుండా వీలైనంతవరకు మీడియమ్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ ప్రభుత్వం ఇన్‌వెస్టిగేట్ చేసి, ఆ నీటిని

రైతాంగానికి వ్యవసాయానికి ఉపయోగపడేటట్లు చేయమని కోరుతున్నాను. ఇవతల గంభీరంనుండికూడ ఒక రిజర్వాయర్ కన్స్ట్రక్ట్ చేసి విశాఖపట్నానికి నీరు పట్టుక వెళ్ళటానికి ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. పెద్ద బ్రిహ్మాండమైన ఉప్పు కర్మాగారం, ఎరువుల ఫ్యాక్టరీని విశాఖపట్నం దగ్గర నిర్మించి కొన్ని వేలమంది కూలీలకు జీవనోపాధి కల్పించటం ప్రశంసించదగిన విషయము. ప్రభుత్వము మరొకటి యోచన చేయవచ్చును. గోదావరి నదీజలాలను విశాఖపట్నం మంచినీటి సప్లయికోసం తెచ్చుటకు ఇన్వెస్టిగేట్ చేయించి, అందుకు డబ్బు వినియోగించగలదని విశ్వశిస్తున్నాను. మాకు చేరువనే మాచ్‌ఖండ్ సీలేరు ప్రాజెక్టులు—ఎలక్ట్రిసిటీ స్కీములు—కడుతున్నారు. మాచ్‌ఖండ్‌నుండి ఎలక్ట్రిసిటీ సరఫరా అవుతున్నది, నా బొద్దాం నియోజకవర్గంలోని కొన్ని గ్రామాలలో ఇంకా ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయికాలేదు. మెయిన్‌లైన్ వెడుతున్న దోవలోనే ఒకటిరెండు ఫర్లాంగుల దూరంలో బొద్దాం, పోటూరు, కొత్తూరు గ్రామాలు ఉన్నవి. వాటికి ఎలక్ట్రిసిటీ సరఫరాకాలేదు. శృంగవరపుకోట-విజయనగరంలైన్‌లో పోనంగి, మధుపాడ, రామభద్రపురం గ్రామాలకు కూడ ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయికాలేదు. బరన్ పోల్స్ లేకపోతే, కనీసం వుడెన్ పోల్స్ అయినా సప్లయి చేయించి ఆ గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ సరఫరాచేస్తే ఆ గ్రామాల రైతులు ఎలక్ట్రిసిటీ బావులకొరకు ఉపయోగించుకోగలుగుతారు. ఆ గ్రామాలలో 2 వేల సబ్సిడి వెల్స్‌కొరకు ప్రభుత్వం ఇవ్వబోతున్నటువంటి లోన్స్ అక్కడి రైతాంగం ఉపయోగించుకొని, యీ ఎలక్ట్రిసిటీ ఉపయోగించుకొని అధికపంటలు పండించటానికి వీలవుతుంది. ఇప్పుడు రిజర్వాయర్ స్కీమ్సు పెట్టిన ప్రాంతాలలో ట్యూబ్‌వెల్స్ తగివ్వించినట్లయితే చాలా బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. విజయనగరం—శృంగవరపుకోటపోయే లైన్‌లో గోస్తనీపై ఒక బ్రిడ్జికూడ నిర్మించటం చాలా అవసరము. ఇప్పుడు ఆక్కడ బ్రిడ్జి లేకపోవటంవల్ల వర్షాకాలంలో 60 గ్రామాల ప్రజలు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. కాబట్టి అక్కడ బ్రిడ్జి నిర్మించవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ నాకు యీ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞత తెలియజేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

[Sri B. V. Siviah in the Chair]

శ్రీ వి. వెంకట కృష్ణారెడ్డి (నందికొట్కూర్): ఆధ్యక్ష, గౌ. పి.డబ్ల్యు.డి మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్స్ నేను బలపర్చలేకపోతున్నాను. నా నియోజకవర్గంలోని నందికొట్కూరు తాలూకాలోని పరిస్థితులు మీ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. బ్రిహ్మాండమైన శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు పని పాగుతున్న ఆ ప్రాంతంలో ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్‌చేంజ్ అవసరమని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలుపుతున్నాను. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు కడితే నా నియోజకవర్గంలో 36 గ్రామాలు

మునిగిపోయే విషయం ప్రభుత్వం ప్రకటన చేసిఉంది. అట్టి పరిస్థితిలో ఆక్కడ ఉన్న ప్రజలకు తక్కువి లోన్స్‌గాని, భూమి కనభా అప్పులుగాని ఇవ్వకూడదని ప్రభుత్వం ఉత్తరువు జారీచేసిన విషయం మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఆ భూములకు ఇచ్చే నష్టపరిహారండబ్బు ప్రభుత్వం చేతిలోనే ఉన్నది. కాబట్టి ఎట్టి ఆభ్యంతరం లేకుండా వారికి ఏ రూపంలోనైనా సరే అప్పులిచ్చే సౌకర్యం కలుగజేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. గత డిశంబరులో నంద్యాలలో 21 వ తేదీన మన ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు, ఎగ్రికల్చర్ మంత్రిగారు, రెవెన్యూ మంత్రిగారు, ఒక ఇరిగేషన్ కాన్‌ఫరెన్స్ పెట్టి ఉన్నారు. ఆ సందర్భంలో యీ విషయం వారికి చెప్పటం జరిగింది. పాకిస్తాన్‌నుండి వచ్చిన శరణార్థులవలెనే యీ ప్రాజెక్టు బాధితులను కూడ భావించవలసిఉన్నది. ఈ 3.4 సంవత్సరాలలో వాళ్ళు ఎక్కడకు వెళ్ళాలి, ఏమిచేసేది, తెలియకుండాఉంది ఆ కాన్‌ఫరెన్స్‌లో మన ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు యీ సంవత్సరం కె.సి. కెనాల్‌కిందఉన్నటువంటి గ్రామాలకు రెండవపైరుకు ఏప్రిల్ 10వ తేదీ వరకు నీరు ఇవ్వటానికి అనుగ్రహించినందుకు వారికి నేనెంతో కృతజ్ఞుడను. ఈ సంవత్సరం ఏప్రియల్ 15వ తేదీలోపల ఇప్పుడువేసిన పైరులన్నీ పూర్తికావు కనుక కనీసం మే నెల మొదటివారంవరకు రెండవపైరుకు నీరు ఇవ్వటానికి టైమ్ పొడిగించినట్లయితే పైరులన్నీ పూర్తి అగుటకు వీలు అగును. ప్రాజెక్టు బాధితులు రెండవ పైరులు వేసుకొని అనుభవించటానికి అభివృద్ధి చేసుకొనటానికి మే ఒకటవ వారం వరకు నీళ్ళు ఇచ్చుటకు టైమ్ పొడిగించవలసినదిగా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అక్కడ ఉన్నటువంటి ప్రాజెక్టు బాధితులకు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఆపుచేయబడినవి. హరిజనులకు గృహవసతి కల్పించే కార్యక్రమం, బంజరుభూములకు పట్టాలిచ్చే కార్యక్రమం, విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేసే కార్యక్రమం నిలుపుదలచేయటం జరిగింది. అందువల్ల అక్కడి ప్రజలు చాలా బాధకబాధకాలు పడవలసివస్తున్నది. ప్రభుత్వాధీనంలో ఉన్న భూములను ఏవిధంగా అయితే పైవికులంకొరకు రిజర్వు చేస్తున్నారో, అదే విధంగా యీ ప్రాజెక్టు బాధితులకుకూడ ప్రభుత్వ ఆధీనంలో (మా తాలూకాలో) ఉన్న భూములను రిజర్వుచేసి ఉత్తరోత్తరా వారికి లభించేలాగున చూడవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

•

1962వ సంవత్సరం జనవరిలో నా నియోజకవర్గంలో మీడియమ్ ప్రాజెక్టు అయిన వరదరాజులస్వామి ప్రాజెక్టుకు శంకుస్థాపన చేయటం జరిగింది. గత సంవత్సరంలో దీనికి 100 రు లు టోకెన్‌గ్రాంట్ ఏర్పాటు చేశారు. ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్‌లో దీనికి 60 వేల రు.లు కేటాయించినారు. నా నియోజకవర్గంలో ఇది ఒక్కటే ముఖ్యమైన మీడియమ్ ప్రాజెక్టు. కనుక దీనికి ఎక్కువడబ్బు కేటాయించి దాని పని

యీ ప్రణాళికాకాలంలో ముగిసేదానికి ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ విషయంలో కె.సి. కెనాల్ వెంట ఉన్నటువంటి గ్రామాలకు-కె సి. కెనాల్‌కు 2,3 మైళ్ళదూరంలో ఉన్న గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయవలసిందిగా నేను గత రెండు సంవత్సరాలుగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్న విషయం మీకు తెలుసు. దురదృష్ట వశాత్తు ప్రభుత్వం మేలుచేసేదిపోయి, కీడు చేయటానికి పూనుకొన్నారు. నా నియోజకవర్గంలో సుమారు 10,15 మైళ్ల దూరంలో—నాగటూరు అనే గ్రామంనుండి ఏటివన్నూరువరకు ఉన్నటువంటి (కె.సి. కెనాల్ వెంట ఉన్నటువంటి) విద్యుచ్ఛక్తిని తీసివేసేదానికి ఉత్తరువులు జారీ చేయబడినట్లు తెలిసినది. అది తీసివేస్తూ రెమ్యూనరేటివ్‌గా లేనటువంటి గ్రామాలలో యిచ్చేదానికి ఉత్తరువు చేసినట్లు తెలుస్తున్నది. అటువంటి అన్యాయము జరగకుండా యిప్పటికైనా K.C. canal వెంట ఉండే electricity అక్కడే ఉంచినట్లయితే ఆ గ్రామాలవారికి, ముఖ్యంగా వ్యవసాయానికి కావలసిన electricity సదుపాయం చేసేదానికి వీలుఉండును. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం దయార్ద్ర హృదయంతో ఆలోచించి అట్టి ఉత్తరువులను రద్దు చేసి ఆ electricity అక్కడనే ఉండేలాగున చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. రవాణా సౌకర్యాలకు మా కర్నూలు జిల్లాకు కేటాయించిన మొత్తం చాల తక్కువగా ఉన్నది. అందులో జిల్లా పరిషత్‌లు, సమితులకు ఉండే మొత్తంకూడ చాల తక్కువగా ఉన్నది. నా నియోజకవర్గంలో వందికొట్కూరునుండి మాలకొండకు, వందికొట్కూరునుండి పగిడాలకు అనే రెండురోడ్లు పూర్వపు జిల్లాబోర్డులో ఉండినవి. ఆ రెండురోడ్లపైన ఒక్కొక్కదానిపైన రెండు బస్సులు నడుస్తూఉన్నాయి. ఆ రోడ్డు చాల అధ్వాన్న పరిస్థితిలో ఉన్న విషయం యింతకుముందు మీద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేసినాము. అయితే ఎలాంటి repair అక్కడ జరగలేదు. Accidents జరుగుతాయని భయాందోళనగా ఉన్నది. ఈ రోడ్లను District Board నుంచి highways కు మార్చేలాగున చూసి దానికి కావలసిన మొత్తం కేటాయించి ప్రజలకు యిబ్బంది లేకుండా చేయాలని కోరుతున్నాము. వాయగు బస్సులు ఆ routes లో పోతున్నాయి కాబట్టి ప్రభుత్వానికి ఆదాయంకూడ ఉన్నది. కనుక ఈ రోడ్ల మరమ్మతుల విషయంలో తగు శ్రద్ధ వహించి, జిల్లా పరిషత్ సమితులకు డబ్బు కేటాయింపు లేకున్నప్పటికి ప్రభుత్వం ఆయినా దీనిని ఆలోచించి తగిన సదుపాయం కలుగజేయవలెనని కోరుతున్నాను. ఆత్మకూరునుంచి దోర్నాలవరకు 60 వేల రూపాయల డబ్బు కేటాయించినారు. ఆ డబ్బు ఖర్చుపెట్టి ఆ రోడ్డునుకూడ తయారు చేయవలసిందని కోరుతున్నాను శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు శంఖుస్థాపన చేసివప్పుడు కావసపట్యులందరు యిక్కడనుంచి శ్రీశైలానికి వెళ్ళిన విషయం మీకు తెలిసే ఉన్నది. ఇక్కడనుంచి కర్నూలువరకు

ఆ రోడ్డు చాల అధ్వాన్న పరిస్థితిలో ఉన్నది. కర్నూలునుంచి హైదరాబాద్‌కు హైదరాబాద్‌నుంచి కర్నూలుకు బస్సులు వేయబడినాయి. ప్రయాణం చేయుచున్నారు. కర్నూలునుంచి 30 మైళ్ళవరకు చాల అధ్వాన్న పరిస్థితిలో ఉన్నది. ఈ రోడ్డును కూడ బాగు చేయించవలసిందని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

Sri P. Anthony Reddy (Ananthapur) :

Mr. Speaker, Sir. Our hon. friend, Sri Venkata Krishna Reddy at the outset itself said that he is not going to support the particular demand. But in the body of his speech, he was often thanking the hon. Minister for what all he had done for his Constituency and other places. I am sure, because he belongs to the Opposition Party he wanted just to make a statement to show that he does not agree. In a formal way he is not going to support the Demand. But, however, he has accepted in the body of his speech on this particular Demand, that the hon. Minister has done an year's good work during the past year.

Hon. Sri A. C. Subba Reddy is really doing very good work in this field of development, because he is dynamic and he is hard working too and at the same time, he is very quick in taking decisions. I think these qualities of his are greatly helping us in these activities of irrigation, power, etc.

In Irrigation, they have taken some of the most major irrigation works and unfortunately, Sir, we have to allot funds out of our State budget. Some of these schemes ought to have been taken over by the Government of India and they should have been developed as national schemes. However, probably our hon. Minister was not able to convince the Central Government on the wisdom of taking these schemes as national schemes. However, the work that is being done is really progressive. for which we have to thank the hon. Minister for what all he has done.

Coming to our own district, Sir, the Mid-pennar Regulator scheme is going ahead. The work is very progressive. As a matter of fact, last year, a few months back rather, they already allowed water for irrigation purposes in the North canal of Pentacherla project and I am told by the Executive Engineer there that next year, somewhere about July or August, they will let out water even into the South Canal. If these schemes were to be completed, I am sure certain taluks of Anantapur district will surely be greatly benefited and they would to some extent come to the rescue of the other parts of Ananthapur district at times of drought.

Now, they are taking up the High Level Canal. That is a laborious work and there too the progress is very satisfactory. Now they have just taken up the construction of Aqueduct on the river Hagari. But, Sir, along with the aqueduct if this acqueduct also is made into some sort of a road also, Rayadurg taluk will be 15 to 20 miles nearer to Uravakonda and Guntakal which is the chief railway station for this area. Rayadurg taluk was hitherto in Bellary district. Its affinities were with Bellary, but now its affinities due to political realignment, are with Anantapur district which is nearly 70 miles away while Bellary is only about 20 miles. Now, if this acqueduct is also made a road bridge, as I am told the department will be having some sort of road on it for purposes of departmental use, if this road is converted and made use of for the public also, this Uravakonda and Guntakal area will be nearer to Rayadurg taluk by about 15 to 20 miles. I am sure the hon. Minister is already apprised of this and I am sure he will reconsider the whole thing and see that this acqueduct is also abridged for public purposes.

Next, Sir, I would like to inform the Government about one scheme in Anantapur taluq. There is a chain

of tanks in Anantapur taluk of which the biggest is the tank of Brahmana Yaleru which has about 800 acres of ayacut. The most unfortunate thing in this chain of tanks is, every year they get water for about three months. Just when the crop is about to fructify the water fails and year after year the crops have been failing in this area. There are about 2000 acres ayacut under these tanks. The catchment area and the vanka that supplies water to all these tanks takes its source within a mile of Pennar river and the contour of this area is only 1200 to 1300 feet above sea level while the river Pennar is about 1500 to 1550 feet contour above sea-level. If some sort of anicut wall is constructed on the river Pennar spending about Rs. 40 to 50 thousands and if that water is diverted to this Vanka, I am sure, Sir, all these chain of tanks, about five of them, with an ayacut of 2000 acres will be assured of water supply and the people of about a dozen villages will be assured of their crops. I request the hon. Minister to get this investigated and see if they can help this poor area which is very often drought affected.

Next, Sir, we come to Power. Of course for generation of power they are doing a lot for which Government deserves congratulations. Coming to rural supply, I feel enough of it has not been done. Only about 4000 and odd villages are electrified out of nearly 28,000 villages. That does not even work out to one-sixth, while in Madras and Mysore I think a great percentage of the villages are already electrified. It is unfortunate for us that we are not going ahead. In this rural electrification, two points should be realised-one is that when a village is electrified, it should be seen that parts of the village are electrified. That is one stage. Next is, if one village is electrified the neighbouring villages also should be electrified. The Government has given some sort of priority for electrifying all the wells in a particular village, for which I thank the hon. Minister. But it will be easy

also if the Government reconsiders whether they could atleast try to see that every year one or two new villages also which are neighbouring are also electrified. If that is done, I think there will be a great satisfaction for all the villages. Atleast they will hope that in the course of a few years all their villages also would be electrified. Ofcourse, the Government and the hon. Minister are likely to say that they are short of funds. But, however, he must manage to get some funds and see that every year one village which is neighbouring to another village is electrified. If this scheme is done, I think there will be a lot of satisfaction among the people and I request him atleast if he cannot take it as a State-wide policy, he may give some priority to these areas which often suffer from famine and they may see that some of the amount from Famine Fund is utilised for this purpose.

Coming to employment, Sir, especially in civil engineering, L.C.Es. are usually apointed as supervisors on a scale of about Rs. 180. But it is unfortunate that L.E.Es. who are electically qualified as electricians are often no appointed as supervisors. They are taken as line-men or some such thing and in case they are lucky enongh to be appointed as supervisors, they are started on a scale of Rs. 1-0. Why this disparity, why this step-motherly treatment in this particular department alone ? I think the hon. Minister who is now dealing with all these port-folios will reconsider and see that justice is done to L.E.Es. and they are also appointed as supervisors and they get the scale of Rs. 180 onwards.

Next, Sir, our hon. Friend, Sri Ramachandra Reddy was telling us that corruption is a bit prevalent in Highways and P.W.D. I do agree with him. I think this department should be given a shake-up. I think our hon. Minister is strong enough physically and mentally and he has got a loud voice to threaten people. I think he will do give the shake-up. Now this bad practice of taking, what

you call,some percentage and doing works is slowly coming into Irrigation as well as Power projects in the lower cadres of supervisors etc. At the lower levels it is becoming prevelant. Unless the hon Minister is fore-warned and takes immediate action, it is. likely to go into higher levels also. And as C.R· used to say that P.W.D. is No. 1 enemy, I think slowly that place will be again taken by the other departments like the Irrigation and Power and they too may, in due course, if not No 1 enemy, atleast they becomeNo.2 enemies. Therefore, it is absolutely necessary that this is given priority and a shake up is given to all the departments, that corruption is controlled and nipped in the bud so that the departments will become really efficient and a lot of wastage is saved and efficiency improved.

I thank you, Sir.

(శ్రీ పి. కోదేశ్వరరావు: అధ్యక్ష, మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన యిర్రిగేషన్ డిమాండును ప్రతిపక్షం వైపునుండి అభినందించలేదని అధికారపక్ష సభ్యులు విచారాన్ని వెల్లడిస్తున్నారు ఆయా కాళం మంత్రిపర్యాయ ప్రజలయొక్క క్షేమాంమ దృష్టిలో వుంచుకొని నిరంతరం కృషిచేస్తే, ప్రభుత్వపక్ష సభ్యులుగాని, ప్రతిపక్ష సభ్యులుగాని అభినందించడం జరుగుతుంది. అభినందించకుండా ఎవరూ వుండలేరు కూడా.

మన బడ్జెటు మొత్తం 198 కోట్ల చిల్లర అయితే, అందులో ధగ్గరదగ్గర 74 కోట్ల చిల్లర ఒక్క సుబ్బారెడ్డిగారి ఆధిపత్యం క్రిందనే ఉన్నది మన ప్రభుత్వం ఒక పబ్లిక్ లిమిటెడ్ కంపెనీ అనుకుంటే, సుబ్బారెడ్డిగారిది అంతర్భాగంగా ఒక ప్రైవేటు లిమిటెడ్ కంపెనీయా అన్నట్లుగా ఉన్నది. ఎన్ని కాంతులు: ఎంత మంది ఉద్యోగులు: ఎంతమంది యింజనీర్లు: ఎంతమంది సూపర్ వైజర్లు: ఎంతమంది డ్రాఫ్ట్స్‌మెన్: ఆదొక మహా ప్రపంచం. ఎటుచూసినా కావలసినంత పందరి. అయితే పనేమైనా జరుగుతున్నదా: అనిఅంటే-అధికారపక్ష సభ్యుల మాటలు విన్నా-వా వియోజకవర్గంలో బావులు, ఎండ్రిన్సిటీ యివ్వండి, రహదార్లు సరిగా లేవండి, పూతు ఆ స్కీమునకు పంబంధించి కాంక్షము రాలేదు. ఈ స్కీమునకు పంబంధించి కాంక్షము రాలేదు. కాల్వలలో సింక్ తియించండి, తూములు నెలజ్ఞ చేయించండి అనే మాటలే

వినబడుతున్నాయి. 74 కోట్ల రూపాయలు, యింత ఉద్యోగ బృందం పెట్టుకుని యిలా నడుపుతూ వుంటే యిది ఎలా వున్నదంటే, మహాసముద్రంలో వుండి 'సీళ్ళో సీళ్ళో' అని ఆక్రందించినట్లుగా వున్నది. సంతోషం పిసరంత కూడా ఏ మూలా కనపడడంలేదు. ఏమిటిదంతా : ఒకచోట ఎస్టిమేషన్స్ అయిపోయి టెక్నికల్ శాంక్షన్ రాదు. మరొకచోట టెక్నికల్ శాంక్షన్ అయిపోయి అడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షన్ రాదు. ఈ రకంగా కాలయాపనజేస్తూ, చూస్తాం, చేస్తాం, ఆలోచిస్తాం, పరిశీలిస్తాం అని చెప్పడమే తప్ప యిదిగో యిది చేశాము, యిది రేపుచేస్తే అవుతుంది, యిది ఎల్లుండి పూర్తవుతుంది, అనే విధానం ఎక్కడ చూసినా కనపడడం లేదు. ఈ సందర్భంలో ఒకవిషయం మనవి జేస్తాను. గుంటూరు తాలూకాలో గుంటూరు ఛానెల్ స్కీము ఎప్పుడో, బ్రిటిషు ప్రభుత్వ కాలమునుండే కాగితాలలోనే వున్నది. దానికి ఎస్టిమేట్సుకూడా వేశారు 98 లక్షల 66 వేల రూపాయలు అన్నారు. కాల్వ 26 మైళ్లు 4 ఫర్లాంగులు వస్తుంది అన్నారు. దానిక్రింద 24 వేల ఎకరాల భూమి సాగు అవుతుంది అన్నారు, రెండవపంటకు మరొక 22 వేల ఎకరాలు సాగుకు వస్తుంది అన్నారు. కాని, యింతవరకు దానికి టెక్నికల్ శాంక్షన్ రాలేదు అలాగే పెదనందిపాడు హైలెవల్ ఛానెల్ వున్నది 54 వేల ఎకరాల భూమి సాగుకు వస్తుందని, 87 మైళ్ళదూరం కాల్వ వస్తుందని అన్నారు. ఆ కాల్వను యింకా పొడిగిస్తే దగ్గుపాడు వరకు వెళ్ళవచ్చునని 74 మైళ్లదూరం పొడిగించారు. 74 గ్రామాలు, లక్ష 74 వేల ఎకరాలు సాగు అవుతుందని చెప్పారు. కావలసినంత డబ్బు వున్నది, ఆలోచిస్తున్నాం అంటారు తప్ప పనిమాత్రం ఏమీ జరగడం లేదు. ఏయేటికాయేడు బడ్జెటు సమావేశానికి వచ్చేప్పుడు ఈసారైనా మన ప్రాజెక్టులు వుంటాయని ఎంతో ఆశతో రావడం, సమావేశం అయ్యేప్పటికి నిరుత్సాహంతో కాళ్ళీడ్చుకుంటూ వెళ్లడంతప్ప యింకేమీ జరగడంలేదు.

ఇన్ని సంవత్సరాలు గడచినా మేము ఎంత చెబుతున్నప్పటికీ మా వాదన అరణ్యరోదనగానే వున్నది. చెవిటివానిముందు శంఖం ఊదినట్లుగా వున్నది తప్ప ఒక సంవత్సరమా, రెండు సంవత్సరాలా : మనకు అధికారం రాకపూర్వం, అధికారం వచ్చిన తరువాత పదహారు సంవత్సరాలనుంచీ పదేపదే ఆ నియోజకవర్గం మంచి వచ్చిన శాసనసభ్యుఁలంతా ఎంత ఆందోళన చేసినా, ఎన్ని తీవ్రమైన ప్రదర్శనలు జరిపినా, రాయబారాలు జరిపినా, మంత్రులను తీసుకువెళ్ళి పదేపదే బహిరంగ సభలు జరిపి అక్కడి వాతావరణం తెలియజేసినప్పటికీ కూడ ఆటా పాటా లేకుండా వున్నదంటే ఇక ఏమనాలో అర్థంకాకుండా వుంది. ఈ ప్రాంతంలోవుండే భూములన్నీ గత 25 సంవత్సరాలుగా వర్షీనియా పొగాకు, మిర్చిపండే భూములు. వర్జీనియా కంపెనీవారంతా ఇక్కడ ఉత్పత్తి అవుతున్న పొగాకు మంచిదికాదని, నాణ్యం

తగ్గిపోయిందని, పనికిరాదని కొనకుండా మానేశారు. ఆ ప్రాంతంలో వున్న కంపె నీలు మొత్తంగా మానేశారు. ఆ ప్రాంతంలో పండించిన పొగాకు పనికిరాదని ఇండి యన్ టుబాకో ఆసోసియేషనువారు కరపత్రాలు వేసి ఊరూరా ప్రచారం పొగించారు. ఇతర వ్యవసాయం చేసుకుందామంటే అది పొగాకు పండించే ప్రాంతం సెలైన్ లాండ్ అంటున్నారు. పొగాకు ఉత్పత్తి ఆగిపోయింది. మిర్చితోటలు వివరీతంగా తెగుళ్లకు గురికావడం, ఉత్పత్తి తగ్గి ఖర్చులుకూడ గిట్టని దుస్థితి ఏర్పడింది. ఎండా కాలం వచ్చిందంటే ఆ ప్రాంతంలోని 72 గ్రామాలలో మార్చినుంచి ఆగస్టువరకు మంచినీటికికూడ కరువు వస్తుంది. యుగయుగాల, తరతరాల మన్వంతరాలనుంచీ సాగుతున్న చరిత్ర యిది. ఈ ప్రభుత్వంలో నూతన అధ్యాయం, కొత్తశకం ప్రారంభించారని చెబుతున్న సుబ్బారెడ్డిగారి హయాంలో యీ 72 గ్రామాలలోని ప్రజానీకం పొలాలు సాగుచేయడం మాట అటుంచి, నీరు రావడం ఎట్లా వున్నా గొంతు తడుపుకోడానికి మంచినీరుకూడ లేని దుస్థితి తప్పని పరిస్థితి దాపురించిందని బాధపడుకున్నారు

(As there was no quorum the bell was rung)

ఈ సందర్భంలో ప్రజాపనర శాఖనిన్నిటికీ బాధ్యత వహించిన మంత్రివర్యులు అక్కడి ప్రజలకు నీరివ్వడం, రహదార్లు బాగుచేయడం, ఎలక్ట్రిసిటీ యివ్వడం— నిత్యజీవితానికి సంబంధించి నీళ్ల కొరతకో అవస్థపడుకున్న ప్రజలకు కనీసం మంచి నీటికొరత తీర్చి ప్రణ్యం కట్టుకొనే బాధ్యత వెత్తిక వేసుకోలేరా అని అడుగు తున్నాను. కాల్వలు, ప్రాజెక్టులు అంటే దగ్గర డబ్బు లేదంటారు. ప్రజలు ముందుగా బెటర్‌మెంటు టాక్సు కట్టినట్లయితే ఆ డబ్బుతో కాల్వల కార్యక్రమం జరుపుతా మంటారు. అలా యిస్తామని పల్లెలంతా చేతిరాతలు వేసిపంపితే మేము యిస్తాము అ టున్నారు.

అయితే, యీ డబ్బు ముందుగా యిస్తే ఏమవుతుందో? ప్రభుత్వానికి డిపా జిట్ చేసినడబ్బు తిరిగిరావడంలో ఆలస్యం కావడం, కలలు జరగకపోవడం, కాష్యం జరుగుతూ వుండడం అనేక సందర్భాలలో మనం ఎరుగని విషయంకాదు. ఏ పార్టీకి పదికమీద యీ డబ్బు చెల్లించాలి? వసూలు చేసేవారెవరు? అది ఎవరి ఆధిపత్యంలో వుంటుంది. కానవం వున్నదా? ఏ కానవం పరికారం యీ డబ్బు వసూలు చేయాలనే సమస్యలు ఎదుర్కొంటున్నాయి. మంత్రిగారు చెంటనే కానవం తెస్తామన్నారు. కిరికంసారి వైకుంఠపురం పంపింగ్ స్కీము విషయంలో కానవం తెస్తామని వాగ్దానం చేసివున్నారు. కానవంతెచ్చి, పల్లెలమందుకు వస్తే బెటర్‌మెంటు టాక్సు ముందు

कई बार कहा है। इसको जल्द से जल्द पूरा किया जाना चाहिए। इसके अलावा इस वर्ष के लिए जो चार रेवेन्यु सरकल्स हैं उनमें भी लाइट सा-लाइ की जानी चाहिए। मैं आशा करता हूं कि इस वर्ष यह काम पूरा किया जायेगा।

तेलंगाना रीजनल कमेटी से तेलंगाना फंड से रोड्स के लिये २२ लाख रुपये एलाट किये गये हैं। इसमें से १४ लाख रुपिये मदनूर ताल्लुके के लिये हैं। मैं इसके लिये धन्यवाद पेश करता हूं और यह कहूंगा कि जोक्कल रोड़ जो गुल्ला से होती हुई महाराष्ट्र को मिलती है उसको शरीक नहीं किया गया है। मैं आशा करता हूं कि १९६४-६५ मे मंत्री महोदय पी. डब्लू. डी. इस रोड को जरूर लेंगे।

मुझे बिलडिंग्स के संबंध में भी कुछ कहना है। मैने इस बारे में संबंधित मंत्री महोदय को कई बार लिखा है और एक पत्र १०-२-६३ को भी लिखा है कि मदनूर ताल्लुके का हेड क्वाटर है लेकिन पी. डब्लू. डी. का स्टेट हाउस नहीं है। जब श्री मीर अहमद अली खाँ संबंधित मंत्री थे तो मैंने उनसे भी प्रार्थना की थी लेकिन आज तक वहाँ रेस्ट हाउस नहीं बना है। वह ताल्लुका हेड-क्वाटर होने के कारण वहां पर एक रेस्ट हाउस होना आवश्यक है।

इसी प्रकार विलेज सरकल बछकुंडा है वहां सिविल हास्पिटल है। लेकिन इसके आफ़िस के लिये बिलडिंग नहीं है। वहां की पंचायत के एक पुराने मकान में इसको रखा गया है। इसके आफिस की इक बिलडिंग के लिये कई बार रिप्रजेनटेशन किया गया है। सिविल सरजन यह कहते हैं कि इसके लिये प्राविजन नहीं है। मैं मंत्री महोदय से प्रार्थना करूंगा कि १९६४-६५ में इसके लिये प्राविजन रखा जाकर यह बिलडिंग तैयार की जाये ताकि जनता में हम यह कह सकें कि सरकार हमारा ताल्लुका बेकवर्ड होने के कारण यह-यह काम कर रही है। जब तक सरकार की ओर से यह सब चीजें न हों जनता कैसे खुश सकती है। हम उनके सामने कुछ बोल भी

एक और बात मैं सरकार की दृष्टि में लाना चाहता हूं। वह यह कि १९५६ में राज्यों की पुनर-रचना होने के बाद कई चीजों का प्रयत्न किया गया और उनमें कई बातें स्वीकार भी की गई और काम भी हुए। लेकिन उन कामों को मेनटेन करने की ओर बराबर ध्यान नहीं दिया जा रहा है। उसके लिये कोई रूपरेखा नहीं है। कुछ काम जल्दी जल्दी में कर दिये गये हैं। इसलिये भी उनमें खराबी आती है। इनको मेनटेन करने का अच्छा प्रबन्ध होना चाहिए।

मैं एक बार फिर माननीय मंत्रीजी से प्रार्थना करूंगा कि मदनूर के लिये जो वर्क लिये गये हैं उनको सुचल रूप से और शीघ्रातिशीघ्र पूरा करने की कृपा करें।

इन शब्दों के साथ मैं इस डिमेंड का अनुमोदन करते हुए अपनी जगह लेता हूं।

శ్రీ ఎన్. వెంకటేశ్వర్లు (మార్టూర్): అధ్యక్ష, ఇరిగేషన్ శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన ఇరిగేషన్, పవర్, రోడ్లు డిమాండ్లను బలపరుస్తూ కొన్ని ముఖ్యమైన సూచనలను తమ ద్వారా చేయదలచుకున్నాను. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టువల్ల బ్రహ్మాండమైన ఇరిగేషన్ సౌకర్యాలు కలుగుతాయని రైతాంగం ఆశతో ఉన్నారు. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద కుడివైపు టుబాకో ఏరియా క్రింద కొంత మినహాయింపు జరుగుతున్నట్లు తెలుస్తోంది. ఇది చాలా అన్యాయం. నా మిత్రుడు పంగులూరి కోటేశ్వరరావుగారు ఇప్పుడే చెప్పినట్లు, లోగడ పెదనందిపాడు హైలెవెల్ చానెల్ క్రింద ఉన్న భూములుకూడా మంచి quality ఉన్నవే. ఈనాడు అయిదు సంవత్సరాలలో ఆ ప్రాంతంలోని పొగాకు కొనము-అని ప్రకటన జరిగింది. ఆవిధంగా చూస్తే ఇపుడున్న ప్రాంతంలోకూడా కొద్ది సంవత్సరాలలో అనవలసివస్తుందేమో అని టుబాకో శాశ్వతంగా ఆ ఏరియాలో పండుతుందని కాని మంచి quality వస్తుందనికాదనిచెప్పడానికి ఎక్కడా వీలులేదు. అందువలన కొంత ఏరియాను నాగార్జునసాగర్ కెనాల్ నుంచి మినహాయించే పరిస్థితులను ఆపుచేయవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. నా వియోజకవర్గం నరసరావుపేటకు సంబంధించినంతవరకు కాకాని హైవర్ ఇరిగేషను గురించి ఇదివరకు చెప్పి ఉన్నాను. అది కాంక్రీటై పని మొదలుపెట్టినందుకు మంత్రి

గారిని అభినందిస్తున్నాను నరసరావుపేట తాలూకాలో మునిమాక ఓగేరు స్కీము అని మరొక స్కీము ఉన్నది. ఆది చాలా తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ ఫలితాన్ని ఇచ్చే స్కీము దానినికూడా శాంక్షన్ చేయవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. బావులమీద ఆధారపడిన గ్రామాలలో ఇంతవరకు ఎక్కడా power లేదు. ఈ సంవత్సరం పురుషోత్తపట్నం గ్రామానికి ఇచ్చారు దానిని అనుకొనివున్న నాలుగు గ్రామాలకు కూడా ఈ సంవత్సరంలో కరెంటు సప్లయ్ చేయవలసిందిగా కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ : అధ్యక్ష, పి.డబ్ల్యు.డి. మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండ్లు రాష్ట్ర బడ్జెటులో మూడింట రెండు వంతులున్నది. శ్రీకాకుళంజిల్లా వెనుకబడిన ప్రదేశం. వంశధార ప్రాజెక్టుకై నూరు సంవత్సరాలుగా ఆక్కడ ఆందోళన చేస్తున్నాము 1961 లో నేరెడువద్ద స్కీము ప్రారంభించారు. అయిదారు లక్షలపైగా ఖర్చుచేసారు. ఈ సంవత్సరం ఒక్క రూపాయలే కేటాయించారు. ఇది చాలా తక్కువ ఇలాగే కొనసాగితే ఎన్ని సంవత్సరాలు పడుతుందో చెప్పలేము. రైతులు చాలా బాధపడవలసి వస్తున్నది. అయిదారు సంవత్సరాలుగా నీరులేక వర్షాలు లేక చాలా బాధపడుతున్నారు. అందువల్ల గొట్టువద్ద రిజర్వాయరుకు వెంటనే శంకుస్థాపన చేయించి 1964—65 వ సంవత్సరంలో ప్రారంభించాలని మనవి చేస్తున్నాను ఈ సంవత్సరం పంటలులేక వరసన్నపేట, పెక్కులి తాలూకాలలో చాలా బాధ పడ్డారు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో చాలా ముఖ్యమైన ఈ నది విషయమై ఏమీ శ్రద్ధ తీసుకోవడంలేదు. రెండున్నర లక్షల ఎకరాలకు సీరుపారే ప్రాజెక్టు గురించి ప్రభుత్వం వారు చర్య తీసుకోకపోవడం చింతించవలసిన విషయం. గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు 1962 సంవత్సరంలో శ్రీకాకుళంలో ఇరిగేషను కాన్ఫరెన్సుకి హాజరై ఈ ప్రాజెక్టు విషయమై తక్షణమే చర్య తీసుకుంటామని చెప్పారు. కాని ఈ సంవత్సరపు బడ్జెటులో ఒక లక్షరూపాయలు కేటాయించినందువల్ల అసమానాస్పదముగా ఉంది— ఎప్పటికైనా ఈ ప్రాజెక్టు అవుతుందా అని. అందుకని వెంటనే 64—65 లో at least కాలువలైనా త్రవ్వి రైతులకు మవళ్ళంతి కలగజేయ ప్రార్థిస్తున్నాము. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో చాలా ఎక్కువ చెరువులున్నాయి. 18 వేల చెరువులున్నాయి. ప్రభుత్వంనుంచి ఎస్టేట్లలో ఉన్న చెరువులు మరమ్మతులు లేక చాల హీన స్థితిలో ఉన్నాయి. అందుచేత ఈ సంవత్సరం మంత్రిగారు మా జిల్లాకి కొంత మొనరు ఇరి

గేషను గ్రాంటు ఇచ్చారు. చాలదు, ఎక్కువగా యివ్వాలని కోరుతున్నాను. ఎక్కువ చెరువులున్నాయి. చాలా మరమ్మతు చేయవలసి ఉన్నది. Taken over estates లో చాలా Tanks ఉన్నాయి. ఎక్కువ డబ్బు allot చేసి మా జిల్లాలో చెరువుల పని ప్రారంభించాలని మనవి చేస్తున్నాను. P.W.D లో అనేకమైన సెక్షనులున్నాయి Special Investigation Branch, Special Divison—Minor Irrigation Branch, Flood Divsion అని ఎన్నో ఉన్నాయి. ఏ చెరువుల గురించి ఎక్కడికి వెళ్లాలో తెలియడంలేదు. అందుచేత ఒక జిల్లాకు ఒక డివిజను పెట్టి ఒక Executive Engineer కి యిస్తే ఆ డివిజనులోనే ఆ జిల్లాకు సంబంధించిన పనులన్నిటిని చేస్తే అందరికీ అనుకూలంగా ఉంటుంది ప్రతివారు చెప్పుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది, అందుచేత ఒక డివిజను పెట్టి దానిక్రింద సబ్-డివిజన్సు చేసి అసిస్టెంటు ఇంజనీర్లను పెట్టి పనిచేస్తే తరువాత చెక్కు లిచ్చేపవరును పెంపరరీగా ఇవ్వడం వల్ల చెక్కులు cash కాకపోవడం శోచనీయం అందుచేత చెక్కులిచ్చే విధముగా అసిస్టెంటు ఇంజనీర్లకు పవరు యివ్వవలసిందిగా మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. మా జిల్లాలో రోడ్లు వేసినారు. అవి మట్టి రోడ్లు ఇంకా మెటలింగు లేదు. అందు వల్ల మా జిల్లాకు ప్రత్యేకంగా మంత్రిగారు కొంత పొమ్మను allot చేసి రోడ్లు మరమ్మత్తు చేస్తారని ఆశిస్తూ ముగిస్తున్నాను

(శ్రీ జి బాపనయ్య : అధ్యక్ష, మన బడ్జెటు ప్రతిపాదనలు అన్నింటి కంటె యీ డిమాండు చాలా ప్రధానమైనది. ఎందుచేతనంటే ఆంధ్రదేశము వ్యవసాయికదేశం. ఇది, వ్యవసాయాన్ని రహదారులను అట్లాగే ఎలక్ట్రిసిటీని ప్రజలకు సమకూర్చే ఉద్దేశ్యముతో ఏర్పాటు చేయబడినది. అందుకని ఈ విధానం రైతులకు అనుకూలంగా చక్కగా కొనసాగుతోందా లేదా, లేకపోతే ఏరకంగా చేయాలని పరిశీలించవలసిన అవసరం ఉంది. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు గురించి తీసుకుందాం. ఇప్పటికి 69% వరకు కార్యక్రమం కొనసాగింది. ఈ పక్కీలో కొనసాగితే ఎంతకాలం పడుతుందని ఆలోచించాలి. అంతేకాకుండా. ఈ ప్రాజెక్టుక్రింద మొత్తం 80 లక్షల ఎకరాలు సాగవుతుందని ప్రకటించారు సాగవుతూఉంటే ఏ ఏ జిల్లాలవారికి ఎన్నెన్ని ఎకరాలు సాగవుతుందో ప్రభుత్వం చెప్పవలసిన అవసరముంది ఎందుకంటే కొంతమంది పశ్చిమ గోదావరిలో చింతలపూడి తాలూకా ఎర్రకాలువవరకు వెళ్లతుందన్నారు. మాజివీడు తాలూకా (కృష్ణాజిల్లా)లో అంతా పాగుతోకి వస్తాయన్నారు. వెల్లూరుజిల్లాలో

అన్నీ తాలూకాలు వస్తాయనుకుంటున్నారు. ఆ రకంగా ప్రతివారు మా తాలూకాకు, మా తాలూకాకు, మా తాలూకాకు వస్తుందని అనుకుంటున్నారు. అందుచేత 30 లక్షల ఎకరాలలో ఏ జిల్లాకు ఎంతెంత ఉందో ప్రకటిస్తే దానితో తృప్తిపడి ప్రజలు ఊరుకోవడానికి వీలుంది. Ambiguity పెట్టి, చింతలపూడి తాలూకా ఎర్రకాలువవరకు వస్తుందని అప్పుడు మంత్రిగారు ప్రకటించారు ఇప్పుడు మంత్రిగారు సుబ్బారుపేట అవతలవరకు పోతుందని ప్రకటించారు. ఇవన్నీ తేలవలసిఉంది. వస్తుందో రాదో తేలిపోతే గాని రైతాంగం నిశ్చయంగా ఉండడానికి తరువాత ఆ ప్రాంతానికి మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీములపై కేంద్రీకరించడానికి వీలుపడుతుంది. అది తేల్చి చెప్పవలసినదిగా కోరుతున్నాను. వంశధార ప్రాజెక్టు ఉంది. నీరడిదగ్గర బారేజి కట్టాం అన్నారు. ఈ శాసనసభలోనే ఇంకోమిత్రులు ఏమి చెప్పారంటే ఇంకోచోట ఒక బారేజి కడితే సరిపోతుందని అన్నారు. రెండు బారేజిలతో వంశధార ప్రాజెక్టు అయిపోతుందా ? గొట్టెదగ్గర రిజర్వాయరు ఉందా లేదా ? లేక నెల్లూరుదగ్గర పెన్నకు కట్టినట్లు two diversions ఏర్పరచి తృప్తిపడవలసినదేనా ? ఇది తేల్చకుండా ఈ సమస్యను రావణాసురుడి కాష్ఠం మాదిరి ఉంచకూడదు. ఏదీ తేల్చకుండా జనాన్ని సందిగ్ధంగా ఉంచడం మంచిదికాదు. ఆదికూడా తేల్చవలసినదిగా కోరుతున్నాను. తరువాత రాజోలిబండ పథకం గురించి చెబుతాను. మన ఆంధ్రదేశం —దురదృష్టం ఏమోకాని మన ప్రాజెక్టుల head works అన్నీ యితర రాష్ట్రాలలో ఉన్నాయి. రాజోలిబండ యొక్క head works మైసూరు రాష్ట్రంలో ఉండడంవల్ల రాజోలిబండ రైతాంగం రెండు సంవత్సరాలనుండి సరియైన నీరులేక యిబ్బంది పడ్డారు. అగ్రిమెంటు ప్రకారం కాలువలో నీరు వదలకపోవడంవల్ల head works వారి చేతులలో ఉండడంవల్ల రాజోలిబండ రైతులు యిబ్బందిపడ్డారు అందుచేత అగ్రిమెంటు అమలు జరుపుతున్నారా లేదా ? దాని విషయం ఏరకంగా ఉందని ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసిందని కోరుతున్నాను. కడెం ప్రాజెక్టు 1949 లో ప్రారంభించబడి 1956 లో పూర్తి అయినది. మరల 6 లక్షలవరకు ఈ సంవత్సరం కేటాయిస్తున్నారు. మరి పని ఎప్పుడు ప్రారంభమవుతుంది ? ఇదివరకు ఎన్ని కాలువలు త్రవ్వినారు ? అంతేకాదు. పూర్తి అయినది. కొట్టుకొనిపోయినది. మరల ఎక్కువ గ్యారంటీగా ఉండడానికి ఎక్కువ నీరు యివ్వడానికి కడుతున్నారని అంటున్నారు. ఇదివరకు పెద్ద disaster జరిగింది. కాబట్టి వివరాలు అసెంబ్లీకి కూడా తెలియవలసిన అవసరముందని మనవి చేస్తున్నాను. దాళవా సంగతి కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలో నిర్ధారణగా లేకపోవడంవల్ల మా గ్రామా

వికి, మా గ్రామానికి, మా గార్మికి అని ఎగబడడం, నారు పోసుకున్నవారికి దాళవా వస్తుందో రాదో తెలియదు. అయోమయస్థితిలో ఉంది. ఫలానా ప్రాంతానికి దాళవా యిస్తామని ప్రకటించిన తరువాత మార్చకుండా ఉండడం చాలా వ్యాయం అని మనవి చేస్తున్నాను. దాళవా ప్రకటించని భూములైనా మొగలో ఉన్నవారికి నీరు దొరుకుతుంది. చివరి వాడికి నీరులేకుండాపోతుంది. అందువల్ల యిదమిద్ధమైన ప్లాను ఉండాలి. మాకు కొల్లేరు అనే కొలను ఉంది. దానికిందట దాళవాకు లాయకీ అయిన భూమి 40 వేల ఎకరాలుంది, అక్కడ రైతాంగానికి కాకుండా నాలుగైదు ఇంజన్లు పెట్టుకున్న ఇంజనుదార్లకు యిస్తున్నారు. రైతు పడిబస్తాలు పండిస్తే 5 బస్తాలు ఇంజనుదారుకి పోతుంది. పెట్టుబడికిందట, నారుకిందట, దున్నపోతుకిందట పోగా ఒక బస్తా అయినా మిగలదు. చేసినవాడు నెత్తిమీద గుడ్డవేసుకొని ఏడుస్తూ వెళ్ళవలసి వస్తున్నది. ఇదికూడా పెటిలు కావడంలేదు. కళా వెంకటరావుగారి దగ్గరమంచి మనవి చేస్తున్నాను. కొల్లేరు issue ఏదోరకంగా పెటిలు చేయండి. నాలుగైదు ఎకరాలు రైతాంగానికి యివ్వండి, మొట్టమొదట పంట కాకపోయినా దాళవా పంటకైనా వనికి వస్తుందని చెబితే ఇంజనుదారుకే యిచ్చే విధానం కొనసాగిస్తున్నారు. ఆ విధానం దిద్ద వలసిన అవసరముందని మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను.

మా దివి తాలూకా విషయము. నేనే కాకుండా మన హెల్త్ మినిస్టరుగారు కూడ ఆ ప్రాంతమునుంచే వచ్చారు. ప్రతి సంవత్సరము వర్షాలు ఎక్కువగా కురవడమువల్ల కొన్ని ప్రాంతాలు మునిగిపోతున్నవి. గుండేరు అయిపంపూడి అనే రెండు drains వున్నవి. ప్రతి సంవత్సరము సెప్టెంబరు-అక్టోబరు నెలలలో పొంగి పొలాలను ముంచుతున్నవి. 10,12 గ్రామాలు మునిగిపోవడము దానికి రెమిషన్ ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. రెవెన్యూ మినిస్టరుగారు, ఆ పీ వర్క్స్ మెంబర్సు వెళ్ళి చూస్తున్నారు సరిగా చేస్తాము అని అంటున్నారు. కాని గుండేరు ముంపు పోవడము లేదు. రైతాంగానికి పీరు వప్లయ్ చేయడము ఎంత ముఖ్యమో మురుగునీరు పోయే పదుపాయము కూడ అంత ముఖ్యమే లేకపోతే పంటలుపండవు. మాజేడు, దానవ్వపేట, ఎండకుదురు మొదలైన 10,12 గ్రామాలు వర్షాకాలం ప్రతి సంవత్సరము ఇబ్బంది పడుతున్నారు. పంటలు వంతక పొలాలు అమ్ముకొని వెళ్ళిపోయే పరిస్థితి వచ్చినది. గుండేరును త్రవ్వించండి అంటే ఎవరూ చేయడములేదు. మన దగ్గిలో పడేసోటు కాబట్టి త్రవ్వించలేము అని అంటున్నారు. ఆ క్కడ పెట్టిని

తియించాలంటే dredgers లేవు. Foreign exchange లేదు కాబట్టి ఏమీచేయ లేము అని అంటున్నారు. ఆ రకమైన నెపముతో దీనిని ఇట్లా చేయడము మంచిది కాదు ఈ గుండేరును ఒక ప్రాంతములో లింగంకోడు అని పిలుస్తారు. ఇక్కడ ఒక రహదారి వుంది, కర్లేపల్లి లో శివరాత్రి ఉత్సవము జరుగుతుంది. గుండేరుకు వంతెన కట్టడానికి మాజేడు పంచాయతీవారు ప్రభుత్వముపద్ద కొంత డబ్బును డిపాజిట్ చేయా లని చెంటున్నారు. ఎక్కువగా డబ్బును పంచాయతీ బోర్డువారు ఇవ్వలేకపోవడము వల్ల ప్రభుత్వము దానిని గుర్తించి చేయడంలేదు. రాకపోకల సౌకర్యము లేక ప్రజలు ఇబ్బందిపడుతున్నారు దానిని గురించి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను

ఇక విద్యుచ్ఛక్తి విషయము. ఇండ్లకు విద్యుచ్ఛక్తిని ఇవ్వాలని అనడములేదు కాని ఒక గ్రామానికి ఇస్తారు. మరొకగ్రామమునుంచి wires పోతున్నా ఈ రెండవ గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తిని ఇవ్వరు. ఉదాహరణకు మా ప్రాంతములో నిడుమోలు గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తి ఇచ్చారు, దాని ప్రక్కనున్న మంతిర్రిపాలెంనుంచి తీగలు పెదముత్తేవి గ్రామానికి పోతున్నవి. కాని ఆ మధ్యన వున్న గ్రామాన్ని మినహా యించారు. వారు డబ్బుకూడ కట్టారు.వారి గ్రామములో నుంచి తీగలు వెడుతున్నప్పటికి, ఆ మధ్యనున్న గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తిని ఇవ్వకపోవడము మంచిదికాదు. దేవరకోట అనే గ్రామమువుంది.వారు రు. 3500/- deposit చేశారు. ఇటు బ్రహ్మయ్యగారి గ్రామమైన ఘంటసాలకు విద్యుచ్ఛక్తి వుంది. అటు చల్లపల్లికి వుంది ఈరెండు గ్రామాల మధ్య దేవరకోట వుంది తీగలు ఈ గ్రామము మీదుగా పోయినప్పటికి ఆ గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తి లేదు. ఏ గ్రామమునుంచి తీగలు పోతున్నవో ఆ గ్రామానికి కూడ విద్యుచ్ఛక్తిని ఇవ్వడము మంచిది. ఎగువకు వెళ్ళి ఇవ్వడం మంచిదికాదు. ఈ విషయములో మంత్రిగారు తగిన శ్రద్ధ వహించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక రహదారుల విషయము. కొన్ని సిమెంటు రోడ్లను sanction చేస్తున్నారు. కొన్ని ఇతరముగా చేస్తున్నారు. దానికి basis ఏమిటనేది ఆలోచించాలి. మా దివి తాలూ లోని నాగాయలంకనుంచి మచిలీపట్టణానికి ఒక రోడ్డు వుంది. వర్షము వచ్చినపుడు రోడ్డుకు గండ్లుపడి రాకపోక సౌకర్యాలకు ఇబ్బంది కలిగి బస్సులు ఆగిపోయే పరిస్థితి వుంటున్నది. ఆ రోడ్డును బాగుచేయడములేదు Highways క్రింద వున్న అటు వంటి రోడ్లను ప్రభుత్వము సమాన దృష్టితో చూడవలసిన అవసరము వుంది. కొన్ని మార్గాలలో ఎక్కువ అభివృద్ధి, కొన్ని మార్గాలలో తక్కువ అభివృద్ధి, పనికిరాదు.

Highways, Electricity Departments లో అనేకమంది చిన్న ఉద్యోగస్థులున్నారు. వీరిని work-charged క్రింద పెట్టడమువల్ల పర్మనెంటు చేయడము లేదు. వారికి dearness allowance ఇవ్వడములేదు. పెంచిన కరువు భత్యమును ఇవ్వడంలేదు. N.M.R workers క్రింద వుంటున్నారు. ఇతర డిపార్టుమెంట్సులో వున్న workers ని ఏ రకముగా పెర్మనెంటుచేసి అవకాశాలు కలుగచేస్తున్నారో అదే రకముగా వీరి విషయములో కూడ సానుభూతితో మంత్రిగారు ఆలోచించాలని,ఆ రకమైన సదుపాయాలను కలుగచేయాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ టి. సన్యాసినాయుడు (గజపతినగరం): అధ్యక్ష, P. W. D. మినిష్టరుగారు ప్రవేశపెట్టిన పద్దును బలపరుస్తున్నాను. గత సంవత్సరము సుమారు 100 కోట్ల రూపాయల విలువగల ప్రాజెక్టులకు శంకుస్థాపన చేసుకొనడము ప్రశంసించవలసిన విషయము. వ్యవసాయ రంగానికి పనికివచ్చే నీటివనరుల విషయములో అయితేనేమి, పరిశ్రమల అభివృద్ధికి రావలసిన పవరు విషయములో అయితేనేమి ప్రభుత్వము ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొన్నందుకు మరొకసారి అభినందిస్తున్నాను. ఈ బడ్జెటు అంతా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వముపైన పెట్టుకొనడమువల్ల కార్యము అంత సజావుగా సాగేదానికి అవకాశము వుండదేమో అని అందోళన చెందక తప్పదు. నాగార్జునసాగర్ వంటి పెద్ద ప్రాజెక్టులను కేంద్రప్రభుత్వము తీసుకొనేదానికి ప్రయత్నము చేయాలి మంత్రివర్గమే కాకుండా, అందరము కృషిచేస్తే ఈ కార్యక్రమము నిర్విఘ్నముగా కొనసాగించుకొనే దానికి అవకాశము వుంటుంది. నీటివనరులను అభివృద్ధి చేసుకొంటే ఆహార కొరతను తీర్చేదానికి అవకాశము వుంటుందని ప్లానింగు కమీషన్ ఈమధ్య ఒక సూచనను చేయడం జరిగింది. ఈ విషయమును ప్రభుత్వము పరిశీలనచేసి దేశవ్యాప్తముగా ఈ కార్యక్రమానకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఏ కార్యక్రమాలలో ఏ లోటు వుందో చెప్పలేను. కాని కొన్ని ప్రాజెక్టులు ప్రారంభోత్సవము కాక పూర్వమే కూలిపోవడము జరుగుతోంది. విశాఖపట్టణము జిల్లాలో డెంకాడ ప్రాజక్టును 17 లక్షలు ఖర్చుపెట్టి కట్టారు. మంత్రిగారు ప్రారంభోత్సవము చేశారు కాని అదే సంవత్సరములో ఈ ప్రాజెక్టు కూలిపోయింది. అందువల్ల ఇటువంటి నష్టానికి గురికాకుండా వుండే పరిస్థితులను ఆలోచించవలసిన ఆవశ్యకత వుందని మనవిచేస్తున్నాను. విశాఖజిల్లాలో పెద్ద ప్రాజెక్టులు ఏమీ లేవు గోస్తనీ, కారద మొదలైన చిన్న నదులున్నవి. మేఘాద్రిగడ్డ స్కీము మొదలైన స్కీములు వున్నవి. ఈస్కీమును irrigation purposes కొరకు వినియోగించుకోకుండా ఈ నీటిని విశాఖలో పరిశ్రమలను అభివృద్ధిచేసుకోడానికి తరలించాలనే దృష్టితో వున్నట్లు ముఖ్యమంత్రిగారు తమ బడ్జెటు ప్రసంగములో తెలియచేశారు. చాలా మంచి

షము. పరిశ్రమలు విశాఖపట్టణములో అభివృద్ధి కాకూడదనే సంకల్పము నాదికాదు. వెనుకబడిన జిల్లా కాబట్టి వ్యవసాయరంగానికి ఉపయోగించే ఈ ప్రాజక్టులను ప్రత్యేకించి, గోదావరి జలాలను విశాఖపట్టణానికి తరలించి పరిశ్రమల అభివృద్ధికి కావలసిన కార్యక్రమాలను రూపొందిస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను 3 ప్రాజెక్టుల క్రింద 7,8 కోట్లు ఖర్చుపెట్టవలసి వుంటుంది. అంతే డబ్బును ఖర్చు పెడితే గోదావరి జలాలను తరలించవచ్చునని నాకు తెలిసిన భోగట్టా. ఈ విషయములో మంత్రిగారు ప్రత్యేక శ్రద్ధను తీసుకోవాలని, ఈ లోటు రాకుండా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. నిజానికి వారు మంచి సహకారము చేశారు గోస్తనీ నదీజలాలను విశాఖపట్టణానికి మంచినీటి కోసము తీసుకొనిపోయినపుడు అప్పుడున్న ఆయకట్టుకు కూడ నీరు ఇవ్వకుండా వున్న పరిస్థితి ఏర్పడింది.

దాని విషయములో ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారు, వెంకట్రామయ్యగారు శ్రద్ధతీసుకొన్నందుకు ప్రజలు హర్షాన్ని ప్రకటించారు. అందువల్ల ఆ ప్రాంతాలలో తీరనినష్టం వాటిల్లకుండా తప్పనిసరిగా శ్రద్ధతీసుకొని చర్యలు తీసికోవలసిందిగా మరోసారి మనవి చేస్తున్నాను. మా జిల్లాలో గంభీరగడ్డ రిజర్వాయర్, డెంకాడ ప్రాజెక్టు కట్టారు. గంభీరగడ్డనుండి విశాఖ పట్టణానికి నీరు తరలించగా వున్న ఆయకట్టు చాలా తక్కువ. ఇంతకుముందు మనవి చేసినట్లు డెంకాడ ప్రాజెక్టు పోయింది. ఈ రెండింటికి 27 లక్షలు ఖర్చుపెట్టారు. మా విశాఖపట్టణం జిల్లాలో వేరే ప్రాజెక్టులు ఏమీ లేవు. తాండవ, వరహా మాత్రం ఇచ్చారు. వెనుకబడిన విజయనగరం ప్రాంతంలో ఏవిధమయిన ప్రాజెక్టులు నిర్మాణం చేయటానికి ప్రయత్నం చేయలేదు. బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు, సంజీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రులుగా వున్నప్పుడు ఆ ప్రాంతానికి వచ్చి చూసి బ్రహ్మాండమయిన ప్రాజెక్టు—తప్పనిసరిగా రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్పిస్తామని వారు, మూడవ ప్రణాళికలో చేర్పిస్తామని వీరు చెప్పారు. మొత్తంమీద ఏ కార్యక్రమమూ జరుగకుండా వుంది ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు, సూపరెంటెండింగ్ ఇంజనీరు రికమెండ్ చేశారు. గవర్నమెంటు దగ్గర చాలాకాలంనుండి పెండింగ్‌గా వుంది. కాబట్టి ఇది తప్పనిసరిగా పరిశీలన చేయించి ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షన్ ఇచ్చి ఈ ప్లానులో చేర్పిస్తే ఆ ప్రాంతానికి న్యాయం చేకూర్చినవారవుతారని నేను మనవిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా గడిగడ్డ ప్రాజెక్టు స్కీము వుంది. అదేవిధంగా ఏడువంపులగడ్డ అనే ప్రాజెక్టు ఇన్వెస్టిగేట్ చేశారు. ఈ మూడు ప్రాజెక్టుల విషయంలో పూర్తిగా శ్రద్ధతీసుకొని తప్పనిసరిగా ఏదోఒకటి నెరవేరుస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

ఒక విద్యుచ్ఛక్తి విషయం చూస్తే రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్‌కు కోటి రూపాయలు కేటాయించినట్లు తెలుస్తున్నది. దానిని వినియోగించేటప్పుడు ఒక విషయం ఆలోచించాలి. ఆ ప్రాంతంలో కమ్మర్షియల్ క్రాప్స్ చాలా వున్నాయి. స్మాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్‌ను డెవలప్‌చేస్తే బాగుంటుంది. ఖండసారి షుగర్ ప్లాంట్స్ మొదలైనవాటికి విద్యుచ్ఛక్తి లేకపోవటంవల్ల అవి స్థాపించడానికి వీలులేకుండావుంది. కమ్మర్షియల్ పర్పస్‌కోసం ఏదైనా గ్రామం ముందుకువచ్చి ఒక కార్యక్రమం చేపట్టినప్పుడు తప్పని సరిగా దానికికూడా ఇది వర్తించేటట్లు చేస్తే చాలా రైతులుంటారు, కూలి ప్రజానీకానికి సహకారంచేసినవారవుతారు. కనుక దీని విషయంలో ప్రత్యేకశ్రద్ధ తీసికోవాలని మనవిచేస్తున్నాను గజపతినగరం నియోజకవర్గంలో 80 వేలకు ఒక రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ స్కీము శాంక్షన్ అయింది. పురిటిపెంట, గంగచాలుపెంట, కొత్త పగ్గం గ్రామాలలో రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ శాంక్షన్ అయినది. కాని అది ఏ స్థాయిలో వున్నదో తెలియటంలేదు. ఆ విషయంలో శ్రద్ధతీసుకొని తగురీతిగా చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 20 చ. మైళ్ళు వున్నాయని మంత్రిగారి ఉపన్యాసంలో వుంది. భారతదేశం స్థాయికి రానందుకు విచారంగావుంది. ముఖ్యంగా వెనకబడిన ప్రాంతాలలో రోడ్లు అవసరం అని గుర్తించి ఒక బృహత్తర పథకాన్ని తయారుచేసి దాని ప్రకారం వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో రోడ్లను అభివృద్ధిచేయాలని కోరుతున్నాను. బి. పి పి. రోడ్డుపైన విజయనగరం తాలూకాలో ఒరిస్సా రాష్ట్రానికి, మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి పోయే ఒక ఇంటర్ ప్రొవిన్షియల్ రోడ్డు ఒకటి వుంది. బి. పి. పి. రోడుపై గజపతినగరంవద్ద చంపావతి నదిపై ఒక వంతెన కట్టాలని చాలాకాలం నుండి ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము. దానిని ఇంతవరకూ చేపట్టనందువల్ల ఒరిస్సా, మధ్యప్రదేశ్ రాజ్యాలకు రహదారి సౌకర్యాలులేక ఇబ్బంది కలుగుతున్నది ఆ స్కీమును గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా తీసికొన్నట్లు తెలుస్తున్నది. దానిని తొందరగా పూర్తిచేయించేటట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. కొండ ప్రజానీకానికి సంబంధించిన ఆంధ్ర గజపతినగరం ఇంటర్ డిస్ట్రిక్ట్ రోడ్డు శ్రీకాకుళం విశాఖపట్టణం జిల్లాలకు సంబంధించిన రోడ్డువుంది. అది 11 మైళ్ల రోడ్డు, ప్రతిరోజూ వేలాది ప్రజానీకం వస్తూవుంటారు. సమితికి ఆర్థికస్థోమత లేక దానిని బాగుచేయించలేక పోతున్నది. దీనిని హైవేసు వారు తీసుకొనేటట్లు ప్రభుత్వం శ్రద్ధతీసుకొని బాగుచేయించాలని కోరుతున్నాను.

ఇక, శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం జిల్లాలకు సంబంధించి మాధ్యమిక ఉన్నత పాఠశాలలు 200 ల వరకూ వున్నాయి. వాటిలో 25 పర్సంటుకు బిల్డింగ్స్ లేవు. ఎండకు ఎండి, వానకు తడిసి విద్యార్థులు బాధపడుతున్నారు. అందుచేత అక్కడ తవవ

నిర్మాణానికి ప్రత్యేక పాధాన్యత ఇచ్చి విద్యార్థులు వుండటానికి సరైన సౌకర్యాలు కలుగచేయాలని కోరుతున్నాను. అందుకు జిల్లా పరిషత్తులకు ఎక్కువ గ్రాంట్సు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఇవన్నీ ప్రభుత్వం తప్పక చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసికొంటున్నాను.

(శ్రీ కె. లక్ష్మీనరసింహారావు (జగత్యాల్) : అధ్యక్ష, ఈ డిమాండు పెద్ద డిమాండు. ప్రజల నిత్యజీవితానికి సంబంధించిన డిమాండు. దేశంలో బీదతనం పోవాలని, ఎగ్రికల్చర్ పరిస్థితి బాగుకావాలని, నీటి వనరులు, విద్యుచ్ఛక్తి సౌకర్యాలు, రోడ్లు మొదలైనవి అభివృద్ధి చేయవలసిన అవసరం వుందని వేరుగా చెప్పనవసరం లేదు. ఇటువంటి డిమాండులలో తక్కువడబ్బు చూపించారని ఎవరూ చెప్పరు. ఎక్కువ డబ్బునే చూపించారు. మన ఆర్థిక స్థోమతనుబట్టి, కాని ఇంతడబ్బు కేటాయిస్తున్నప్పటికీ మనం ఆశించిన ఫలితాలు రాలేదు అని అప్పుడప్పుడూ నిరాశ పడుతూ వుంటాము. ఉత్పత్తి పెంచటానికి ఇంతడబ్బు కేటాయించినా ఉత్పత్తి పెరగలేదని అనుకుంటున్నాము. అందుకు కారణం ఏమిటో ఆలోచించాలి. లంచగొండితనం పున్నదా? దుబారా జరుగుతున్నదా? ఎక్కడ లోటువున్నదో చూడాలి. సామాన్యంగా కొత్త కట్టడాలలో 25 పర్శంటు వేస్టే పెంటున్నది. కాంట్రాక్టర్లవల్ల కాని, కరప్షన్ వల్లకాని 50 పర్సెంటు వృధాగా పోతున్నదని అనుకొంటూవుంటాము. దీనిని ఎలా అరికట్టాలో ఆలోచించాలి. మొదట అంచనాలు ఎక్కువగావుండి రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్స్‌లో ఖర్చు జాస్తి అవుతున్నది. రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్స్‌లో ఎందుకు పెరుగుతున్నదో పరిశీలించాలి.

[Mr. Speaker in the Chair]

ఈ మైనర్ ఇరిగేషన్ ఉన్నది. అది ముఖ్యంగా చాల అవసరం. లాభం చేకూరేది. ప్రజలకు తొందరగా అందుబాటులోకి వచ్చేది. దానిలో మాత్రం మనం ఏదైతే చేస్తున్నామో మైనర్ ఇరిగేషన్ ఎక్కువ మెయిన్‌టినెన్సు అంతా మట్టి చల్లేదానికి ఏదైతే ఉన్నదో ఉపయోగపడుతున్నది. మా ప్రాంతంలో ఉన్నాయి చాల చెరువులు. 3 మాసములలోనే ఆ నీరు అంతా ఎండిపోతుంది. పైరు సరిగా పండే అవకాశం ఉండదు అటువంటివాటికి ఫీడరు చానల్సు ఏర్పాటుచేసి అక్కడ ఉన్న నీరు వృధాగాపోకుండా ఆ వాగులలో ఉన్ననీరుమ ఆ కుంటలలోకి, చెరువులలోకి తెచ్చేది ఎట్లా అని ఆలోచించవలసిన విషయం. కావి నేను అనుకుంటున్నాను. మన ఇంజనీర్లు దగ్గర ఇనిషియేటివ్ పోయింది. ఏదో మనం చెప్పినది మనం చూపించినది సర్వేచేసి ఎస్టిమేట్ చేసేదేకాని ఉన్న నీటిచుక్కమ వృధాపోకుండా ఎట్లా వాడుకొనేది అని

మనం తక్కువ ఆలోచిస్తున్నామని నాకు కనపడుతున్నది. అందుకొరకు ఆ విషయంగా ఆలోచించాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఆదేరీతిగా ఇంకొకటికూడ ఉన్నది. ఒక సమగ్రమైన పథకాన్ని కూడా ప్రాజెక్టు ఏరియాలో కొన్ని ప్రాజెక్టులు చేయబోతున్నాము, ప్రాజెక్టులు వస్తున్నాయి. ఆ ప్రాజెక్టు ప్రాంతాన్ని మళ్ళీకూడ ఎక్కువ డబ్బుతో వేరే మీడియమ్ ప్రాజెక్ట్సుమీద మైనర్ ప్రాజెక్టుమీద మనం డబ్బు ఆక్కడనే వ్యయపరిస్తే దానివల్ల లాభం ఎట్లా ఉంటుంది, ముందు జనరేషనుకు అనే విషయం ఆలోచించుకోవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు మనం ఏ ఫలితాలై తే పొందాలని అనుకుంటున్నామో ఆ ఫలితాలు పొందకపోయిదానికి ఒక కారణంకూడ ఉన్నది. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో మనకు రూ. 75 కోట్లు ఉంచే రూ. 50 కోట్లు ఒక నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకొరకే ఉంచే తక్కిన 25 కోట్లు మన మేజర్, మీడియమ్ ప్రాజెక్ట్సుకొరకు ఉంటున్నప్పుడు మనకు నిరాశఅయ్యేది వాస్తవమైన విషయం. 50 కోట్లు రు. నాగార్జునసాగర్ మనం అందరము అనుకున్నట్లు ఒక వైటీ ఎలిఫెంటుగా తయారైనది. 7 సంవత్సరములు అయినా, ఈ రూ. 70 కోట్లు ఖర్చు అయినప్పటికి మనకు దానివల్ల లాభం రాలేదు. ఇంకో రూ. 70 కోట్లు, ఇంకో 7 సంవత్సరములవరకు మన ఆర్థిక స్తోమతుబట్టి మనం ఖర్చు చేసుకోలేమని మన ప్రభుత్వంకూడ దానిని గమనించినది, కేంద్రప్రభుత్వాన్ని కోరింది. కాని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎప్పుడూ ఆలోచనలోనే ఉండి దాని విషయంలో ఏమీ నిర్ణయాన్ని తీసుకోకపోవడం చాల శోచనీయమైనటువంటి విషయం. ఇంత పెద్దపెద్ద ప్రాజెక్టులు 50 కోట్లకన్న ఎక్కువ అయ్యే ప్రాజెక్టులను కేంద్రప్రభుత్వమే నిర్వహించాలని ఒక పాలసీ డెసిషన్ తీసుకుంటేనే ఈ స్టేట్సు అన్నీ వాటి రంగాలలో ఆవి ముందుకు పోయే అవకాశం ఉంటుందేమో కాని మనం ఎంతడబ్బు వ్యయంచేస్తుంటే పాపము కష్టమైన విషయం. మా ప్రాంతానికి ముఖ్యంగా కరీంనగర్ జిల్లాకు అవసరమైనది ఇంత వరకు ఏ పెద్ద ప్రాజెక్టులేదు. పోచంపాడు ప్రాజెక్టును కరీంనగర్ జిల్లాకు ప్రపాదిస్తున్నారని మంత్రిగారు ఈ రోజు ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలోకూడ చెప్పివప్పుడు దానికి క్లియరెన్సు వస్తుందని అందరము నిజముగా ఆనందించాము. మేము కృతజ్ఞులము వారికి. వారు దానిని సాధించగలరు, ఏదో కొంత సాధించగలిగారు, కాలవలకొరకు ఇంకా టెక్నికల్ అబ్జెక్షన్ ఉంచే అక్కడ ఆగిపోయింది. ఇంకా కొద్దికాలానికే వస్తుందని ఈరోజు చెప్పినా అది వచ్చితీరుతుందని మాకు సంతోషంగా ఉన్నది. ఒక 5.6 లక్షల ఎకరాలు దానితో సాగులోకి రాబోతున్నదని అంటే నిజంగా కరీంనగరు జిల్లా భాగ్యమేనని అనుకోవాలి. కాని దాని కేటాయింపుచూస్తే మాత్రం కొంత నిరాశాజనకంగా ఉన్నది. ఒక కోటి రూపాయలు కేటాయించివప్పుడు 40 కోట్ల ప్రాజెక్టుకు ఒకకోటి చొప్పున మొత్తం మనం 40 సంవత్సరాలకు ఎప్పటికో దానిని పూర్తి చేసు

కుంటే ఈ తరంవాళ్ళు దానిని చూడలేరేమోనని మాత్రం నిరాశాజనకంగా ఉన్నది. ఒక్కొక్కకోటి చేస్తే మళ్ళీ 30,40 సంవత్సరాలలో అది 60,100 కోట్లువరకు కూడ పోతుంది. అందుకొరకు దీని ఎలాట్‌మెంటు ఏదైతే ఉన్నదో, దానికి ఇచ్చేడబ్బు ఏదైతే ఉన్నదో దానిని ఎక్కువ చేయాలని మాత్రం నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఏ రీతిగానైనా, ఎక్కడనైనా దానిని ప్రూనింగుచేసి పోచంపాడు ప్రాజెక్టు ఎంతవరకూ తెచ్చేది వాగ్దానం చేయబడ్డదో, చెప్పబడ్డదో, ప్రజలకు ఆశ కల్పించబడ్డదో, 5 సంవత్సరములలో నీరు మీకు అందేటట్లు చేస్తామని, ఎటువంటి ప్రయత్నం జరిగిందో మంత్రిగారు ఆ ప్రయత్నం తప్పకుండా చేస్తారని నేను వారితో మనవి చేస్తున్నాను. అదేరీతిగా కడం ప్రాజెక్టు ఉన్నది. కడం ప్రాజెక్టు 49 లో ప్రారంభింపబడ్డది. పిదప 58వ సంవత్సరం వచ్చేవరకు అది కొంత దెబ్బతిన్నది. మళ్ళీ అప్పటినుంచి దానికి కన్‌స్ట్రక్షన్, రిపేర్స్ అవస్నీ జరుగుతున్నవి. ఇప్పటికికూడ అది పూర్తికాలేదు. ఇంత జాప్యం మనం పనులు చేసుకొనేదానిలో జరిగితే దాని ఫలితాలకు నిజంగానే నిరాశవస్తుంది. అందుకొరకే ఇవస్నీలేకుండా చూడాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ మైనరు ఇరిగేషనుక్రింద 18 కోట్లు 3వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో పెట్టారు. దానిలో ఈ సంవత్సరం 385 లక్షలు పెట్టి 65-66తో 611 లక్షలు ప్రొవైడ్ చేస్తామని అంటున్నారు. అది కొంత రియలిస్టిక్‌గా లేదని 611 లక్షల రూపాయలు ఒక సంవత్సరం, వచ్చే సంవత్సరం ఖర్చు అయేది కష్టమని నేను మనవి చేస్తున్నాను దానిలో ఆ లోపం కూడ ఉన్నది. మన డిపార్టుమెంటులలో ఎక్కువపని జరిగేది 6 మానములే. ఈ వర్షాకాలం కాని, ఈ ఏప్రిల్, మే నెలలో కాని పని ప్రారంభించక ఒక 6 నెలలలోనే రష్ అఫ్‌చేసి పనిఅంతా పూర్తిచేయాలి.ఎందుకు అంటే డబ్బు ఎక్కువ సమకూరుస్తున్నారు, మన మంత్రులు, మన ప్రభుత్వం. డబ్బును ఎట్లా వ్యయపరచాలి అనేది ఆలోచన చేస్తారేకాని దానిలో పొదుపు చేసుకొని మంచిగా చేసుకొని మంచిగా కన్‌స్ట్రక్షన్ ఉండేందుకు ఎప్పుడు ఎక్కువ దృష్టిపోకుండా 6 నెలలలో రష్ అఫ్ చేసేదానికి ఈ పని చెడిపోయేదానికి కారణం వస్తుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అదేరీతిగా ఇన్‌వెస్టిగేషన్ డిపార్టుమెంటు ఏదైతే ఉన్నదో డిస్ట్రిక్ట్సులో ఆ ఇన్‌వెస్టిగేషన్ డిపార్టుమెంటు వరిగా పని చేయడంలేదని, ఆ ఇన్‌వెస్టిగేషన్ డిపార్టుమెంటు ఇంతవరకు మిత్రులు కొందరు మనవి చేసినట్లు అక్కడ ఆనకట్ట డివిజను అని, మైనరు ఇరిగేషను డివిజను అని ఎన్నో వేరువేరు అయిన డివిజనులుపెట్టి అది గందరగోళంగా ఉంటే ఎవరి దగ్గరకుపోతే వారు,వారిదగ్గరకుపోతే వీరు,ఎవరిదగ్గరనో దీనిలో పని తేలకుండా ఉంటే కాంక్షమ్మ రాకుండా ఉంటే ఏదీ పని ముందుకుపోకుండా ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను దీనిని నక్రమంగా ఆలోచించి ఒకరే అధికారంక్రిందకు తెస్తే బాగుంటుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక ఎలెక్ట్రిసిటీ విషయం ఉన్నది. ఎలెక్ట్రిసిటీ ఎంతైనా అవసరం. నేను ఇంతకు ముందే మనవిచేసినట్లుగా రూరల్ ఎలెక్ట్రిసిటీ ముఖ్యంగా ఎగ్రికల్చరుకు కొందరకు ఏదైతే మరో 4,5 సంవత్సరాలలో ఎక్కడైతే ప్రాజెక్టు ఏరియా కాబోతున్నదో ప్రాజెక్టులో సీటితో సాగుకాబోతున్నదో అక్కడ ప్రిఫరెన్సు ఇచ్చేబదులు ఎక్కడనైతే ప్రాజెక్టు వచ్చే వీలులేదో ఇటువంటి ప్రాంతాలకు ఇవ్వాలని ఇంకో క్రైటీరియా ఉండాలని, దీనికి ఏరీతిగా అయితే మనము ఏది మొదలు తీసుకోవాలనేది ఒక సమగ్రమైన పథకము ఉండాలి. ఎవరు ప్రయత్నం చేసుకుంటే వారికి చెందుతుంది, కాంక్షన్ వారు పొందగలుగుతారు అనేదిలేకుండా ఇది మనం వాళ్ళకు గిఫ్ట్‌గాకాని ఒక పవర్‌గాకాని ఇస్తున్నామనేది కాకుండా వాళ్ళకు రైట్‌గా ఇది దొరుకుతున్నది, అందువల్ల వాళ్ళు అలజడి చెందవలసిన అవసరంలేదని వారికి తెలుపబడాలి. 3వ పంచవర్ష ప్రణాళిక ఇంతవరకు మొదటి 2 సంవత్సరాలలో 1077 గ్రామాలు ఎలెక్ట్రిఫై అయినాయని ఒక రిపోర్టు ఉన్నది. దానిలో మంత్రిగారు ఏదైతే డిమాండు రిపోర్టు ఉన్నదో దానిలో 844 ఒక సంవత్సరం అయినదని 233 ఇంకో సంవత్సరం అయినదని తెలుపబడ్డాయి అయితే ఆర్థిక మంత్రిగారు వారి బడ్జెటు ప్రసంగంలో 844 ఆంధ్రప్రాంతంలో, 2 తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఈ రీతిగా 1077 అయినాయని తెలుపబడినది. నేను ఆకుంటాను అదే నిజమైన పరిస్థితి కావచ్చు. అందువల్ల 233 తెలంగాణాకు, 844 ఆంధ్రప్రాంతానికి 1,2 సంవత్సరాలలో ఏదైతే ఇవ్వబడినదో అది అంత న్యాయముగాలేదు తెలంగాణా ప్రాంతాన్ని సరైన చూపు చూడలేదని ఇది ఇక్కడ ఈ ఫిగర్సులో బడుతున్నదని, తెలంగాణా ప్రాంతం వెనుకబడ్డ ప్రాంతం కనుక ఇక్కడ ఎలక్ట్రిఫై ఎక్కువ ఇవ్వాలనీ ఈ ఇచ్చేదానికొరకు ఇప్పుడు ఏదైతే రామగుండం సెకండు ఉన్నదో మరి కొత్తగూడెం ఫస్ట్ సెకండు స్టేజెస్‌కొరకు కూడ ఎప్పటినుంచో ఏ ప్లాను వేయబడ్డదో ఆ ప్లానులన్నీ శీఘ్రంగా పూర్తిఅయి ఈ పవర్ ఏదైతే షార్టేజి ఉన్నదో ఆ పవర్ షార్టేజ్ తొలగించడానికి సమర్థవంతులైన మంత్రిగారు పూర్తిగా ప్రయత్నించాలని, అందుకు అవకాశమున్నదని నేను వారితో మనవి చేస్తున్నాము ఈ ఎలక్ట్రిసిటీ డిమాండ్సు విషయంలో మన టార్గెట్ లక్ష్యాలను సాధించడానికి ఉన్న ఇబ్బందులు ఏవైతే ఎదుర్కొవలసివస్తున్నదో ఆ ఇబ్బందులనుకూడ లేకుండా చేయబడుతుందని నేను మనవి చేసుకుంటున్నాను.

ఇక రోడ్సు అండ్ బిల్డింగ్సు విషయం ఉన్నది. రోడ్సులో ఆల్ ఇండియా ఏవరేజ్‌కంటె కూడ తక్కువగా ఉన్నదనేది వారి ప్రసంగంలోనే తెలుపబడింది అటువంటప్పుడు ఒరిజనల్ వర్కుస్ మనం ఎక్కువ చేసుకొని ఈ రోడ్సుకు మనం మైన్స్ వెచ్చుకొరకు ప్రొవైడ్‌చేసే డబ్బును మనం డైవర్టుచేసి ఈ ఒరిజనల్ రోడ్సు మీ

ఎక్కువ చేసుకుంటే మనం ఆల్ ఇండియా ఏవరేజ్‌కంటె కూడ ముందుకుపోయే అవకాశం ఉన్నది. అందువల్ల ఈ రోడ్ సౌకర్యాలుకూడ ఎక్కువ కలిగించేదానికి కొన్ని పథకాలు వేయబడతాయని నేను ఆశిస్తున్నాను. ఈ హైదరాబాద్, కరీంనగరు రోడ్డు చాల ఇంపార్టెంటు రోడ్. దానిపైన ఒక నుస్తులాపురం వాగు ఉన్నది. దానిపైన రోడ్ బ్రిడ్జిలేదు. అక్కడ వర్షాకాలం కొన్నికొన్ని రోజులు ఆగవలసివస్తున్నది. ఈ ప్రక్కవాళ్ళు ఈ ప్రక్క., ఆ ప్రక్కవాళ్ళు ఆ ప్రక్క అందువల్ల రోడ్‌బ్రిడ్జి తీసుకోబడాలని నేను మనవి చేసుకుంటున్నాను. అదేరీతిగా నిజామాబాద్-కరీంనగరు రోడ్ మీద ఉన్నది మోర్తాడ అని. అది తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీనుండి కూడ ప్రొపోజల్ ఉన్నది. అది తీసుకోబడి తొందరగా నిర్వహింపబడాలని కూడ నేను మనవి చేస్తున్నాను. బిల్డింగ్సు విషయం ఉన్నది బిల్డింగ్సులేని స్కూల్సు ఉన్నాయి. మా జగత్యాల మునిసిపాలిటీలో పది పై ప్రిమరీ స్కూల్సు ఉన్నా ఒక్కదానికిని బిల్డింగులేదు. గరల్సు హైస్కూలు ఉన్నది. ఒక బిల్డింగ్ కూడలేదు. దానికొరకు ఏమీ కేటాయించబడలేదు. కాని మినిష్టర్సువారి బిల్డింగ్సుకొరకు సెక్రటరీస్, డిప్యూటీ సెక్రటరీస్ వారందరు బిల్డింగ్సుకొరకు కొంతడబ్బు కేటాయించబడ్డది. నేను చూచినప్పుడు ఇంతకు మొదలు మన ముఖ్యమంత్రి సంజీవరెడ్డిగారు ఒకచోట చెప్పినట్లు ఇటికమీద సున్నము మీద డబ్బు వ్యయపరచేదానికి ఈ ప్రభుత్వం సిద్ధంగాలేదని చెప్పినప్పుడు మళ్ళా వాటికొరకేమో పెట్టి ఈ స్కూల్సుకొరకు పిల్లలకొరకు మనం దానిలో కేటాయించకపోయేదానిలో బాగుగా ఉండదని దానిని సద్భావంతో ఆలోచించాలనే నేను మనవి చేస్తున్నాను. అదేరీతిగా రోడ్సుకొరకు కూడ మునిసిపాలిటీస్‌కు గ్రాంట్సు ఇవ్వాలని. మునిసిపాలిటీస్‌కు గ్రాంట్సు ఇవ్వకపోతే మనం ఈ వాళ్ళ జిల్లాపరిషత్తులకు పంచాయతీలకు, పంచాయతీ సమితులకు గ్రాంట్సు ఇస్తున్నట్లు మునిసిపాలిటీలకు ఇవ్వవందువల్ల, మునిసిపల్ రోడ్సు. మునిసిపాలిటీలో ఉండే స్కూలు బిల్డింగ్సు ఇవన్నీ నెగ్లెక్టు చేయబడుతున్నవి. కమక వాటికి గ్రాంట్సు పరిగా సమకూర్చాలనేది కూడ నేమ ఈ సందర్భంలో మనవిచేస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞత తెలుపుకుంటున్నాము.

(శ్రీ ఎం. రామగోపాలరెడ్డి : అధ్యక్ష, మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ముఖ్యమంత్రిగారు మారినారు. మహారాష్ట్రలో ముఖ్యమంత్రిగారు మారినారు. అయితే కృష్ణ నీరు విషయంలో మళ్ళీ తగాయిదాలు తలఎత్తుతున్నాయి. మొన్ననే మహారాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారు Chief Minister గారు పండిత నెహ్రూగారికి ఒక మెమొరాండం ఇచ్చి దాంట్లో ఇదివరకు చేసుకొన్న నిర్ణయాలను తిరగదోడడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నట్లు వార్తలు ఇదివరకు ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ఇచ్చినది. 800 T. M. C., మైసూరు రాష్ట్రానికి ఇచ్చినది 600 T. M. C., మహారాష్ట్రకు ఇచ్చినది 400 T. M. C.,

సరియైన పంపకం కాదని వారి వాదన. కృష్ణ నీళ్ళను ఆరేబియా సముద్రమున
మరలించి దానితో విద్యుచ్ఛక్తి చేసుకొందామని వారి ఉద్దేశము. వారికి విద్యుచ్ఛ
తప్పకకావాలి. మహారాష్ట్రి కన వాట నీళ్ళను అనగా 400 T. M. C. కూడా మ
శ్రీశైలం ప్రాజెక్టుకు తరలించి Electricity ఉత్పత్తిచేసి తమవాటాను పొందా
వారికి ఈ విషయం భారత ప్రభుత్వం నచ్చచెప్పాలి. వారి రెండోవాదన ఏమిటంటే
మహారాష్ట్రిలో 5 percent area కు మాత్రం నీరు లభ్యమవుతుంది. ఆంధ్ర
ప్రాంతములో 27 percent area కు నీళ్ళు లభిస్తుందని వారి వాదన. కాని ఇ
ముందు కూడా వారికి 20 percent కంటె ఎక్కువ భూమికి నీరు లభించింద
ఆంధ్రలో 48 per cent of the area will be irrigated అని ఈ విధం
కొన్ని figers పండిట్ నెహ్రూ ముందర పెట్టినారు. ఈ వాదన చిన్నపిల్లల
బడిపిల్లల వాదనవలె కనపడుతుంది. నదులయొక్క నీరు upper area లో లభ్య
కావని వారు తెలుసుకోవాలి. ఇప్పుడు క్రిష్ణా, గుంటూరుకు క్రిష్ణ నీరు ఎక్కు
లభ్యం అవుతున్నది. కాని, మహబూబునగర్ క్రిష్ణా వొడ్డునే ఉన్నప్పటికి, మన
బూబ్‌నగర్‌కు క్రిష్ణ నీరు ఎందుకు దొరకడంలేదు శాసనసభ్యులుగాని మరెవరై
గాని మహబూబ్‌నగర్‌కు క్రిష్ణ గుంటూరు మాదిరిగా నీరు సప్లయి చేయమ
ప్రశ్నిస్తే ఎంత హాస్యాస్పదంగా ఉంటుందో, వారి విధానం కూడా అంత హాస్
స్పదంగా ఉన్నది. మహారాష్ట్రిలో కార్మికులకు నూరుకోట్ల రూపాయలు జీతా
లభ్యమవుతున్నాయి. ఆంధ్రిపద్రిదేశ్‌లోకూడా ఆ విధంగా లభ్యం కావడంలేదు
ఆంధ్రిపద్రిదేశ్‌లో per capita income, Bombay per capita incom
కంటె నూరు రూపాయలు తక్కువగా ఉన్నది కమక ఈ విషయాలన్నీ చూచుకొ
మొత్తం దేశశ్రేయస్సు దృష్ట్యా ఎక్కడ సునాయాసంగా నీరు వాడుకోగలుగుతామో
అది చూడాలి. ఈ దృష్టితో చూచినట్లయితే మహారాష్ట్రికు ఒకవెయ్యి రూపాయల
ఖర్చుతో ఒక ఎకరాకు నీరు లభ్యమవుతుంది. అదే విధంగా మైసూరులో ఒక ఎ
రాకు 700 రూపాయలు ఖర్చవుతుంది. కాని ఆంధ్రిపద్రిదేశ్‌లో 300 రూపాయల
ఖర్చుతో ఒక ఎకరాకు నీరు లభిస్తుంది. మన వాదన సమర్థనీయ మైనదని మ
ప్రభుత్వము గట్టిగా నచ్చచెప్పాలి. రెండవ విషయము, పెద్ద Projects
Central Government తీసుకోవాలి. ఆంధ్రిపద్రిదేశ్ ఆహార ధాన్యం వ్యయ
సమృద్ధి ఎన్నడో పాదించింది. మన ఆవసరాలకు మించిన పంట పండిస్తున్నాము
ఇంక ఎక్కువ పండించవలసిన అవసరంలేదు. ఆహారోత్పత్తి అధికం చేయాల
లక్ష్యం ఉన్నది. మహారాష్ట్రి, కేరళవాళ్ళకు, మద్రాసుకు తగినంత పంటలు లేవు
వారికొరత తీర్చడానికి ఆహారధాన్యాలు అవసరముగాని మనకు అక్కరలేదు. కమ
అది భారత ప్రభుత్వం గుర్తించాలి. దాదాపు 20 లక్షల టన్నుల ధాన్యం వాగార్లు

సాగర్‌వల్ల ఉత్పత్తి అవుతుందని అంచనా వేసుకొన్నాము. ఉన్నధాన్యం 400 రు. లు చొప్పున, 80 కోట్లు రూపాయల ధాన్యం మనము నాగార్జునసాగర్ కిందఉత్పత్తి చేయబోతున్నాము. 80 కోట్ల రూపాయలు విలువగల ధాన్యం దిగుమతి చేయవచ్చు అందువల్ల నాగార్జున సాగరును భారత ప్రభుత్వము చేపట్టాలి. అందువల్ల, ఇంతవరకు 60, 70 కోట్లు రూపాయలు వ్యయపరచినాము. అది స్తంభించిపోయిన పెట్టుబడి అయింది. ఈ dead capital యొక్క ఫలప్రదం కావాలంటె, దీనివల్ల వెంటనే ఫలితము పొందాలంటె, ఇది తొందరగా పూర్తి కావలసియుంటుంది అందుకోసం దీనివిషయమై భారత ప్రభుత్వానికి మనము నచ్చచెప్పాలి. ఇక Electricity విషయంలో ఇప్పుడు భారత ప్రభుత్వము నిర్ణయం తీసుకున్నదో మన ప్రభుత్వము నిర్ణయం తీసుకుందో దానిప్రకారం మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక అంతానికి 5 వేలుకంటె ఎక్కువ జనాభా ఉన్న ప్రతి గ్రామానికి electricity supply కావలసి యుంటుంది. అదే ప్రకారంగా నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళిక పూర్తి అయ్యేవరకు 500 జనాభాకంటె ఎక్కువ ఉన్న ప్రతి గ్రామానికి electricity supply కావలెనని ఒక లక్ష్యం పెట్టుకున్నారు, జనాభా ప్రాతిపదిక మీద కాకుండా irrigation కోసం, వ్యవసాయానికి వినియోగించే దానివిషయం ప్రాముఖ్యం ఇవ్వవలసి వుంటుంది. మనదేశంలో, 31 లక్షల ఎకరాలు భూమి కాలవల ద్వారా సేద్యం అవుతున్నది. 29 లక్షల ఎకరాలు చెరువులద్వారా సేద్యం అవుతున్నది. 7 లక్షల ఎకరాలు lift irrigation ద్వారా సేద్యం అవుతున్నది. ఈ 7 లక్షల ఎకరాల సేద్యం బావులద్వారా lift irrigation ద్వారా అవుతుందో, అందులో ఉత్పత్తి చేయడానికి ఎకరాకు రు. 200 వ్యయం అవుతున్నది. చెరువులద్వారా లేక కాలువలద్వారా ఎకరాకు 30 రూపాయలు, 15 రూపాయల ఖర్చు ప్రకారం వస్తున్నది. ఇంత పెద్ద వ్యత్యాసాన్ని తొలగించటానికి ప్రభుత్వం ఏమైన రిబేటు ఇస్తారా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. లేదా వ్యయం తగ్గించాలి. democratic socialism అంటున్నాము. సమాన కష్టానికి సమాన ఫలితం దొరకాలి. కాని ఇప్పుడు ఒకరు ఎకరాకు 200 రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి సేద్యం చేస్తే ఎంతపంట లభ్యమవుతుందో ఇంకొకరు ఎకరాకు 30 రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి సేద్యంచేసి అంతే పంటపండిస్తున్నారు. ఎక్కడఉన్నది ఈ socialism అని ప్రజలు అమకంటున్నారు. వీరికేమైనా rebate ఇస్తున్నారాఅని మరొకసారి అడుగుతున్నాను. చేనేత పరిశ్రమకు, rebate ఇస్తున్నాము. ఎందుకంటె అవిమిల్లులతో పోటీ చేయలేవని అదేవిధంగా తగు ఏర్పాట్లు చేయాలని మనవి. లేదా 7 లక్షల ఎకరాలకు తొందరగా electricity supply చేయండి. కొన్ని cities లో blackout చేసినా పరవాలేదు. యుద్ధకాలంలో black out చేసివాము. ఇప్పుడు దేశంలో అత్యవసర పరిస్థితి ఉంది. ఉత్పత్తి అధికం చేయాలి. రు. 145 కోట్ల ధాన్యం ప్రతిసంవత్సరం దిగుమతి

చేస్తున్నాము. ఇది సిగ్గుచేటు పరిస్థితి. అందువల్ల ఈ 7 లక్షల ఎకరాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని సూటిగా ప్రశ్నిస్తున్నాను, విద్యుచ్ఛక్తి కావాలి అని application పెట్టుకొని officer చుట్టూ తిరిగేవారి సంఖ్య చాలా ఉన్నది, కనుక ఒక scheme తయారుచేసి, ఏ గ్రామాలకు ఎప్పుడెప్పుడు విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వదలచుకొన్నారో సూచించాలి.

గ్రామాలలో ఒక్కొక్క బావికి ఇప్పుడు 50,60 రూపాయలు వసూలుచేస్తున్నారు. ఆ పెద్ద మొత్తాలు ఎటు పోతున్నాయో తెలియదు. ఆఫీసర్లకు ఇస్తున్నారని కొందరు అంటున్నారు. నేను ఆ మాట నమ్మను. ఒక్కొక్క బావికి 50 రూపాయలచొప్పున వసూలు చేస్తే ప్రతి గ్రామంలో వసూలు కనీసం 3,4 వేలు అవుతుంది. మొత్తం గ్రామాలలో వసూలు చేసిన డబ్బు లక్షలలో చేరుకుంటుంది. ఈపద్ధతిని తుదిముట్టించవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఇప్పుడు మనం Vigilence Committee అని పెట్టినాము ఇదంతా అనవరమైన విషయము. ఎందుకంటే చేపలు పీళ్ల క్రాగగా మనం చూడలేదు. అందుచేత అధికోత్పత్తి సాధించాలంటె, సేద్యయోగ్యమైన భూములకు విద్యుచ్ఛక్తిని త్వరగా అందచేయాలి. గిరాకి నగదు పండించే స్థలాలకు విద్యుచ్ఛక్తి అందచేయాలి. ఇక నా Constituency విషయం చెప్పదలచుకొన్నాను. రెండు Constituencies లో ప ల, ఒ క Constituency లో పీరు ఉ న్న ది, electricity ఉన్నది. Roads ఉన్నాయి కాని, విజాంపాగర్‌లో ఏడైతె పీరు ఉన్నదో, దాంట్లో 30 percent నీరు వెళ్ళి గోదావరిలో కలుస్తున్నది మరి దానిని division చేసే అవసరమే లేదు కాలువలు చాల హీనస్థితిలో ఉన్నాయి. ఈ విషయమునుగురించి 2 సంవత్సరాలనుంచి మంత్రిగారికి చెప్పుచున్నాము, వచ్చి చూస్తే కొంత అభివృద్ధి అవుతుందని ఇప్పటివరకు వారికి అటువంటి అవకాశము దొరకలేదు కనీసం వచ్చే 2 సంవత్సరాలలోనైనా వారు విజాంపాగర్ కాలవలను చూస్తే కొంత మేలుజరిగే అవకాశం ఉన్నది. ఇప్పుడు విజాంపాగర్ క్రింద 1 లక్ష, 70 వేలు ఎకరాలు సేద్యం అవుతున్నది. 30 percent నీరును గోదావరిలో కలువనీయక పోతే 2 లక్షల 50 వేల ఎకరాలకు నీరు సప్లయ్ చేయవచ్చు. మట్టి కాంక్రీట్ డాంబర్ ఈ మూడు వస్తువులు local గా లభ్యం అయ్యేవే. వాటిని వాడక రోడ్లు చాల హీన స్థితిలో ఉండి కార్లు, లారీలు చెడి విదేశీమారక ద్రవ్యాన్ని వృధా చేస్తున్నాము. ఇంకా ఎక్కువ రోడ్డు ఇదివరకు ఉన్న రోడ్డుయొక్క maintenance పంగతి వేరు. ఎంతవరకు అయితే మనము ఆ రోడ్డు సరిగా maintain చేయమో అంతవరకు వాటిమీద నడచే cars మొదలైనవి అన్నీ తొందర తొందరగా పాడైపోతాయి. మంత్రులు పెద్దపెద్ద cars లో పోతూ ఉంటారనుకోండి, రోడ్డు సరిగా లేనందువ కార్లకు హెవీ రిపేర్లు అవుతున్నవి. ఇప్పుడున్న రోడ్డు సక్రమంగా maintain

చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. నాకు రెండు కాన్‌స్టిట్యుయన్సీస్ ఉన్నవి. అక్కడ రోడ్సులేవు, Electricity లేదు, ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు లేవు. చిన్నది ఒకటి ఉన్నది. అక్కడ ఏమీ సదుపాయాలు కలుగలేదు. బండలవాగు ప్రాజెక్టు ఉన్నది. అక్కడ డ్రైనేజి తీయించాలి; తీయించకపోతే విపరీతమైన పరిస్థితులు ఏర్పడతాయి. అక్కడ ఎన్నో బకాయిలు ఉన్నవి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : సెకండ్ కాన్‌స్టిట్యుయన్సీకి వేరే మెంబరు ఉన్నారుకదా, వారు చెబుతారు.

శ్రీ యం. రాంగోపాలరెడ్డి : జనరల్‌గా చెబుతున్నాను. పూర్తి కాన్‌స్టిట్యుయన్సీలో ఒక రోడ్డుకూడ లేదు. రీజియనల్ కమిటీ ఫండ్సునుంచి ఒక రోడ్డు శాంక్షన్ చేశారు. అది వస్తే పెద్దపల్లి జగత్యాల్ నడుమ సరాసరి రహదారి ఏర్పడుతుంది. రామగుండం పోయేమార్గం ఏర్పడుతుంది. ఇంకా బ్రిడ్జెస్ కన్‌స్ట్రక్టచేయాలి. అప్పుడు ఆ రెండు ఛేయిన్సు మధ్య సరాసరి రహదారి ఏర్పడుతుంది. 30,40 మైళ్ళు తిరిగిపోవలసిన బాధ తప్పుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

ఎలక్ట్రిసిటీ విషయంలో మళ్ళీ మనవిచేసేది కొన్ని కాన్‌స్టిట్యుయన్సీస్‌లో—కరీంనగర్‌లో—తరువాత నా నియోజకవర్గంలోకూడ, ఒక్క గ్రామానికీ, ఎలక్ట్రిసిటీ లేదు. దానికి అనేక కారణాలు చెప్పవచ్చును. పూర్వం అది జాగీరు గ్రామాలు అనవచ్చు. లేక అక్కడ ఇంతకుముందు రెండుమూడు పార్లనుంచి అపోజిషన్ వారే వస్తున్నారని ఏమైనా సీతకన్ను వేశారా? మిగతా కాన్‌స్టిట్యుయన్సీస్‌లో ఎన్ని గ్రామాలు ఎలెక్ట్రిఫై అయిఉన్నవో ఇక్కడకూడ అన్ని గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వాలి. అక్కడ cash crops ఉన్నవి. పొగాకు, మిర్చి, ఉత్పత్తి అయ్యే ప్రదేశం. అక్కడ విద్యుచ్ఛక్తి సప్లై చేస్తే ఎక్కువ పంటలు పండి దేశానికి సౌభాగ్యం చేకూరుతుంది అని తమద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ పి హెచ్. గంగిశెట్టి (అల్లవరం) : అధ్యక్ష, గౌ॥ పబ్లిక్‌వర్క్సు శాఖ మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ పెద్ద డిమాండ్సును బలపరుస్తూ ఈ సందర్భంలో మా అమలాపురం తాలూకా గురించి కొన్ని విషయాలు చెబుతాను. అమలాపురం తాలూకాలో మాది అల్లవరం రిజర్వుడ్ నియోజకవర్గం; ఆ తాలూకాలోని మిగతా రెండుమ్మా జనరల్ నియోజకవర్గాలు.. అల్లవరం నియోజకవర్గం బహు పల్లపు ప్రదేశం; వంటలు పండని ప్రాంతం. అందులో వంశయంలేదు. నా నియోజకవర్గంలో 38 గ్రామాలు ఉండటం, అవి బంగాళాఖాతం ప్రక్కనే ఉండటం ప్రభుత్వానికి మంత్రిగారికి అందరికీ తెలుసు. అవి పల్లపుగ్రామాలు అవడంవల్ల ఆ పైనుంచి

మురుగుకాలవలు ఈ గ్రామాల పైనుంచే బంగాళాఖాతంలోకి దిగడం జరిగింది. ఆపై రెండు నియోజకవర్గాలలో నుంచి వర్షాకాలంలో నీరు ఈ నియోజకవర్గంలోకి రావడం ఈ గ్రామాలు మునిగిపోవడం జరుగుతోంది. ఎక్కువ వర్షం పడినప్పుడు మునిగిపోవడం, తరువాత అనావృష్టి వచ్చినప్పుడు ఈ 38, చివరి గ్రామాలు కావడంవల్ల ఎండిపోవడం జరుగుతోంది. రెండవ పంటకు నీరు ఇచ్చేటప్పుడు ఆయకట్టు, అల్లవరం నియోజకవర్గంలో సముద్రం ప్రక్కన గ్రామాలనుంచి ప్రారంభిస్తూ ఇవ్వడం జరుగుతూ ఉండేది. కాని ఈ సంవత్సరం గౌ॥ మంత్రుల అనుగ్రహం తక్కువగా ఉన్నదో ఏమిటో, కొంచెం అన్యాయం జరిగింది. సముద్రం ప్రక్కన ఉన్న సామంతకూరు గ్రామం అక్కడ కొంతభాగం ఉన్నది. మొట్టమొదట అక్కడ కవీసం రెండవ పంటకు శాంక్షన్ చేయాలని అధికారులుకూడ చెప్పడం జరిగింది. కాని శాంక్షన్ ఆర్డర్సు రాకపోవడం సంభవించింది. ఈ శాంక్షన్ ఆర్డర్సు వచ్చేటప్పటికి లేటు అవుతుందని, శాంక్షన్ ఆర్డర్సు వస్తాయనుకొని రైతులు సాగుచేయడం సంభవించింది. మంత్రిగారు ఈ పోర్టుఫోలియో తీసుకున్నప్పటినుంచి రైతులోకానికి భగీరథుడు దొరికినట్లున్నారు. ఇక గోదావరిలో నీరు లోటు ఉండదని చెప్పుకొంటున్నారు. ఆర్డర్సు లేకుండ కొద్దోగొప్పో సాగు చేసుకొన్నప్పటికి, రెండవతూరి కూడ వారు ఇదే పోర్టుపోలియోకి మంత్రిగా వచ్చిన శుభ సమయంలో అటువంటి వారికి పెనాల్టీస్ వగైరా లేకుండా జనరల్ ఆర్డరు ఇప్పించమని తమ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

మా నియోజకవర్గములో కాలవల నదుపాయాల గురించి మంత్రిగారు అమలాపురం వచ్చినప్పుడు చెప్పడం జరిగింది. ఇందుపల్లి కాలవ స్కీము 4½ లక్షలతో తయారు అయ్యేది, తప్పనిసరిగా పూర్తి చేస్తామని మంత్రిగారు హామీ యివ్వడం జరిగింది అది తొందరలో పూర్తి చేయించాలని మనవి చేస్తున్నాము దానివల్ల 2800 ఎకరాల భూమి సాగులోకి వస్తుంది. అదే నియోజకవర్గములో రెండు లక్షలు కట్టితే దాదాపు 3 వేల ఎకరాల భూమి సాగులోకి రావడానికి, వానికా యాత్రలకు అమకూలంగా ఉండేందుకు, ఒక స్కీము ఉన్నది. గోపుచిలంకలో ఏటిలాకు కట్టి గోదావరిలోకి పడవలు దిగిపోయేటట్లు చేస్తే, ఇందుపల్లిలాకు కట్టితే రాకపోకలకు, తక్కువ రేటుతో ఎక్కువ సామానులు విర్ణీత స్థలాలకు తీసుకుపోయే అవకాశం ఏర్పడుతుంది. అధికోత్పత్తికి కొన్ని వేల ఎకరాలు సాగులోకి రావడానికి ఈ స్కీము తోడ్పడుతుందని మంత్రిగారికి చూపించాము. 50 శాతం రైతులనుండి కంట్రిబ్యూషన్ వస్తే చేయడానికి వీలుంటుందని వారు చెప్పారు. కాని అక్కడివారు పేదరైతులని చెప్పుకున్నారు. అది మంత్రిగారి ఆలోచనలో ఉన్నదని అనుకుంటాము. దానిని త్వరలో తీసుకొనవలెనని మనవి చేస్తున్నాము.

రహదార్ల విషయంలో మా 88 గ్రామాలకు ఒక్క రోడ్డుకూడ లేకుండ సంబంధం లేని పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. పంచాయతీరాజ్ డిమాండ్సు విషయంలో చెబుతూ మాకు కొన్ని బ్రిడ్జెస్ కట్టాలని, రోడ్లు కావాలని మనవి చేశాను. హైవేసువారు ఈ రోడ్లు తీసుకొని కసీసం మైన్ రోడ్సు పూర్తి చేసి ఆ 88 గ్రామాలకు కనెక్షన్ ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ 6 వంతెనలు కట్టితే తప్ప కనెక్షన్‌కు అవకాశం ఉండదు. ఆ పని వెంటనే తీసుకొని అక్కడి ప్రజలకు సదుపాయం కలుగజేస్తారని మనవి చేస్తున్నాను. మురుగుకాలవల మూలకంగా అనేక ఇబ్బందులు జరగటం, మొగలో మేట పడిపోయి నీరు దిగకుండా ఉండటం, ఏటా పంటలు పండకుండా దెబ్బ తినటం జరుగుతున్నది. మా ఏరియాలో ఉన్న మురుగు కాలవలను వెంటనే త్రవ్వటానికి ఏర్పాటుచేస్తే, తక్కువ వ్యయంతో ఎక్కువ లాభం కలిగించేటటువంటి యీ చిన్న పనులు చేయిస్తే అధికాహారోత్పత్తి సాధించగలమనికూడ యీ ప్రభుత్వానికి మేము హామీ ఇస్తున్నాము. మా ప్రాంతంలో ఐదు గ్రామాలలో కాలవ సదుపాయాలు లేనటువంటి చోట్ల-కొండేపల్లి తొండవరం మొదలైన గ్రామాదులలో-మోటలు కట్టి కూరగాయల పెంపకం జరుగుచున్నది. దానికొరకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఆ గ్రామాలలో ఇస్తే ఎక్కువగా కూరగాయలు పంటలు పండించటానికి వీలున్నది. కూరగాయలు పండించటానికి తగిన ప్రాంతం మా ఏరియాలో ఉన్నది. మొన్న మాజీ ముఖ్యమంత్రి సంజీవ రెడ్డిగారు అధ్యక్షులుగాను, ప్రస్తుత ముఖ్యమంత్రి ప్రారంభకులుగాను ఉండి అమలాపురంలో గరల్స్ హైస్కూలును ఓపెన్ చేయటం జరిగింది. ఆ స్కూలుకు బిల్డింగ్స్ లేక నానా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. అమలాపురం గరల్స్ హైస్కూలుకు బిల్డింగ్ అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను. మా ఏరియాలో గ్రామాల కనెక్షన్‌కు 6 బ్రిడ్జిలు పూర్తి చేసి మాకు ఇస్తే నా నియోజకవర్గానికి సదుపాయం చేసినట్లు అవుతుంది మురుగు కాలవ—ఇందుపల్లి కాల్వ స్కీము తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. నా నియోజక వర్గంలో మురుగుకాలువలు మరమ్మతుచేసి వీటివసరులు ఏర్పాటుచేసే అధికాహారోత్పత్తి సాధించగలమని హామీ ఇస్తూ ముగిస్తున్నాను.

డా॥ బి. వి. ఎల్. నారాయణ (ఒంగోలు) : అధ్యక్ష, మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్సు ప్రాముఖ్యత ప్రాధాన్యత గమనించి వాటిమీద దృష్టి కేంద్రీకరిస్తున్నందుకు గాను మినిస్టర్‌గారిని అభినందిస్తున్నాను. నందికొండ ప్రాజెక్టు ఒక వైట్ ఎలిఫెంట్ అయిపోయిందని, దానిలో మనం ఎక్కువ డబ్బు వినియోగించటంవల్ల యీ మైనర్ ఇరిగేషన్ వర్క్సు ముందుకు పోవటంలేదనేది అందరికి తెలిసినదే. మన రాష్ట్రప్రభుత్వం రెండు ఆల్టర్‌నేటివ్స్ కేంద్రప్రభుత్వం ముందర వుంచవలసి ఉంది. నందికొండ ప్రాజెక్టును కేంద్రప్రభుత్వంవారు తీసుకొన్నా సరే, లేక సెంట్రల్

గవర్న్మెంట్ వారు చెప్పినట్లుగా మనం ప్రొహిబిషన్ పెట్టుకొన్నాము కాబట్టి, దాని వల్ల మనకు రావలసిన ఎంతో డబ్బు రాకుండా పోతోందికాబట్టి, ఇటువంటి పెద్ద ప్రాజెక్టులు కట్టుకోటానికి ప్రొహిబిషన్ తీసివేయటానికి కేంద్రప్రభుత్వంవారు ఒప్పుకొన్నా సరే, ఈ రెండింటిలో ఏదో ఒకటి ఒప్పుకొనవలసిందిగా మన రాష్ట్రప్రభుత్వం కేంద్రప్రభుత్వానికి ఒక ఆల్టిమేటమ్ ఇచ్చి, యీ పెద్ద ప్రాజెక్టులకు కావలసిన ఫండ్స్ మనం చేకూర్చుకోవలసిన అవసరం ఉన్నదని చెబుతున్నాము. మా ప్రాంతంలో కొన్ని మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్సు ఉన్నవి. అయితే కొన్నిచోట్ల కొన్ని స్కీమ్సు ఉన్నవి. నాకు తెలిసినప్పటినుండి—1952 నుండి. మా నియోజకవర్గంలో ఒక మూసి ప్రాజెక్టు కడతామని, ఆనకట్ట కడతామని, చెరువులన్నీ మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్సులోపెట్టి, చెరువులన్నీ నింపి నీళ్ళు ఇస్తామని హామీ ఇస్తూ వచ్చారు. ఎలక్షన్ వచ్చినప్పుడల్లా—ఎలక్షన్‌కు ముందు రెండు నెలలనుండి జీపులు పేవ్‌లు తిరుగుతూ ఉంటాయి. ప్రతిసారి, గొలుసులు తీసుకువచ్చి, కొలతలు కొలుస్తూనే ఉంటారు. కాని ఇంతవరకు ఆ స్కీము అట్లాగే ఉంది. అసలు అది చేస్తారో, చేయరో కూడ తెలియకుండా పోతోంది. ఒంగోలు తాలూకాలో నెల్లూరుజిల్లా ప్రక్కన ఉన్న గ్రామాలు చాలా వెనుకబడిన గ్రామాలు, ఆ గ్రామాలలో పండేది డ్రైయిక్రాప్స్, ఈ సంవత్సరం అక్కడ పంటలు పూర్తిగా దెబ్బతిన్నాయి. పశువులకు మేత లేకుండాపోయింది. ప్రతి సంవత్సరం యీ వళ్లూరు, పెళ్ళూరు, అల్లూరు తదితర గ్రామాలలో ఉన్న చెరువులన్నింటిలో ఏదో కొద్దిగా నీరు రాగానే తర్వాత వర్షాలుకురిసి చెరువులువిండి నీళ్ళు ఉంటాయనే ఉద్దేశ్యంతో పంటలు పండుతాయనే ఆశతో పంటవేసుకోవటం, తదుపరి వర్షాలు కురవకపోవటం, ఆ పంటకోసి పశువులమేతకు వేసుకోవటం, అక్కడ ఆహారపంటలు పండకపోవటం జరుగుతున్నది. అక్కడ షార్ట్‌టర్మ్ పంటలు-డ్రయి క్రాప్స్‌కూడ పండించటానికి వీల్లేకుండాపోతోంది. ఇది మంత్రిగారు గమనించి, అది స్టంట్ స్కీముకాకుండా, ఆ స్కీము ఏమయినది అది చేయటానికి అవకాశం ఉన్నదా, ఎప్పుడు చేస్తారనేది మంత్రిగారు తెలియజేయమని కోరుతున్నాము. ఆహారపంటలు పండించవలసిన గ్రామాలలో—ముఖ్యంగా యీ కోస్తల్ ఏరియాలో—ఎలక్ట్రిసిటీ ఉంటేనే చాలామటుకు పంటలు పండించటానికి అవకాశం ఉంది. దొరువులు త్రవ్వు కొని, దొరువులలో చిన్నచిన్న ఎలక్ట్రికల్ పంప్స్, మోటార్ పంప్స్ పెట్టుకొని పంటలు పండించుకోవటానికి అవకాశం ఉన్నది. లైన్స్ వేశారు. కరెంట్ వచ్చింది. కాని చాలావరకు ప్రజలకు పవ్వయి చేయలేకపోతున్నారు. కారణం ఏమిటంటే—మోటరియల్ లేదని, అదిలేదని, ఇదిలేదని చెప్పి జాప్యం చేస్తున్నారు. అక్కడ ఎంక్వైరీ వేసి రెండుమూడు సంవత్సరాలు అయినది, ఈతమొక్కలు, మొహ్మారు. కొత్తపట్నం గ్రామాలలో వ్యవసాయం కేవలం బావులమీద ఆధారపడిఉంది. అక్కడ

ఎక్కువగా బావులు త్రవ్వుకొని దానిమీద మోటవేసుకొని సేద్యం చేస్తూఉంటారు. అది చాలా అన్‌ఎకనమికల్‌గా ఉంటుంది వారికి—ఆ గ్రామాల బావులకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇస్తే వారు ఎక్కువగా ఆహారధాన్యాలు పండించటానికి అవకాశం ఉంటుంది. కొన్నిచోట్ల కొన్ని గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇచ్చి, మధ్యమధ్యన కొన్ని చిన్నచిన్న గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వకుండా వదలిపెడుతున్నారు. ఎందువల్ల వదలిపెడుతున్నారో తెలియదు. ఎలక్ట్రిసిటీ లైన్‌కు ఒక ఫర్లాంగ్, రెండు ఫర్లాంగులదూరంలో ఉన్న గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వకపోవటం జరుగుతున్నది. ఎలక్ట్రిసిటీ ఇచ్చిన గ్రామాలకు ఒకటి రెండు ఫర్లాంగుల దూరంలో ఉన్న గ్రామాలకుకూడ ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయిచేయాలి. ఎలక్ట్రిసిటీ ఇండ్లలో దీపాలకొరకు ఇవ్వకపోయినాసరే. బావులకైనా కరెంట్ సప్లయి చేయాలని కోరుతున్నాను. కరెంట్ ఎక్కువసార్లు యీ గ్రామాలలో ఫెయిల్ అవుతున్నది. కారణం అర్థంకావటంలేదు. ఒంగోల్‌టౌన్‌లో కరెంట్ ఎందుకు ఫెయిల్ అవుతున్నదని ఇంజనీర్‌ను అడిగితే అవి ఎప్పుడో వేసినలైన్స్ అని, మొదట్లో కంపినీవేసిన లైన్స్ అని, అ లైన్స్‌లో చాలా మిస్టేక్స్ ఉన్నవని దానివల్ల ఫ్యూజ్ అయిపోతున్నదని ఆ లైన్స్ చేంజ్ చేసేవరకు యీ మిస్టేక్ ఉంటుందని అంటున్నారు. ముఖ్యంగా హాస్పిటల్స్ ఉన్నచోట్ల రాత్రిళ్ళు కరెంట్ ఫెయిల్ అవటంవల్ల చాలా ఇబ్బంది కలుగుతున్నది. నా అనుభవం చెబుతున్నాను. ఒకకేసు బల్లమీద పెట్టి ఆపరేషన్ చేయాలనుకొన్నప్పుడు కరెంట్‌పోయేది. ఆపరేషన్ చేస్తున్నప్పుడు కొంత మొదలుపెట్టిన తర్వాత కరెంట్ పోయేది. అప్పుడు బ్యాటరీ లైట్ తీసుకు వచ్చి చాలా ఇబ్బంది పడవలసి వచ్చేది. ఒంగోల్‌లో కరెంట్ ఫెయిల్‌అయితే మేము ఫోన్‌చేసి చెప్పేదానికి—వారికి అక్కడ ఫోన్ లేదు. ఒక మనిషి పోవాలి. ఇక్కడమండి ఒక మనిషిపోయి అక్కడ చెప్పి మళ్ళీవచ్చి, వాళ్ళు లైన్ రిపేర్ చేసేవరకు బల్లమీద కేసు బల్లమీదనే ఉండవలసివస్తుంది. దానివల్ల పరిమాదంజరిగే పరిస్థితి ఉంది. అక్కడ వారికి ఫోన్‌ఉండే ఏర్పాటుచేసి, ఎవరైనా కరెంట్ ఫెయిల్ అయినపుడు మెసేజ్ తెలియజేసినట్లయితే, వారు వెంటనే రెక్టిఫై చేయటానికి కొన్ని అవకాశాలు కలుగజేస్తే ఇబ్బందిలేకుండా పోతుందని తెలియజేస్తున్నాను.

రోడ్ల విషయంలో—మా కొత్తపట్నం అల్లూరు మధ్య ఒక వంతెన కట్టారు. రోడ్ వేసారు. చెక్ మెజర్‌మెంట్ అవుతుంది. మంచి వానవచ్చి, వెలువ వచ్చే టప్పటికి మళ్ళీ ఆ వంతెనగాని, రోడ్‌గాని కనిపించదు. ఈ పది సంవత్సరాలలో 9 సార్లు కట్టారు. మళ్ళీ రిపేర్‌చేసి కడుతున్నారు. అక్కడ ఏవైనా లోపాలు ఉన్నప్పుడు ఆ బ్రిడ్జ్ కాంక్వర్‌చేసి బాగా ఉందని చెప్పిన ఇంజనీర్స్‌పై ఆ బ్రిడ్జి కడుతున్నప్పుడు ఉన్న సూపర్‌వైజర్స్‌పై తీవ్రమైన చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకొంటే, ఇటువంటి అగచాట్లు పోతాయని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇలాంటివి ఎన్నోసార్లు జరిగినాయి. గుండ్లకమ్మరగ్గర కొన్నిలక్షలు ఖర్చు పెట్టి కట్టిన bridge పూర్తిఅయింది. Open చేయలేదు. Open చేయకముందే పూర్తిగా కొట్టుకుపోయింది మరల ఒక ఏడాది పనిచేయాల్సివచ్చింది ఈ లోపం ఎక్కడ జరుగుచున్నది ? ఈ లోపం ఇంజనీరుదా ? కట్టడంలో వచ్చిన లోపమా ? అని తీవ్రంగా ఆలోచన చేయకపోయినట్లయితే మనం పెట్టే ఖర్చు వృధా అయి పోతుందని మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత Smuggling of the cement ఈ constructions కు వచ్చే సిమెంటు సక్రమంగా వీటికి వాడడంలేదని తెలుస్తున్నది. అలాంటప్పుడు ఏమిచేయాలంటే construction అయిపోయిన తరువాత Chips of that blocks తీసుకొని వెళ్ళి వాటిని analyse చేయండి. మనం అనుకున్న ప్రకారం సిమెంటు ఉన్నదా లేదా అనే విషయం పరిశీలన చేయాలి. అలాంటి పరిశీలనలో సిమెంటు చాలా తక్కువవేశారు. అని తెలిస్తే చర్య తీసుకొంటే అలాంటివి ముందుముందు జరగకుండా ఉండేటట్లుగా ఆఫీసర్‌లలో ఒక విధమైన భయం ఉంటుంది. contractor కు భయం ఉంటుంది. కనుక ఈ రకంగా చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను మూసి వరదలవల్ల ఎనమెల్లూరు గ్రామం, ఉల్పిగ్రామాలు షారమంచి గ్రామాలు చాలమటుకు కొట్టుకుపోయాయి. ఇండ్ల వరకు వచ్చినది. దానికి ఒక గోడకట్టి రివట్‌మెంట్ కడతారని ఎప్పటినుంచో చెపుతున్నారు. అది ఇంకా ఏ మాత్రం జాగుచేసినా ఆ గ్రామాలకు ప్రమాదం జరిగే అవకాశం ఉన్నది. ఎనమెల్లి గ్రామం చాలామటుకు పోయింది. అక్కడ పోతూఉంటే తెలుస్తుంది. bridge దగ్గర చాలా గ్రామాలు కొట్టుకుపోయాయి. ఆ గ్రామాలకు రక్షణ కలుగచేస్తేనేగాని అవి అక్కడ ఉండలేవు దానికి రివెట్‌మెంట్ కట్టించమని కోరుతున్నాము. రోడ్లు మనం చూస్తూనే ఉన్నాము. ఎన్నో accidents జరుగుతున్నాయి. దెబ్బలు తగులుతున్నాయని అనేకమంది మిత్రులు చెపుతున్నారు. దీనికి కారణం ఏమిటి ? వీటిని ఎట్లా prevent చేయగలుగుతామని మనమందరము కలిసి దీర్ఘంగా ఆలోచించవలసియున్నది. రోడ్లు వేసేటప్పుడు యింత weight bare చేయగలుగుతాయి. అమ్ముకొని మనం వేస్తున్నాము ఇంత tonnage bare చేస్తుందని. కాని ఆ రోడ్లమీద పోయే బండ్లు చూస్తూవుంటే 5 tons vahicles మీద 6 tons, 8 tons, 10 tons load వేస్తున్నారు, అదేవిధంగా 10 tons load అనుకొనేదానికి 12, 13, టన్నుల load వేసి బండ్లు పోతున్నాయి. దీనిని మనం check చేయాల్సిన అవసరం ఉన్నది. దీనిని check చేసినందువల్ల రెండువిధాల లాభపడతాము 5 tons load గల బండి 6, 7 tons load తీసుకుపోతూ ఉంటే టాక్సు వసూలుచేసుకోవచ్చు. దానివల్ల రోడ్లు బాగుపడతాయి. There is one machine in Andhra Pradesh which, while the vehicle passes through the

Road, records the weight of the vehicle ఎక్కడో ఒకచోట centre of the junction, where all the main roads, వేసేసి vehicles, taxies యొక్క loads లో restriction రావాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ roads చాలా narrow గా ఉండడంవల్ల damages జాస్తి అవుతుంది. ఎక్కడైతే heavy traffic ఉంటుందో అక్కడ roads broaden చేసి సరైన పద్ధతిలో ఉంచుకోవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవిచేస్తూ ఉన్నాను. ఈ విషయాలను గురించి మంత్రిగారు సక్రమంగా ఆలోచించి చేయవలెనని ప్రార్థిస్తూ యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య (నెల్లూరు): అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ ఖర్చులో దాదాపు సగండబ్బు వ్యయం అవుతున్నది. ఈ demands చాలా ముఖ్యమైనవి. 100 కి 80 మందికి వృత్తిగా ఉన్న వ్యవసాయాభివృద్ధికి, పరిశ్రమల అభివృద్ధికి ఆధునిక ప్రపంచంలో విద్యుచ్ఛక్తి చాలా ముఖ్యమైనది. దురదృష్టవశాత్తు ఆంధ్రలో విద్యుచ్ఛక్తి లోపం యింకా తీరలేదు ఈ సరఫరాకూడ సక్రమంగా జరగడంలేదని, తగినంత అందడంలేదనేది మనకు తెలిసిన విషయమే. కాని ఆశ్చర్యకరమైన విషయం ఏమిటంటే - శక్తివంతులైన, సమర్థులైన ఎ పి. సుబ్బారెడ్డిగారు ఈ portfolio చూస్తున్నప్పటికికూడా electricity లో ఉన్న లోపాలను, ధర ఎక్కువగా ఉన్నది, దానిని పరిష్కరించలేకపోవడం ఎందుచేతనో అర్థంకాకుండా ఉన్నది. ఇతర రాష్ట్రాలతోపోల్చి చూసుకున్నప్పుడు మద్రాసులో unit 14 n. P. యిస్తున్నారు. మైసూరు 10 n. P. యిస్తున్నారు. ఒరిస్సాలో 11 n. P. యిస్తున్నారు.

Mr. Speaker: House adjourned to 8-30 a. m. tomorrow morning.

1.07 P.M. *[The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock on Tuesday, the 10th March, 1964.]*